

1	Innledning..... 3	6.1.2	Bakdører..... 32
1.1	Generelt..... 4	6.2	Utvendige luker..... 32
1.2	Tekniske data..... 4	6.3	Lufting..... 33
1.3	Miljøvernansvisninger..... 4	6.4	Vinduer..... 33
2	Sikkerhet..... 7	6.4.1	Vindu med åpning utover..... 34
2.1	Brannvern..... 7	6.4.2	Blendingsfoldegardin og insektnettsjalusi..... 35
2.1.1	Hvordan unngå brannfare..... 7	6.4.3	Blendingsgardin i førerhuset..... 36
2.1.2	Brannslukking..... 7	6.5	Takluker..... 36
2.1.3	Ved brann..... 7	6.5.1	Takluke med smekklås..... 37
2.2	Generelt..... 8	6.5.2	Heki-takluke..... 38
2.3	Trafikksikkerhet..... 8	6.6	Bord..... 39
2.4	Kobling av tilhenger..... 9	6.6.1	Anhengsbord med delbar støtteben..... 39
2.5	Gassanlegg..... 10	6.6.2	Innfellbart bord i kjøkkenbenken..... 40
2.5.1	Generelle råd..... 10	6.7	PVC-gulvbelegg..... 40
2.5.2	Gassflaske..... 11	6.8	Lamper..... 40
2.6	Elektrisk anlegg..... 12	6.8.1	Lysanlegg med USB-stikkontakt..... 41
2.7	Vannanlegg..... 12	6.8.2	Lampe i det bakre området..... 42
3	Før kjøring..... 13	6.9	TV-anlegg..... 42
3.1.1	Første igangsetting..... 13	6.10	Senger..... 43
3.2	Last..... 13	6.10.1	Tverseng bak..... 43
3.2.1	Begrep..... 13	6.10.2	Bakre langsgående seng..... 44
3.2.2	Beregning av last..... 16	6.10.3	Køyeseng bak..... 45
3.2.3	Last kjøretøyet riktig..... 17	6.11	Ominnrede sittegruppe til seng..... 46
3.3	Kobling av tilhenger..... 18	7	Gassanlegg..... 47
3.4	Stigtrinn..... 19	7.1	Generelle råd..... 47
3.5	Flyttbar skillevegg..... 20	7.2	Gasflasker..... 48
3.6	Flatskjerm..... 20	7.3	Gasstrykk-kontrollsystem DuoControl CS..... 49
3.7	Gassregulator..... 20	7.4	Å bytte gassflaske..... 53
3.8	Kjettinger..... 21	7.5	Gassavstengeventiler..... 54
3.9	Trafikksikkerhet..... 22	8	Elektrisk anlegg..... 55
4	Under kjøring..... 25	8.1	Generelle sikkerhetsanvisninger..... 55
4.1	Kjøre med bobilen..... 25	8.2	Begrep..... 55
4.2	Kjørehastighet..... 25	8.3	12 V-spenning..... 56
4.3	Bremser..... 26	8.3.1	Boenhets-batteri..... 56
4.4	Sikkerhetsbelter..... 26	8.3.2	Batterilading over 230 V-forsyning..... 58
4.4.1	Generelt..... 26	8.3.3	Batterilading via kjøretøymotor..... 58
4.4.2	Riktig feste av sikkerhetsbeltet..... 26	8.3.4	Lade startbatteriet..... 58
4.5	Isofix-barnesikring..... 27	8.4	Strømsentral (EBL 31)..... 59
4.6	Fører sete og passasjer sete..... 27	8.4.1	Batteri-skillebryter..... 61
4.7	Nakkestøtter..... 27	8.4.2	Batteri-valgbryter..... 61
4.8	Sitteplassforordning..... 28	8.4.3	Batteriovervåking..... 61
4.9	Fylle diesel..... 28	8.4.4	Batterilading..... 62
5	Oppstilling av bobilen..... 29	8.4.5	Kabeltilordningen "SAT-klargjøring"..... 62
5.1	Håndbremse..... 29	8.5	Panel (LT 100)..... 62
5.2	Stigtrinn..... 29	8.5.1	Hovedbryter 12 V..... 63
5.3	Oppkjøringsklosser..... 29	8.5.2	LED-skala for batterispenning..... 63
5.4	230 V-tilkobling..... 29	8.5.3	LED-skala for tanknivå..... 64
5.5	Kjøleskap..... 29	8.6	230 V-spenning..... 65
6	Å bo i bobil..... 31	8.6.1	230 V-tilkobling (CEE-stikkontakt)..... 65
6.1	Dører..... 31	8.6.2	Kople til 230 V-forsyning..... 65
6.1.1	Myggnetting til skyvedøren, uttrekkbart..... 31	8.7	Sikringer..... 67
		8.7.1	Sikringer 12 V..... 67
		8.7.2	Sikring 230 V..... 68

9	Innebygde apparater..... 69	11.5.3	Etter vintersesongen 98
9.1	Generelt..... 69	11.6	Lagring..... 98
9.2	Varmeanlegg/Varmtvannsberedning 69	11.6.1	Midlertidig lagring 98
9.2.1	Riktig oppvarming..... 70	11.6.2	Lagring om vinteren..... 100
9.2.2	Varmeanlegg og varmtvannsberedning (Truma Combi) 71	11.6.3	Igangsetting av kjøretøyet etter midlertidig lagring eller etter overvintring 101
9.2.3	Varmeanlegg og varmtvannsberedning (Truma Combi D) 73	12	Vedlikehold..... 103
9.2.4	Kupévarmer (Webasto) 74	12.1	Lovlige kontroller 103
9.2.5	Varmtvannsbereder (Whale) 74	12.2	Inspeksjonsarbeider 103
9.2.6	Veggpipe 76	12.3	Vedlikeholdsarbeid 103
9.3	Gasskomfyr 76	12.4	Varmtvannsbereder (Whale) 104
9.4	Kjøleskap..... 78	12.5	Utskiftning av lyspærer, utvendig 104
9.4.1	Thetford T1000..... 78	12.6	Utskiftning av lyspærer, utvendig 104
9.4.2	Kjøleskapdør-lås..... 80	12.7	Reservedeler 104
10	Sanitæranlegg 81	12.8	Typeskilt 105
10.1	Vannforsyning, generelt 81	12.9	Varsel- og henvisningsklistremerker 105
10.2	Vanntank 82	12.10	Forhandler 105
10.2.1	Drikkevann-påfyllingsstuss med deksel 82	13	Hjul og dekk 107
10.2.2	Påfylling av vannanlegget 83	13.1	Generelt..... 107
10.2.3	Etterfyll med vann..... 84	13.2	Dekkutvalg..... 108
10.2.4	Redusere vannmengden for kjøring 84	13.3	Betegnelser på dekket..... 109
10.2.5	Tappe av vann..... 85	13.4	Håndtering av dekkene 109
10.2.6	Tømme vannanlegg..... 85	13.5	Tiltrekningsmoment 109
10.3	Spillvannstank 86	13.6	Dekktrykk..... 110
10.4	Toalettrom 87	14	Feillokalisering..... 111
10.5	Toalett..... 88	14.1	Bremseanlegg 111
10.5.1	Svingbart toalett..... 88	14.2	Elektrisk anlegg 111
10.5.2	Tømme kloakktanken 89	14.3	Gassanlegg 113
10.5.3	Vinterdrift 89	14.4	Kokeplass..... 114
10.5.4	Midlertidig lagring 90	14.5	Varmeanlegg/varmtvannsbereder 114
11	Stell 91	14.5.1	Kupévarmer (Webasto) 115
11.1	Utvendig stell 91	14.6	Kjøleskap..... 116
11.1.1	Generelt..... 91	14.6.1	Generelt..... 116
11.1.2	Vaske med høytrykksspyler 91	14.7	Vannforsyning 117
11.1.3	Vaske kjøretøyet..... 92	14.8	Karosseri 118
11.1.4	Vindusruter av akrylglass 92	15	Dimensjoner og tillatt antall personer 119
11.1.5	Undergulv 93	16	Verdifulle tips 121
11.1.6	Rengjøre stigtrinn 93	16.1	Trafikkbestemmelser i utlandet 121
11.2	Innvendig stell..... 94	16.2	Hjelp på Europas veier 121
11.2.1	Kjøleskap..... 95	16.3	Gassforsyning i de europeiske landene..... 121
11.3	Overflater i rustfritt stål 95	16.4	Veiavgiftsbestemmelsene i de europeiske landene 122
11.4	Vannanlegg 96	16.5	Tips for sikker overnatting når man er underveis..... 122
11.4.1	Rengjør vanntanken 96	16.6	Tips for vintercampere..... 122
11.4.2	Rengjøre vannledninger 96	16.7	Reisesjekkliste 123
11.4.3	Desinfisere vannanlegget..... 97		
11.4.4	Rengjør spillvannstanken 97		
11.5	Vintervedlikehold 97		
11.5.1	Forberedelser 97		
11.5.2	Vinterdrift 98		

Vennligst les bruksanvisningen før første start!

Bruksanvisningen skal alltid ligge i kjøretøyet. Sørg for at alle brukere gjøres kjent med sikkerhetsbestemmelsene.

- Fare for personskader dersom dette tegnet ignoreres.

- Fare for skader på eller i kjøretøyet dersom dette tegnet ignoreres.

- Dette tegnet viser til anbefalinger eller spesielle forhold.

- Dette tegnet viser til miljøvennlig opptreden.

En mappe med følgende bildokumenter følger med bobilen din:

- Bruks- og monteringsanvisninger for forskjellige innbyggingsapparater
- Komplette dokumentasjon fra chassis-produsenten
- Kontrollbekreftelse for gassanlegg etter tyske bestemmelser

Denne bruksanvisningen inneholder avsnitt hvor modellavhengig utstyr eller spesialutstyr er beskrevet. Disse avsnittene er ikke spesielt merket. Det kan hende at ditt kjøretøy ikke er utstyrt med dette spesialutstyret. Utstyret i kjøretøyet kan derfor avvike fra enkelte bilder og beskrivelser.

På den annen side kan ditt kjøretøy være utstyrt med mer spesialutstyr, som ikke er beskrevet i denne bruksanvisningen.

Spesialutstyret beskrives når du trenger en forklaring.

Se de separat vedlagte bruksanvisningene.

- Angivelsene "høyre", "venstre", "foran", "bak" refererer alltid til kjøretøyet sett i kjøreretningen.
- Alle mål- og vektangivelser er "circa"-verdier.

Oppstår det skader på kjøretøyet som følge av at anvisningene i denne bruksanvisningen ikke overholdes, bortfaller garantiansvaret.

Våre kjøretøyer utvikles stadig videre. Vi ber om forståelse for at vi tar forbehold om endringer vedr. form, utstyr og teknikk. Av denne grunn kan det ikke stilles krav overfor produsenten på bakgrunn av bruksanvisningen. Bruksanvisningen beskriver det utstyr som var kjent og i bruk på trykkingstidspunktet.

Opptrykk, oversettelse og kopiering er ikke tillatt uten skriftlig tillatelse fra produsenten.

1.1 Generelt

Kjøretøyet er konstruert på grunnlag av nyeste tekniske standard og anerkjente sikkerhetstekniske regler. Likevel kan personer eller kjøretøyet bli skadet hvis sikkerhetsanvisningene i denne bruksanvisningen ikke overholdes.

Før første igangsetting, sørg for at kjøretøyet er utrustet med lovlig påkrevet utstyr (f.eks. førstehjelpsskrin, refleksvest, varseltrekant osv.). Ved utenlandsreiser må de gjeldende regler for utrustningen overholdes.

Kjøretøyet må kun brukes i teknisk feilfri tilstand. Følg bruksanvisningen.

Feil som kan redusere passasjerenes og kjøretøyets sikkerhet, må straks repareres av fagfolk. For å unngå ytterligere skader må brukeren overhold sin plikt til å redusere skadeomfanget når det foreligger feil.

Bremse- og gassanlegget til kjøretøyet må kun kontrolleres og repareres av et autorisert fagverksted.

Forandringer på karosseriet må kun utføres med tillatelse fra produsenten.

Kjøretøyet er bare beregnet til transport av personer. Det kan kun tas med bagasje og tilbehør inntil teknisk tillatt totalvekt.

Overhold de foreskrevne kontroll- og inspeksjonsfrister som produsenten har fastsatt.

1.2 Tekniske data

- ▷ Opplysningene i kjøretøyspapirene vedr. tekniske data er bindende.
- ▷ Ved montering av tilleggsutstyr eller spesialutstyr kan kjøretøyets mål og egenvekt forandres. Avvik innenfor rammen av fabrikkstoleransene (+/- 5 %) er mulig og tillatt.

Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen fra produsenten av basiskjøretøyet. De tekniske data er ikke tatt med i bruksanvisningen.

Teknisk informasjon finner du i dokumentasjonen fra produsenten, men autoriserte forhandlere eller servicestasjoner hjelper deg gjerne.

1.3 Miljøvernansvisninger

- ▷ Vis hensyn til naturen.
- ▷ Prinsipielt gjelder følgende: Spillvann og avfall må ikke etterlates i renne- steiner eller i naturen.
- ▷ Samle spillvann om bord kun i spillvannstanken eller i nødstilfeller i egne beholdere som er beregnet til dette.
- ▷ Spillvannstank og toalett-kassett eller kloakktank må kun tømmes på deponier, campingplasser eller oppstillingsplasser. Følg lokale og kommunale anvisninger eller informer deg om videre deponeringsstasjoner.
- ▷ Tøm spillvannstanken så ofte som mulig, selv om spillvannstanken ikke er helt full (hygiene).
- ▷ Når det er mulig bør man spyle spillvannstanken og evt. avløpsledningen med rent vann ved hver tømming.
- ▷ Pass på at toalett-kassett eller kloakktanken aldri blir for full. Tøm toalett-kassett eller kloakktanken senest når fyllnivåmåleren lyser.

- ▷ Også på tur bør man kildesortere; glass, hermetikk, plastikk og våt søppel. Forhør deg om deponeringsmulighetene der du befinner deg. Tøm ikke søppelet ditt i søppelkassene på parkeringsplasser.
- ▷ Ikke la motoren gå unødig på tomgang. En kald motor frigjør miljøskadelige stoffer når den går på tomgang. Motorens driftstemperatur oppnås raskest under kjøring.
- ▷ Bruk små doser av miljøvennlige og biologisk nedbrytbare kjemikalier til toalettet.
- ▷ Under lengre opphold i byer og kommuner bør du oppsøke de spesielle parkeringsplassene for bobiler. Lokale myndigheter gir informasjon om parkeringsmuligheter.
- ▷ Sørg for at oppstillingsplassen er ren når du forlater den.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du viktige sikkerhetsanvisninger. Sikkerhetsanvisningene beskytter personer og eiendeler.

2.1 Brannvern

2.1.1 Hvordan unngå brannfare

- ▶ Etterlat aldri barn alene i kjøretøyet.
- ▶ Hold brennbare materialer borte fra varme- og kokeapparater.
- ▶ Bruk aldri bærbare varme- eller kokeapparater.
- ▶ Kun autoriserte fagfolk skal endre det elektriske anlegget, gassanlegget eller innbyggingsapparatene.

2.1.2 Brannslukking

- ▶ Ha alltid med et tørrpulver-brannslukkingsapparat i kjøretøyet. Brannslukkingsapparatet må være godkjent, kontrollert og lett tilgjengelig.
- ▶ Brannslukkingsapparatet er ikke inkludert i leveringen av kjøretøyet.
- ▶ Sørg for at autoriserte fagfolk kontrollerer brannslukkingsapparatet regelmessig. Sjekk kontrolldato.
- ▶ Oppbevar alltid et brannteppe i nærheten av kokeplassen.

2.1.3 Ved brann

- ▶ Evakuer alle passasjerer.
- ▶ Slå av strømmen og koble kjøretøyet fra strømmettet.
- ▶ Steng gassflaskens hovedventil.
- ▶ Slå alarm og varsle brannvesenet.
- ▶ Slukk ilden, dersom dette er mulig uten fare.

- ▷ Gjør deg kjent med hvor nødutgangene befinner seg og hvordan de betjenes.
- ▷ Hold rømningsveiene frie.
- ▷ Les bruksanvisningen for brannslukkingsapparatet.

Alle dører og vinduer som oppfyller følgende kriterer, kan brukes som nødutganger:

- Åpning ut eller forskyvning i horisontal retning
- Åpningsvinkel på minst 70°
- Diameter på åpning minst 450 mm
- Avstand fra kjøretøyet gulv maks. 950 mm

2.2 Generelt

- ▶ Oksygenet i luften inne i kjøretøyet forbrukes av passasjerenes pusting og ved bruk av gassdrevne innebygde apparater. Derfor må den brukte luften stadig skiftes ut. Derfor er det montert inn luftesystemer i kjøretøyet (f.eks. takluker med automatisk luftesystem). Luftesystemet må ikke blokkeres eller dekkes til, f.eks. med en vintermatte, verken fra innsiden eller utsiden. Hold det automatiske luftesystemet fritt for snø og løv. Det er fare for kvelning på grunn av høynet CO₂-konsentrasjon.
- ▶ Ta hensyn til dørenes høyde.

- ▷ For de innebygde apparatene (varmeanlegg, kokeplass, kjøleskap osv.) og for basiskjøretøyet (motor, bremses osv.) gjelder de respektive driftsinstruksjoner/bruksanvisninger. Disse må følges.
- ▷ Montering av tilbehør eller spesialutstyr kan forandre kjøretøyets dimensjoner, vekt og kjøreforhold. Deler må i enkelte tilfeller føres inn i vognkortet.
- ▷ Bruk kun felger og dekk som er tilpasset kjøretøyet. Se vognkortet for informasjon om tillatte dimensjoner på felger og dekk, eller spør hos autoriserte forhandlere og servicestasjoner.
- ▷ Dra alltid håndbremsen på ved parkering av kjøretøyet.

- ▷ Steng alle dører, utvendige luker og vinduer når kjøretøyet forlates.
- ▷ Rettslig påkrevet utrustning (f.eks. førstehjelpsskrin, refleksvest, var-seltrekant, osv.) må alltid være med. Ved utenlandsreiser gjelder de tilsvarende reglene i oppholdslandet.
- ▷ Kjøretøyet skal bare brukes i veitrafikk når føreren av kjøretøyet har gyldig førerkort for kjøretøyklassen.
- ▷ Ved salg av kjøretøyet må ny eier få den komplette bruksanvisningen for kjøretøyet og de innebygde apparatene.

2.3 Trafikksikkerhet

- ▶ Før start må det kontrolleres at signal- og lysanlegg, styring og bremsesystem fungerer.
- ▶ Har kjøretøyet stått stille over lengre tid (ca. 10 måneder), må bremse- og gassanlegg kontrolleres på fagverksted.
- ▶ Før avreise, og også etter korte stopp, skal det kontrolleres at stigtrinnene er trukket helt inn.
- ▶ Før start skal samtlige seter dreies i kjøreretningen og blokkeres. Under kjøring skal de dreibare setene være låst i kjøreretningen.
- ▶ Før avreise må alle bevegelige deler og alle løse gjenstander lagres trygt.
- ▶ Før avreise skal flatskjermen lagres trygt.
- ▶ Under kjøring må passasjerene kun sitte på de foreskrevne sitteplassene (se kapittel 4). Se vognkortet for tillatt antall sitteplasser.
- ▶ Det er påbudt å bruke sikkerhetsbelte.
- ▶ Før avreise må man feste sikkerhetsbeltene og man må ha dem festet under hele kjøreturen.

- ▶ Barn skal være sikret med sikkerhetsinnretningene for barn som er foreskrevet for den respektive kroppsstørrelsen og vekten.
- ▶ Plasser barnesikringssystemer kun på seter som er spesielt utpekt til dette. Det må bare brukes et bakovervendt barnesikringssystem.
- ▶ Basiskjøretøyet er et nyttekjøretøy (liten lastebil). Kjøremåten må tilpasses dette.
- ▶ I underkjøringer, tunneler eller liknende vær oppmerksom på totalhøyden til kjøretøyet (inkludert taklast).
- ▶ Fjern snø og is fra taket før start.
- ▶ Før start eller annenhver uke skal dekktrykket kontrolleres. Feil dekktrykk fører til forhøyet slitasje og kan føre til alt fra skade på dekkene til punktering. Sjåføren kan miste kontrollen over kjøretøyet (se avsnittet 13.6).
- ▶ Ikke bruk varmeanlegget på bensinstasjoner. Eksplosjonsfare!
- ▶ Ikke bruk varmeanlegget i lukkede rom. Kvelningsfare!

- ▷ Fordel lasten jevnt i kjøretøyet før avreise (se kapittel 3).
- ▷ Ved lasting av kjøretøyet og ved senere lasting av f.eks. bagasje eller proviant, skal det tas hensyn til teknisk tillatt totalvekt og tillatt akseltrykk (se vognkortet).
- ▷ Steng skap- og toalettromsdørene samt alle skuffer og klaffer før hver avreise. Fest kjøleskapsdør-sikringen.
- ▷ Før du starter kjøringen må du lukke vinduer og takluker.
- ▷ Steng og lås samtlige utvendige luker og klaffelåser før avreise.
- ▷ Om de er tilstede, fjern eksterne støtter før avreise.
- ▷ Under den første turen og etter hvert dekkskifte skal hjulskruene/hjulmutrene ettertrekkes etter 50 km. Senere skal de også kontrolleres regelmessig. Tiltrekningsmoment se kapittel 13.
- ▷ Dekkene må ikke være eldre enn 6 år, fordi materialet blir slitt med tiden (se kapittel 13).
- ▷ Bruk av kjettinger er en ekstra belastning for dekk, hjulopphengning og styringssystem. Når man bruker kjettinger må man kjøre sakte (maks. 50 km/t) og kun på veier som er helt dekket med snø. Ellers kan kjøretøyet skades.

2.4 Kobling av tilhenger

- ▶ Vær forsiktig ved til- og frakobling av tilhenger. Risiko for ulykker og personskader!
- ▶ Ved til- og frakobling av tilhenger må ingen personer oppholde seg mellom bobilen og tilhengeren.

2.5 Gassanlegg

2.5.1 Generelle råd

- ▶ Operatøren av gassanlegget er ansvarlig for å gjennomføre regelmessige kontroller, og for å overholde vedlikeholdsintervallene.
- ▶ Før avreise, når kjøretøyet forlates eller når gassapparatene ikke brukes, må alle gass-stengeventiler og hovedventilen på gassflasken stenges av.
- ▶ Under tanking på ferjer eller i garasje må alle gassdrevne apparater være slått av (varmeanlegg, kokeplass). Eksplosjonsfare!
- ▶ Dersom et apparat drives med gass, skal det ikke være i drift i lukkede rom (f.eks. garasjer). Forgiftnings- og kvelningsfare!
- ▶ Gassanlegget må vedlikeholdes, repareres eller endres kun av et autorisert fagverksted.
- ▶ Før igangsetting skal gassanlegget alltid kontrolleres på autorisert fagverksted, i samsvar med de nasjonale forskrifter. Dette gjelder også for kjøretøy som ikke er registrert. Ved endringer på gassanlegget må gassanlegget straks sjekkes på autorisert fagverksted.
- ▶ Gasstrykkregulatoren, gasslangene og avgassrørene må også kontrolleres. Gasstrykkregulatoren og gasslangene skal byttes ut i samsvar med tidsfristene som er fastlagt nasjonalt (senest etter 10 år). Kjøretøyets eier er ansvarlig for at dette tiltaket utføres.
- ▶ Ved defekt på gassanlegget (gasslukt, høyt gassforbruk) er det fare for eksplosjon! Steng snarest gassflaskens hovedventil. Åpne vinduer og dører og luft godt.
- ▶ Ved feil på gassanlegget: Ikke røyk, ikke bruk åpen ild og ikke betjen noen elektriske brytere (lysbrytere osv.). Sjekk tettheten av gassførende deler og rør med lekkasjesøkingsspray. Ikke bruk åpen flamme for å sjekke.
- ▶ Kun tiltenkte apparater skal kobles til den innvendige tilkoblingsstussen. Ikke bruk apparatet utenfor kjøretøyet hvis det er koblet til en innvendig tilkoblingsstuss.
- ▶ Det er forbudt å lage mat under kjøring.
- ▶ Luft godt før komfyren settes i gang. Åpne vindu eller takluke.
- ▶ Gasskomfyren må ikke brukes som varmeapparat.
- ▶ Benyttes flere gassapparater, må hvert gasapparat ha en egen gassavstengeventil. Når enkelte gassapparater ikke er i bruk, skal de respektive gasavstengeventilene stenges.
- ▶ Tennesikringene må lukkes innen ett minutt etter at gassflammen går ut. I denne forbindelse høres en klikking. Kontroller funksjonen fra tid til annen.
- ▶ De installerte gassapparatene er kun konstruert for drift med propan- eller butangass eller en blanding av disse gassene. Gasstrykkregulatoren og alle installerte gassapparater er konstruert for et driftstrykk på 30 mbar.
- ▶ Propangass beholder sin gassform til -42 °C, butangass derimot bare til 0 °C. Ved lavere temperaturer forsvinner gasstrykket. Butangass er derfor ikke egnet til vinterdrift.

- ▶ På grunn av sin funksjon og konstruksjon er gasskapet et rom som er åpent mot utsiden. Det automatiske luftesystemet som er montert som standard må aldri tildekkes eller blokkeres. Ellers kan ikke gass som strømmer ut bli ledet ut.
- ▶ Gasskapet må ikke brukes som oppbevaringsrom.
- ▶ Sørg for at uvedkommende ikke har adgang til gasskapet. Lås tilgangen for å sørge for dette.
- ▶ Gassflaskens hovedventil må være lett tilgjengelig.
- ▶ Koble kun til gassdrevne apparater (f.eks. gassgrill) som er konstruert for et gasstrykk på 30 mbar.
- ▶ Eksosrøret må kobles tett og fast til varmeanlegget og pipen. Eksosrøret må ikke være skadet.
- ▶ Eksos må slippe uhindret ut i det fri og friskluft må komme uhindret inn. Derfor skal eksosavtrekk og innsugningsåpninger holdes rene og fri (for f.eks. snø og is). Det må ikke ligge snøskavler eller is på kjøretøyet.

2.5.2 Gassflaske

- ▶ Fulle eller tomme gassflasker utenfor kjøretøyet skal kun håndteres med lukket hovedventil og med beskyttelseshette på.
- ▶ Gassflasker skal kun oppbevares i gasskapet.
- ▶ Sett gassflaskene loddrett i gasskapet.
- ▶ Surr fast gassflaskene slik at de ikke kan dreies eller vippes.
- ▶ Koble gasslangen spenningsfritt til gassflasken.
- ▶ Sett alltid beskyttelseshetter på gassflaskene når de ikke er koblet til gasslangen.
- ▶ Lukk hovedventilen på gassflasken før gasstrykkregulatoren eller gasslangen fjernes fra gassflasken.
- ▶ Avhengig av kobling, skru av gasslangen for hånd eller med spesialnøkkel og skru tilbake på gassflasken. Skruforbindelsen på gassflasken er som regel venstregjenget. **Ikke** trekk for hardt til.
- ▶ Bruk kun spesielle gasstrykkregulatorer med sikkerhetsventil i bobilen. Andre gasstrykkregulatorer er ikke tillatt og tåler ikke så store belastninger.
- ▶ Ved temperaturer under 5 °C, brukes avisingsanlegg (EisEx) for gasstrykkregulator.
- ▶ Bruk kun gassflasker på 11 kg eller 5 kg. (Gassflaskestørrelser kan variere fra land til land.) Campingflasker med innebygd tilbakeslagsventil (blå flasker med maks. 2,5 hhv. 3 kg) må kun brukes i unntakstilfeller hvis de har sikkerhetsventil.
- ▶ Bruk kortest mulige slanger for eksterne gassflasker (maks. 150 cm).
- ▶ Blokker aldri luftåpningene i bunnen under gassflaskene.

2.6 Elektrisk anlegg

- ▶ Arbeid på det elektriske anlegget må kun utføres av fagpersonell.
- ▶ Før det utføres arbeid på det elektriske anlegget må alle apparater og lamper slås av, batteriet kobles fra og kjøretøyets strømforsyning fra strømmettet kobles fra.
- ▶ Bruk kun originalsikringer med angitte verdier.
- ▶ Defekte sikringer skal kun byttes ut når årsaken til feilen er kjent og feilen er utbedret.
- ▶ Sikringer må aldri kortsluttes eller repareres.

2.7 Vannanlegg

- ▶ Vann som blir stående i vanntank og i vannledninger blir ubrukelig etter kort tid. Sørg derfor for at vannledningene og vanntanken rengjøres grundig hver gang før du tar i bruk kjøretøyet. Sørg for at vanntanken og vannledningene tømmes helt etter bruk av kjøretøyet.
- ▶ Hvis kjøretøyets vannanlegg er ute av bruk i mer enn en uke, må det desinfiseres før det tas i bruk igjen (se kapittel 11).

- ▷ Dersom kjøretøyet ikke skal benyttes på flere dager, eller dersom det står på varme ved frostfare, skal hele vannanlegget tømmes. Kontroller at 12 V forsyningen på panelet er slått av. Ellers går vannpumpen varm og kan skades. La vannkranene stå åpne i midtstilling. La alle tappekranene stå åpne. Derved unngås fare for frostskafer på innbyggingsapparatene, frostskafer på kjøretøy og avlagringer i vannførende komponenter.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du viktige opplysninger om hva du skal passe på og hva du må gjøre før start.

På slutten av kapitlet finner du en sjekkliste hvor de viktigste punktene er sammenfattet en gang til.

3.1.1 Første igangsetting

- ▷ Under den første turen og etter hvert dekkskifte skal hjulskruene/hjultutrene ettertrekkes etter 50 km. Senere skal de også kontrolleres regelmessig. Tiltrekningsmoment se kapittel 13.

Et nøkkelsett med nøkler til basiskjøretøyet og til karosseriet leveres sammen med bobilen.

Sørg for å ha en reservenøkkel utenfor kjøretøyet. Noter samtlige nøkkelnummer. Ved tap kan våre autoriserte forhandlere og verksteder hjelpe deg videre.

3.2 Last

- ▶ Overbelastning av kjøretøyet og feil dekktrykk kan føre til at dekkene eksploderer. Sjåføren kan miste kontrollen over kjøretøyet (se avsnittet 13.6).
- ▶ Vognkortet inneholder bare den teknisk tillatte totalvekten i kjøreklar tilstand, evt. vekten inkludert spesialutstyr fra fabrikk (faktisk vekt), men ikke kjøretøyets vekt med last (se avsnittet 3.2.1). For din egen sikkerhet anbefaler vi å veie det fullastede kjøretøyet (med alle gjenstander som skal tas med på reisen og med alle personer) på en offentlig vekt før turen starter.
- ▶ Tilpass hastigheten til lasten. For høy last øker bremsestrekningen.

- ▷ Teknisk tillatt totalvekt (tillatt totalvekt) som er angitt i vognkortet og det maksimale akseltrykket, må ikke overskrides under lasting av bagasje.
- ▷ Innebygd tilbehør og spesialutstyr reduserer muligheten for ytterligere belastning.

Ved lasting må man påse at tyngdepunktet til lasten er direkte på kjøretøygulvet. Ellers kan kjøretøyets kjøreegenskaper forandres.

3.2.1 Begrep

- ▷ Innen teknikken har begrepet "masse" i mellomtiden avløst begrepet "vekt". I generell språkbruk er det imidlertid mest vanlig å bruke begrepet "vekt". For at det skal være lettere å forstå, blir derfor i de følgende avsnittene begrepet "masse" kun brukt i faste formuleringer.

Teknisk tillatt totalvekt i lastet tilstand

Teknisk tillatt totalvekt i lastet tilstand er vekten som et kjøretøy aldri må overskride.

Teknisk tillatt totalvekt i lastet tilstand er den **faktiske vekten og lasten**.

Teknisk tillatt totalvekt i lastet tilstand er oppgitt av produsenten i vognkortet.

Faktisk vekt Den faktiske vekten er vekten til bilen i kjøreklar tilstand pluss vekten til eventuelt spesialutstyr.

Vekt i kjøreklar tilstand Vekten i kjøreklar tilstand er vekten til det kjøreklare standardkjøretøyet (uten spesialutstyr fra fabrikk).

Vekten i kjøreklar tilstand utgjøres av:

- Tomvekt (massen til det tomme kjøretøyet) med innmontert standardutstyr fra fabrikk (uten spesialutstyr fra fabrikk)
- Vekten til sjåføren
- Vekten til grunnutstyret

Tomvekten inkluderer påfylt smøremiddel som olje og kjølevæske, håndverktøy, reservehjulet hhv. dekkreparasjonssettet og en 90 % fylt drivstoff-tank.

Som vekt for sjåføren blir det alltid beregnet 75 kg, uavhengig av den virkelige vekten til sjåføren.

Grunnutstyret omfatter alt utstyr og væsker som er nødvendig for sikker og forskriftsmessig bruk av kjøretøyet. Vekten til grunnutstyret består av:

- Et fylt ferskvannsystem
- En fylt aluminiumsgassflaske
- Et fylt varmeanlegg
- Forsyningsledningene for 230 V-forsyningen

Spillvannstank og kloakktank er tom.

Vekten i kjøreklar tilstand og den faktiske vekten er oppgitt av produsenten i vognkortet.

Last Lasten består av:

- Konvensjonell belastning
- Tilleggsutstyr
- Personlig utstyr

- ▷ Kjøretøyets last kan økes idet den faktiske vekten reduseres. Til dette er det eksempelvis tillatt å tømme væskebeholdere eller å ta ut gassflaskene.

Forklaringer til de enkelte bestanddelene i lasten finner du i den følgende teksten.

Konvensjonell belastning

Konvensjonell belastning er vekten som er beregnet for passasjerene og oppgitt av produsenten.

Konvensjonell belastning betyr: For hver sitteplass som produsenten har beregnet, blir det beregnet 75 kg, uavhengig av hvor mye passasjerene egentlig veier. Førersetet er allerede inkludert i vekten i kjøreklar tilstand og skal **ikke** regnes med.

Antall sitteplasser oppgis i vognkortet av produsenten.

Tilleggsutstyr Til tilleggssutstyret hører tilbehør og spesialutstyr. Eksempler på tilleggssutstyr er:

- Tilhengerkobling
- Takreling
- Markise
- Sykkel- eller motorsykkelstativ
- Satellittanlegg

Vektangivelsene for forskjellig spesialutstyr fås hos produsenten.

Personlig utstyr Personlig utstyr omfatter alle gjenstander som er tatt med i kjøretøyet og som ikke er inkludert i den konvensjonelle belastningen og tilleggssutstyret. Personlig utstyr er for eksempel:

- Matvarer
- Servise
- Klær
- Sengetøy
- Leker
- Bøker
- Toalettsaker
- Små elektriske apparater (f.eks. kaffetrakter)

Dessuten regnes følgende som personlig utstyr, uavhengig av hvor det er plassert:

- Dyr
- Sykler
- Sportsutstyr

For personlig utstyr må produsenten planlegge en minstevekt etter gjeldende bestemmelserpunkt i en minstevekt som kan regnes ut etter følgende formel:

Formel Minstevekt M (kg) = $10 \times N + 10 \times L$

Forklaring N = maks. antall personer inklusive fører iht. til produsentens opplysninger
 L = Kjøretøyets totale lengde i meter

3.2.2 Beregning av last

- Beregning av lasten på fabrikken skjer på grunnlag av punktvekter. Teknisk tillatt totalvekt i lastet tilstand må av sikkerhetsgrunner ikke under noen omstendighet overskrides.
- Vognkortet inneholder bare den teknisk tillatte totalvekten i kjørekort tilstand, evt. vekten inkludert spesialutstyr fra fabrikk (faktisk vekt), men ikke kjøretøyets vekt med last (se avsnittet 3.2.1). For din egen sikkerhet anbefaler vi å veie det fullastede kjøretøyet (med alle gjenstander som skal tas med på reisen og med alle personer) på en offentlig vekt før turen starter.

Lasten (se avsnittet 3.2.1) er vektforskjellen mellom

- teknisk tillatt totalvekt i lastet tilstand og
- faktisk vekt.

Eksempel på beregning av last

	Beregnet vekt i kg	Beregning
Teknisk tillatt totalvekt iht. vognkortet	3300	
Faktisk vekt inklusive grunnutstyr iht. vognkortet	- 2720	
Fremgår som tillatt last	580	
Konvensjonell belastning, f.eks. 3 personer à 75 kg	- 225	
Tilleggsutstyr	- 40	
Utgjør til personlig utstyr	= 315	

Beregningen av lasten ut fra differansen mellom teknisk tillatt totalvekt i lastet tilstand og den faktiske vekten som er angitt av produsenten, er imidlertid kun en teoretisk verdi.

Kun når kjøretøyet veies på en offentlig vekt med fylte tanker (drivstoff og vann), fylte gassflasker og komplett tilleggsutstyr, kan den virkelige lasten registreres.

Gå fram på følgende måte:

- Kjør først kjøretøyet opp på vekten med bare framhjulene og vei.
- Deretter kjører du kjøretøyet opp på vekten med bare bakhjulene og veier.

De enkelte verdiene angir det momentane akseltrykket. Disse er viktige for riktig belastning av kjøretøyet (se avsnittet 3.2.3). Summen av verdiene gir den momentane vekten av kjøretøyet.

Differansen mellom teknisk tillatt totalvekt i lastet tilstand og den veide vekten til kjøretøyet gir den virkelige lasten.

Ut fra dette kan man igjen bestemme hvilken vekt som blir igjen til personlig utstyr:

- Registrer vekten til personene som er med og trekk den fra verdien for den virkelige lasten.

Resultatet er vekten som virkelig kan lastes på det personlige utstyret.

3.2.3 Last kjøretøyet riktig

- ▶ Av sikkerhetsmessige grunner må teknisk tillatt totalvekt i lastet tilstand ikke overskrides.
- ▶ Fordel lasten jevnt på venstre og høyre side av kjøretøyet.
- ▶ Fordel lasten jevnt på begge akslingene. Overhold akseltrykket som er oppgitt i vognkortet. Overhold i tillegg dekkenes tillatte bæreevne (se kapittel 13).
- ▶ Tunge laster bak bakakslingen kan avlaste framakslingen på grunn av vektarmprinsippet ($\frac{1}{2} \rightarrow \frac{1}{2}$). Det gjelder spesielt ved langt utspring på bakstativet, når det transporteres en motorsykkel på stativ bak eller når bakre oppbevaringsrom er tungt lastet. Avlastningen av fremre aksel har negativ virkning på kjøreegenskapene spesielt på biler med forhjulsdrift.
- ▶ Plasser alle gjenstander slik at de ikke sklir.
- ▶ Tyngre gjenstander (fortelt, hermetikkbokser o. l.) plasseres i nærheten av akslingene. For oppbevaring av tunge gjenstander er fremfor alt de nedre oppbevaringsrommene, hvis dører ikke lar seg åpne i kjøretøret, spesielt godt egnet.
- ▶ Lettere gjenstander (tøy) plasseres i takscape.

- ▷ Belast skuffene kun med maksimalt 10 kg.

De enkelte akslene må imidlertid aldri overbelastes. Derfor er det viktig med hvilken avstand fra akslingene lasten blir plassert.

For å fordele lasten riktig trenger man en vekt, et målebånd, en kalkulator og litt tid.

Ved hjelp av to enkle formler kan man beregne hvordan vekten av lasten virker på akslingene:

Formler

$A \times G : R = \text{Vekt på bakakslingen}$

$\text{Vekt på bakakslingen} - G = \text{Vekt på framakslingen}$

Forklaring

A = Avstand mellom oppbevaringsrom og framaksling i cm

G = Vekt til lasten i oppbevaringsrommet i kg

R = Kjøretøyets hjulavstand (avstand mellom akslingene) i cm

- ▷ Mål avstandene utenfor kjøretøyet vannrett fra midten av framhjulet til midten av oppbevaringsrommet eller til midten av bakhjulet.

Beregne akseltrykk:

- Multipliser avstanden mellom oppbevaringsrommet og framakslingen (A) med vekten til lasten i oppbevaringsrommet (G) og del resultatet med hjulavstanden (R). Derav får man vekten som lasten i oppbevaringsrommet belaster bakakslingen med. Noter denne vekten og oppbevaringsrommet.
- I neste trinn trekker man vekten i oppbevaringsrommet (G) fra vekten som nettopp er utregnet. Hvis det blir en **positiv** verdi (eksempel 1), betyr det at framakslingen blir **avlastet** med denne summen. Hvis det blir en **negativ** verdi (eksempel 2), betyr det at framakslingen blir **belastet**. Noter denne verdien.

- På denne måten beregnes alle oppbevaringsrommene i kjøretøyet.
- Som et siste trinn beregnes alle vektene til bakaksellasten som er beregnet for bakakselen og alle vektene for framaksellasten som er beregnet for framakselen, eller man trekker fra disse.
Hvordan bakaksellast og framaksellast beregnes, er beskrevet i avsnittet 3.2.2.

Når den beregnede verdien overskrider tillatt akseltrykk, må lasten plasseres annerledes.

Når bakakselen blir avlastet for sterkt, reduseres dekkenes festeevne til kjørebanelen (traksjon), spesielt på kjøretøy med framhjulsdrift. Også i dette tilfellet må lasten plasseres annerledes.

Eksempel på beregning

		Eksempel 1	Eksempel 2
Avstand til framakslingen	A	(A1) 450 (cm)	(A2) 250 (cm)
Vekt i oppbevaringsrommet	G	x 100 (kg)	x 50 (kg)
Kjøretøyets hjulavstand	R	÷ 325 (cm)	÷ 325 (cm)
Belastning på bakakslingen (må regnes til akseltrykket)		138,5 (kg)	38,5 (kg)
Vekt i oppbevaringsrommet		- 100 (kg)	- 50 (kg)
Avlastning på framakslingen (trekkes fra akseltrykket)		38,5 (kg)	
Belastning av framakslingen (må regnes til akseltrykket)			-11,5 (kg)

3.3 Kobling av tilhenger

- ▶ Vær forsiktig ved til- og frakobling av tilhenger. Risiko for ulykker og personskader!
- ▶ Ved til- og frakobling av tilhenger må ingen personer oppholde seg mellom trekkvognen og tilhengeren.
- ▶ Legg merke til tillatt akseltrykk for støtte- og bakaksel. Referer til bakakselen på vognkortet.

- ▷ Tilhenger med kollisjonsbremse: Tilhengeren må ikke kobles til eller fra når bremsen er aktivert.
- ▷ Tilhengerkobling med avtagbar kulehals: Ved feilmontering av kulehalsen kan tilhengeren rykkes løs. Følg bruksanvisningen til tilhengerkoblingen.

3.4 Stigtrinn

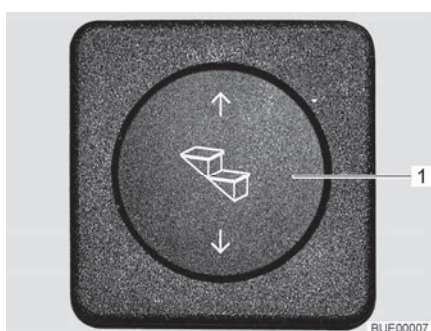

- ▶ Før avreise, og også etter korte stopp, skal det kontrolleres at stigtrinnene er trukket helt inn.
- ▶ Trå på stigtrinnet først når det er skjøvet helt ut. Fare for personskade!
- ▶ Man må aldri løfte eller senke personer med stigtrinnene.

- ▷ Vippebryteren for betjening av stigtrinnet er plassert til høyre nede i området til skyvedøren.
- ▷ En varselsignal utløses hvis stigtrinnet ikke er korrekt kjørt inn og låst når tenningen slås på.

Kjøretøyene har et ett-trinns stigtrinn, som kan kjøres ut elektrisk.

Bilde 1 Bryter stigtrinn

Kjør stigtrinnet helt ut før du trår på det.

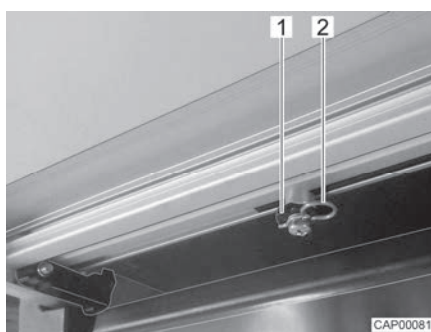
- Skyve ut:** ■ Trykk nederst på vippebryteren (Bilde 1,1) til stigtrinnet er skjøvet helt ut.
- Trekke in:** ■ Trykk øverst på vippebryteren (Bilde 1,1) til stigtrinnet er trukket helt inn.

Nøddrift

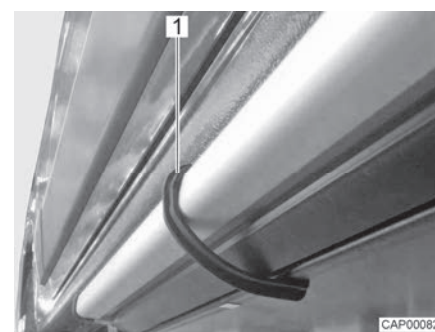
Hvis stigtrinnet ikke kjøres inn automatisk pga. en defekt, må den skyves inn manuelt og sikres mot å kunne gli ut igjen.

- ▷ Stigtrinnet skal kun beveges for hånd når drivstengene er løsnet.

Bilde 2 Drivstang (stigtrinn)

Bilde 3 Holdeklemme (stigtrinn)

- Trekk av begge sikringsklippene (Bilde 2,2) på drivstengene (Bilde 2,1) på undersiden av stigtrinnet.
- Løsne begge drivstengene fra festebolten.

- Forbinde drivstengene med hverandre (f.eks. med en snor eller gumming). Dette hindrer at drivstengene sklir inn i huset.
- Skyv stigtrinet inn til det stopper.
- Sikre stigtrinet mot å skli ut med de medfølgende holdeklemmene (Bilde 3,1).
- Henvend deg til en forhandler eller en servicestasjon.

3.5 Flyttbar skillevegg

- ▶ Sett inn den avtakbare skilleveggen før kjøring. Skilleveggen hindrer gjenstander fra å bli kastet ut av det bakre området av kjøretøyet.

Skilleveggen som kan tas ut kan også benyttes som klatrehjelpemiddel i den bakre sengen.

Bilde 4 Skillevegg

3.6 Flatskjerm

- ▶ Før avreise skal flatskjermen lagres trygt.

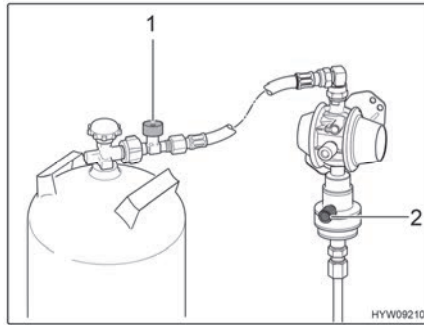
3.7 Gassregulator

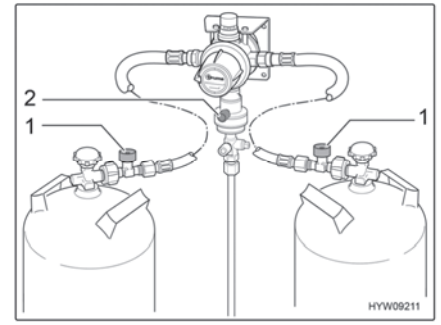
- ▶ Drift av gassdrevne apparater under kjøring er bare tillatt hvis gassanlegget er utstyrt for dette. Slangebruddsikring og kollisjonssensor forhindrer gasslekkasje i tilfelle en ulykke.

Avhengig av utstyr, kan det være forskjellige gassregulatorer montert i kjøretøyet.

Hvis en annen gassregulator enn de som er oppført under er montert i kjøretøyet, må hovedventilen på gassflasken og gassavstengeventilen stenges under kjøring.

Bilde 5 Gassregulator (MonoControl)

Bilde 6 Gassregulator (DuoControl)

Gassregulator med kollisjonssensor og slangebruddsikring

Når det er en gassregulator med kollisjonssensor (Bilde 5,2 og Bilde 6,2) og slangebruddsikring (Bilde 5,1 og Bilde 6,1) fastmontert i kjøretøyet:

Hovedventilen på gassflasken og gassavstengeventilen "Varmeanlegg" kan forbli åpen under kjøring. Gassdrevne apparater kan være påslått under kjøring.

Gassregulatorene MonoControl (Bilde 5) og DuoControl (Bilde 6) kan variere i utføring (rett eller vinklet) og kan være forskjellig i detaljene.

- ▷ Ved usikkerhet kan informasjon fås hos autoriserte forhandlere eller servicestasjoner.

3.8 Kjettinger

- ▷ Monter kjettinger kun når avstanden mellom dekkene og kjøretøyets karosseri er minimum 50 mm.
- ▷ Bruk av kjettinger er en ekstra belastning for dekk, hjulopphengning og styringssystem. Når man bruker kjettinger må man kjøre sakte (maks. 50 km/t) og kun på veier som er helt dekket med snø. Ellers kan kjøretøyet skades.
- ▷ Følg monteringsanvisninger fra kjettingprodusenten.
- ▷ Legg ikke kjettinger på lettmetallfelger.

Bruk av kjettinger er underlagt bestemmelsene i de enkelte landene.

- Legg alltid kjettinger på drivhjulene.
- Sjekk kjettingenes spenning etter noen få meters kjøring.

3.9 Trafikksikkerhet

- Før start eller annenhver uke skal dekktrykket kontrolleres. Feil dekktrykk fører til forhøyet slitasje og kan føre til alt fra skade på dekkene til punktering. Sjøføren kan miste kontrollen over kjøretøyet (se avsnittet 13.6).

Bruk sjekklisten før hver avreise:

Basiskjøretøy

Nr.	Kontroll	Kontrollert
1	Alle bilpapirer om bord	
2	Dekk og lufttrykk i dekk i god stand	
3	Sjekk at kjøretøysbelysning, bremse- og baklys virker	
4	Oljenivået i motor, gir og servostyringen er kontrollert	
5	Kjølevæske og væske for vindusvisker-spyleanlegget fylt opp	
6	Bremsene fungerer	
7	Bremsene reagerer jevnt/regelmessig	
8	Kjøretøyet holder sporet under bremsing	

Boenhet utvendig

9	Markise kjørt helt inn	
10	Sjekk at det ikke er snø og is på taket (om vinteren)	
11	Utvendige tilkoblinger frakoblet og ledninger lagret	
12	Eksterne støtter fjernet	
13	Støtteklossene fjernet og stuert bort	
14	Trekk inn stigtrinn (varselsignal)	
15	Utvendige luker lukket og låst	
16	Lukket skyvedør og bakdør	
17	Slå av fortellampen	
18	Kjøretøyet totalhøyde med pålastet takrail målt og notert. Totalhøyden skal oppbevares godt synlig i førerhuset	

Boenhet innvendig

Nr.	Kontroll	Kontrollert
19	Vinduer og takluker lukket og låst	
20	Fjernsynsapparatet lagret på et sikkert sted	
21	Trekk inn TV-antennen (hvis montert)	
22	Fest eller sikre alle løse gjenstander	
23	Tøm åpne hyller etc.	
24	Lukket vaskbeskyttelse	
25	Sikre kjøleskapdøren	
26	Kjøleskap satt på 12 V-drift	
27	Alle skuffer og klaffer lukket	
28	Sikre stuedører og skyvedører	
29	Skillevegg plassert mellom sengebenkene	
30	Barneseter montert på seter med trepunkts sikkerhetsbelte ► Det må bare brukes et bakovervendt barnesikrings-system.	
31	Svingsetelås for fører sete og passasjer sete i lås	
32	Blendingsgardiner i førerhuset åpnet og sikret	

Gassanlegg

33	Fest gassflaskene i gasskapet slik at de ikke kan skli	
34	Sett alltid beskyttelseshetter på gassflaskene når de ikke er koblet til gasslangen	
35	Steng gassflaskens hovedventil og gassavstengeventil ► Når et MonoControl- eller DuoControl-kontrollsystem med kollisjonssensor er til stede, kan gassavstengeventilene og hovedventilen være åpnet under kjøring.	

Elektrisk anlegg

36	Sjekk spenningen i startbatteriet og i boenhets-batteriet (se kapittel 8). Viser panelet for lav batterispenning, må de respektive batteriene lades. Se anvisningene i kapittel 8 ► Start reisen med fullt ladet start- og boenhets-batteri.	
----	---	--

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger vedrørende kjøring av bobilen.

4.1 Kjøre med bobilen

- ▶ Basiskjøretøyet er et nyttekjøretøy (liten lastebil). Kjøremåten må tilpasses dette.
- ▶ Før avreise, og også etter korte stopp, skal det kontrolleres at stigtrinnene er trukket helt inn.
- ▶ Når du starter motoren på kjøretøyet, kan varselsignaler høres, f.eks. varselsignalet "Stigtrinn kjørt ut". Under visse forhold (kaldstart om vinteren) kan det etter at kjøretøymotoren er startet vare inntil 15 sekunder til varselsignalet høres.
- ▶ Det er montert sikkerhetsbelte ved alle kjøretøyets godkjente sitteplasser. Under kjøring må man alltid bruke sikkerhetsbelte.
- ▶ Sikkerhetsbeltet må være festet under hele turen.
- ▶ Passasjerene må bli sittende på de fastlagte plassene.
- ▶ Dørlåsen må ikke åpnes.
- ▶ Unngå rykkete bremsing.
- ▶ Ved bruk av navigasjonsutstyr, må kjøremålet bare endres når kjøretøyet står i ro. Sving inn på en parkeringsplass eller et trygt stoppested når du ønsker å endre kjøremål.
- ▶ Under bruk av monitoren til navigasjonsutstyret må man ikke spille DVD-er under kjøring.

- ▷ Kjør langsomt på dårlige veier.

- ▷ Produsenten påtar seg intet ansvar for ulykker eller skader som oppstår som følge av at disse punktene ikke er overholdt.
- ▷ Sikkerhetsforanstaltningene som er oppført i kapittel 2 må overholdes.

4.2 Kjørehastighet

- ▶ Kjøretøyet er utstyrt med en kraftig motor. Dermed har man tilstrekkelig reserve i tunge trafikksituasjoner. Denne høye ytelsen muliggjør høy slutthastighet og krever kjøreferdigheter over gjennomsnittet.
- ▶ Kjøretøyet har en stor angrepsflate for vind. Det er spesielt farlig hvis det oppstår plutselig sidevind.
- ▶ Ujevn eller ensidig lasting forandrer kjøreegenskapene.
- ▶ På ukjente veier kan det være vanskelig veiforhold og det kan oppstå overraskende trafikksituasjoner. Tilpass derfor kjørehastigheten til den aktuelle trafikksituasjonen og omgivelsene forøvrig.
- ▶ Følg nasjonale regler for fartsgrenser.

4.3 Bremses

- ▶ Defekter ved bremseanlegget må straks repareres på autorisert fagverksted.

Ved hver kjørestart

Kontroller med prøvebremsing ved hver kjørestart:

- Fungerer bremsene?
- Reagerer bremsene jevnt?
- Holder kjøretøyet sporet under bremsing?

4.4 Sikkerhetsbelter

4.4.1 Generelt

Kjøretøyet er utstyrt med sikkerhetsbelter i boenheten på sitteplassene hvor det er påbudt med sikkerhetsbelte. De nasjonale forskriftene gjelder for bruk av sikkerhetsbeltet.

- ▶ Før avreise må man feste sikkerhetsbeltene og man må ha dem festet under hele kjøreturen.
- ▶ Sikkerhetsbeltene må ikke skades eller klemmes. Defekte sikkerhetsbelter byttes ut på et autorisert fagverksted.
- ▶ Beltefestene, innrullingsautomatikken og beltelåsene må ikke endres.
- ▶ Hvert sikkerhetsbelte må kun brukes av **en** person.
- ▶ Ikke spenn fast gjenstander sammen med personer.
- ▶ Sikkerhetsbeltene er ikke beregnet for personer på under 150 cm. I slike tilfeller må det brukes ytterligere festeanordninger. Se kontrollsertifikatet.
- ▶ Plasser barnesikringssystemer kun på seter som er spesielt utpekt til dette. Det må bare brukes et bakovervendt barnesikringssystem.
- ▶ Skift ut sikkerhetsbeltene etter ulykke.
- ▶ Under kjøring må ryggstøtet til setet ikke være lent for langt bakover. Ellers fungerer ikke sikkerhetsbeltet som det skal lenger.

4.4.2 Riktig feste av sikkerhetsbeltet

- ▶ Sikkerhetsbeltet må ikke vrís. Sikkerhetsbeltet skal ligge jevnt inntil kroppen.
- ▶ Sitt riktig i setet når du fester sikkerhetsbeltet.

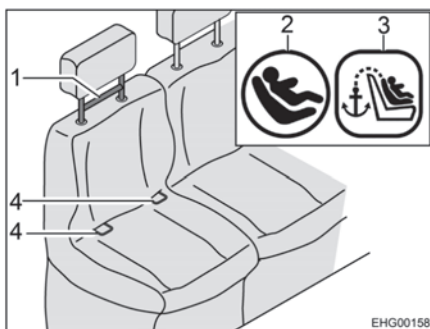
Sikkerhetsbeltet er riktig festet når hoftebeltet under magen går over hoftebenet. Skulderbeltet må gå over brystet og skulderen (ikke halsen). Beltet må dessuten alltid sitte stramt på kroppen. Ta av klær med tykt fôr før turen begynner.

4.5 Isofix-barnesikring

- ▶ Kun barnesikringssystemer som er egnet og ment for Isofix-festesystemer med Top-Tether må festes på Isofix-festesystemer.
- ▶ Ikke benytt barnesikringssystemer med støtteben som er rettet forover.
- ▶ Det må ikke festes noen andre barnesikringssystemer, belter eller gjenstander på Isofix-holdebøyler.
- ▶ Følg også sikkerhetsanvisningene og monteringsanvisningen til produsenten av barnesikringssystemet.

Bilde 7 Sete med Isofix

Bilde 8 Feste med Isofix

Bilseter som egner seg for Isofix er utstyrt med Isofix-symbolet (Bilde 7,2). Plasseringen til Top-Tether er tilsvarende markert med et symbol (Bilde 7,3).

- La sperrearmene (Bilde 8,8) gå i lås i holdebøylen (Bilde 7,4). En markant klikkelyd må være hørbar i den forbindelse.
- Foreta et kraftig rykk for å kontrollere at barnesetet (Bilde 8,7) sitter godt fast.
- Før Top-Tether-beltet (Bilde 8,5) over nakkestøtten til bilsetet.
- Festekroken (Bilde 8,6) hektes på Top-Tether (Bilde 7,1).

Demontering foretas i omvendt rekkefølge.

- ▶ Følg også bruksanvisningen til produsenten av barnesikringssystemet.

4.6 Førersete og passasjerse

- ▶ Før start skal samtlige seter dreies i kjøreretningen og blokkeres.
- ▶ Under kjøring må alle seter være festet i kjøreretningen. De må ikke snus.

Førersetet og passasjerse

4.7 Nakkestøtter

Før avreise må nakkestøttene innstilles slik at bakhodet støttes omtrent på høyde med ørene.

4.8 Sitteplassforordning

- ▶ Under kjøring må passasjerene kun sitte på de godkjente sitteplassene. Se vognkortet for tillatt antall sitteplasser.
- ▶ Det er påbudt å bruke sikkerhetsbelte.

Sitteplasser som kan brukes under kjøring er utstyrt med sikkerhetsbelte.

4.9 Fylle diesel

- ▶ Under tanking på ferjer eller i garasje må alle gassdrevne apparater være slått av (varmeanlegg, kokeplass). Eksplosjonsfare!

Tankens drivstoffpåfyllingsstuss befinner seg på utsiden, foran på venstre side.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger vedrørende oppstilling av kjøretøyet.

- ▷ Sett kjøretøyet slik at det står mest mulig vannrett. Bruk oppkjøringsklosser ved behov. Ellers kan ikke vannet renne riktig ut av dusjkaret.
- ▷ Sikre kjøretøyet slik at det ikke begynner å trille.
- ▷ Dyr (spesielt mus) kan forårsake store skader inne i bilen. For å unngå dette må kjøretøyet regelmessig kontrolleres for skader eller spor etter dyr.

5.1 Håndbremse

Dra alltid håndbremsen på ved parkering av kjøretøyet.

5.2 Stigtrinn

Stigtrinnet må være skjøvet helt ut før man går ut av kjøretøyet.

5.3 Oppkjøringsklosser

- ▷ Oppkjøringsklosser følger ikke med i leveringen. Tilbehørsforretninger tilbyr forskjellige modeller.

Oppkjøringsklosser utjevner høydeforskjellen ved stigninger og ujevne flater, slik at kjøretøyet kan parkeres vannrett.

5.4 230 V-tilkobling

Kjøretøyet kan tilkobles en 230 V-forsyning (se kapittel 8).

5.5 Kjøleskap

- ▷ Kontinuerlig drift av kjøleskapet uten ekstern 230 V-forsyning kan føre til at boenhets-batteriet utlades.

Ladetilstanden til boenhets-batteriet på panelet kontrolleres. Koble til en ekstern 230 V-forsyning såfremt mulig.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger vedrørende det å bo i kjøretøyet.

6.1 Dører

- ▶ Dørene skal være lukket under kjøring.

- ▷ Ved å låse dørene kan du forhindre at de åpner seg av seg selv, f.eks. ved uhell.
- ▷ Låste dører hindrer også uvedkommende i å trenge inn, f.eks. ved lyskryss. I nødsituasjoner gjør låste dører det vanskelig for hjelpemennskaper å ta seg inn i bilen.
- ▷ Lås alltid dørene når du forlater kjøretøyet.
- ▷ Låsene til kjøretøyets dører er en del av basiskjøretøyet. Åpning og lukking av kjøretøyets dører er beskrevet i bruksanvisningen til basiskjøretøyet.

6.1.1 Myggnetting til skyvedøren, uttrekkbart

- ▷ Åpne myggnettingen helt, før skyvedøren lukkes.

Bilde 9 Myggnetting

For å stenge: ■ Trekk myggnettingen helt ut på listen (Bilde 9,1).

For å åpne: ■ Skyv myggnettingen tilbake til utgangsstilling på listen (Bilde 9,1).

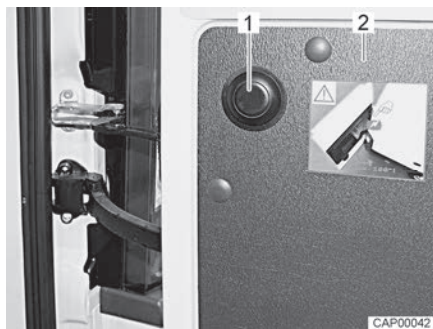

6.1.2 Bakdører

- ▷ Dersom bakdørene åpnes for vidt, kan monteringsdeler på kjøretøyet bli skadet. Vinkelen på åpningen hos bakdørene er derfor begrenset fra fabrikk. Når denne begrensningen fjernes: Bakdøren skal bare åpnes forsiktig, og det sikkes at bakdøren ikke støter mot noen monteringsdeler.

Vinkelen på åpningen hos begge bakdørene er fra fabrikk begrenset til ca. 90°. Ved behov kan denne begrensningen fjernes.

Bilde 10 Trykknapp for å fjerne begrensningen

Fjern begrensningen for vinkelen på åpningen:

- Åpne bakdøren (Bilde 10,2) til stoppen.
- Trykk på trykknappen (Bilde 10,1) mens bakdøra holdes fast og åpnes forsiktig videre.

6.2 Utvendige luker

- ▷ Steng og lås samtlige utvendige luker og klaffelåser før avreise.
- ▷ For å åpne eller lukke utvendige luker må alle lås på den utvendige luken åpnes eller stenges.

- ▷ Steng alle utvendige luker når du forlater kjøretøyet.

De utvendige lukene som er montert på kjøretøyet er utstyrt med enhetlige låsesylindre. Derfor kan alle låser åpnes med samme nøkkel.

6.3 Lufting

- Oksygenet i luften inne i kjøretøyet forbrukes av passasjerenes pusting og ved bruk av gassdrevne innebygde apparater. Derfor må den brukte luften stadig skiftes ut. Derfor er det montert inn luftesystemer i kjøretøyet (f.eks. takluker med automatisk luftesystem). Luftesystemet må ikke blokkeres eller dekkes til, f.eks. med en vintermatte, verken fra innsiden eller utsiden. Hold det automatiske luftesystemet fritt for snø og løv. Det er fare for kvelning på grunn av høynet CO₂-konsentrasjon.

- ▷ Under enkelte værforhold kan det dannes kondens på metallgjenstander (f.eks. gulv-understellforskrutinger) til tross for tilstrekkelig ventilasjon.
- ▷ Det kan også trekke ved skjøter og kanter (f.eks. ved takluker, påfyllingsstusser, luker osv.).

Kondens

Sørg for stadig tilførsel av frisk luft ved hyppig og målrettet lufting. Slik unngår man at det dannes seg kondens i kaldt vær. Når varmeeffekt, luftfordeling og lufting er tilpasset hverandre, oppnår man et behagelig boklima i den kalde årstiden. For å forhindre gjennomtrekk, stenges luftdysene på dashbordet og luftspredningen i bobilen stilles på resirkulering. Ved lengre lagring bør kjøretøyet luftes godt med jevne mellomrom, særlig om sommeren, på grunn av stillestående, varm luft.

6.4 Vinduer

- ▷ Hold ikke rullegardiner lukket over lengre tid, da man i så fall må regne med økt materialtretthet.
- ▷ Når blendingsgardinen er helt lukket, kan det ved sterkt sollys bli svært varmt mellom blendingsgardinen og vindusruten. Vinduet kan skades. Lukk derfor blendingsgardinen bare 2/3 ved sterkt sollys.
- ▷ Steng vinduene før kjøring.
- ▷ Hold vinduene lukket når været tilsier det, slik at det ikke kan trenge inn fuktighet.
- ▷ For å åpne eller lukke vinduet med åpning utover, må alle vinduets låsehåndtak åpnes eller stenges.

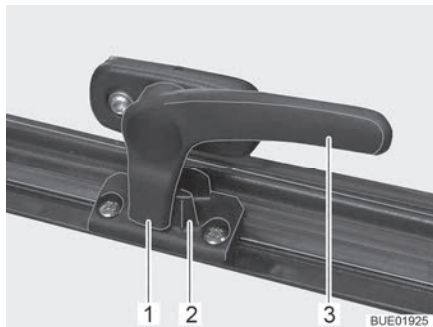
- ▷ Steng alltid vinduene når du forlater kjøretøyet.
- ▷ På innsiden av akrylglass-dobbeltvinduet kan det ved store temperaturforskjeller eller ekstreme værforhold dannes litt kondens. Vinduet er konstruert slik at kondens kan fordampe når utetemperaturen stiger. Det er ingen fare for skader på akrylglass-dobbeltvinduet på grunn av kondens.

6.4.1 Vindu med åpning utover

- ▷ Når det er montert vindu med åpning utover, må man åpne vinduet så mye at låsing frigjøres. Frigjøres den ikke, og vinduet lukkes likevel, er det fare for at vinduet kan sprekke på grunn av sterkt mottrykk.
- ▷ Påse at vinduet med åpning utover ikke forvris når det åpnes. Åpne og lukke vinduet jevnt.

Bilde 11 Låsehåndtak i stilling "lukket"

Bilde 12 Vindu som kan åpnes utover med armer med automatisk låsing, åpent

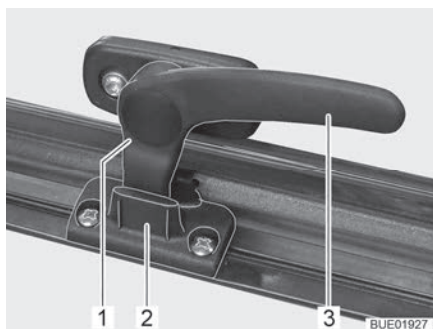
For å åpne:

- Drei låsehåndtaket (Bilde 11,3) en kvart omdreining mot midten av vinduet.
- Sett vinduet med åpning utover til ønsket stilling. La vinduet med åpning utover og automatiske armer (Bilde 12,1) gå i lås av seg selv.

Vinduet blir stående i ønsket posisjon.

For å stenge:

- Åpne vinduet så mye at haken frigjøres.
- Lukk vinduet.
- Drei låsehåndtaket (Bilde 11,3) en kvart omdreining mot vindusrammen. Låsetappen (Bilde 11,1) ligger på innsiden av vinduslåsen (Bilde 11,2).

Bilde 13 Låsehåndtak i stilling "langvarig lufting"

Langvarig lufting

Med låsehåndtaket kan vinduet stilles i to ulike posisjoner:

- I stilling "langvarig lufting" (Bilde 13)
- I stilling "lukket" (Bilde 11).

For å stille vindu med åpning utover i posisjon for "langvarig lufting":

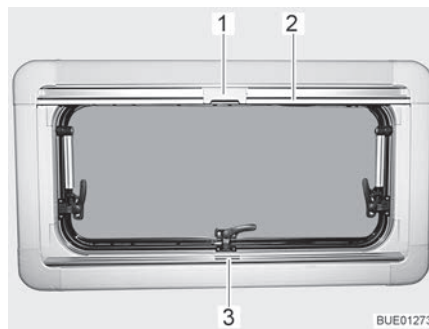
- Drei låsehåndtaket (Bilde 13,3) en kvart omdreining mot midten av vinduet.
- Skyv vinduet litt utover.
- Vri låsehåndtaket i loddrett posisjon eller drei det en kvart omdreining mot vindusrammen. Låsetappen (Bilde 13,1) må gripe inn i utsporingen i vinduslåsen (Bilde 13,2).

Vinduet med åpning utover skal under kjøring ikke stå i stillingen "langvarig lufting".

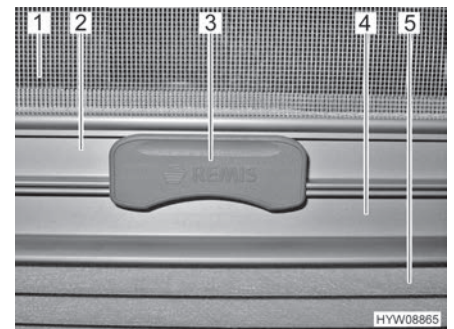
Ved regn kan det komme vann inn i boenheten hvis vinduet med åpning utover står i stillingen "langvarig lufting". Derfor bør vinduet stenges helt.

6.4.2 Blendingsfoldegardin og insektnettsjalusi

Vinduene er utstyrt med blendingsfoldegardiner og insektnettsjalusier. Insektnettsjalusi og blendingsfoldegardin vil enten være separert fra hverandre eller ha felles betjening.

Bilde 14 Vindu med åpning utover

Bilde 15 Haspe

Blendingsfoldegardin

For å stenge:

- Ta tak i blendingsfoldegardinen midt på listen (Bilde 14,3 og Bilde 15,4), dra nedenfra og oppover og slipp i ønsket høyde. Blendingsfoldegardinen blir stående i denne høyden.

For å åpne:

- Ta tak i blendingsfoldegardinen midt på listen og skyv den nedover.

Insektnettsjalusi

For å stenge:

- Trekk insektnettsjalusien i listenen (Bilde 14,2 og Bilde 15,2) nedover til den støter mot listenen til blendingsfoldegardinen (Bilde 15,4).
- Lås haspen (Bilde 14,1 og Bilde 15,3) på insektnettsjalusien med listenen på blendingsfoldegardinen. Når haspen er låst, kan blendingsfoldegardin og insektnettsjalusi betjenes samtidig.

For å åpne:

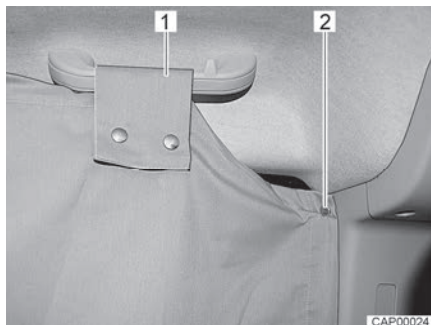
- Trykk haspen (Bilde 15,3) på insektnettsjalusien oppover.
- Før insektnettsjalusien langsomt tilbake på listen (Bilde 14,2).

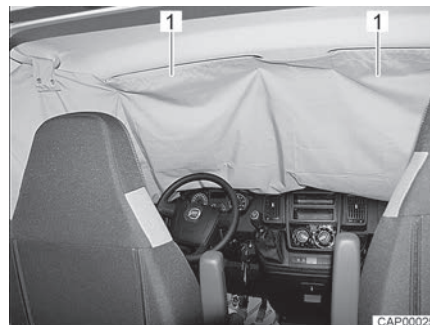
6.4.3 Blendingsgardin i førerhuset

- ▷ Åpne blendingsgardinen i førerhuset før turen.

Bilde 16 Blendingsgardin i førerhuset på sideruten

Bilde 17 Blendingsgardin i førerhuset på frontruten

For å stenge:

- Blendingsgardinen i førerhuset hentes ut av oppbevaringsrommet over førerhuset.
- Fest blendingsgardinen i førerhuset på sen side av førerhuset. For dette formålet festes to trykknapper (Bilde 16,2) bak sideruten på B-søylen.
- Stroppen (Bilde 16,1) føres over håndtaket ovenfor sideruten og festes med trykknapper.
- Skyv lommene (Bilde 17,1) hos blendingsgardinen i førerhuset over begge solskjermene.
- På den andre siden av førerhuset: Blendingsgardinen i førerhuset festes tilsvarende med en stropp på håndtaket og med trykknapper på B-søylen.

For å åpne:

- Blendingsgardinen i førerhuset løsnes på alle festepunktene.
- Blendingsgardinen i førerhuset lagres i oppbevaringsrommet over førerhuset.

6.5 Takluker

I kjøretøyet er det montert takluker med og uten automatisk luftesystem. De mindre taklukene i boenheten og på badet er utstyrt med et automatisk luftesystem.

- Ventilasjonsåpningene i det automatiske luftesystemet skal alltid holdes åpne. Luftesystemet må aldri dekkes til, f.eks. med en vintermatte eller blokkeres. Hold det automatiske luftesystemet fritt for snø og løv.

- ▷ Hold ikke rullegardiner lukket over lengre tid, da man i så fall må regne med økt materialtretthet.
- ▷ Nå blendingsgardinen hhv. blendingsfoldegardinen er helt lukket, kan det ved sterkt sollys bli svært varmt mellom blendingsgardinen/blendingsfoldegardinen og takluken. Takluken kan skades. Lukk derfor blendingsgardinen/blendingsfoldegardinen bare 2/3 ved sterkt sollys. Åpne takluken litt eller sett den i luftestilling.

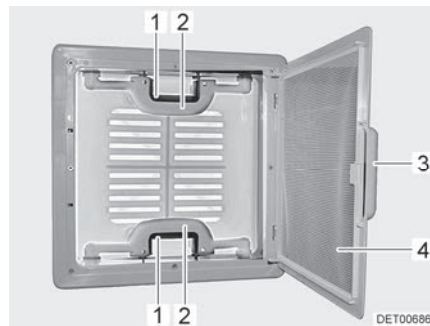

- ▷ Hold taklukene lukket når været tilsier det, slik at det ikke kan trenge inn fuktighet.
- ▷ Tråkk ikke på taklukene.
- ▷ Steng taklukene før kjøring.
- ▷ Kontroller at taklukene er stengt før avreise.

- ▷ Steng alltid taklukene når du forlater kjøretøyet.
- ▷ Når putetrekkene utsettes for sollys, falmer de etter hvert. Hvis temperaturen samtidig stiger i kjøretøyet, påskyndes fargeendringen. Derfor anbefaler vi at man lukker blendingsgardinene på taklukene 2/3 ved sterkt sollys når kjøretøyet står i ro.

6.5.1 Takluke med smekklås

Bilde 18 Takluke med smekklås

Takluken kan åpnes på en eller begge sider.

For å åpne:

- Dra i håndtaket (Bilde 18,3).
- Slå myggnettingen (Bilde 18,4) ned.
- Trykk smekklåsen (Bilde 18,1) innover mot takluken. Press samtidig takluken oppover med håndtaket (Bilde 18,2).
- Sving myggnettingen (Bilde 18,4) opp til den knepper inn i låsen.

For å stenge:

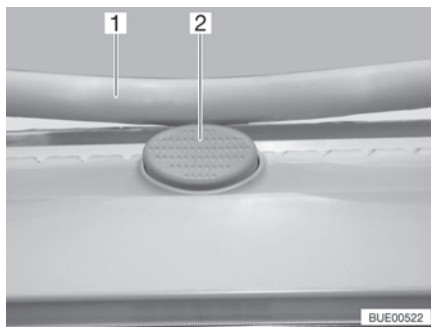
- Dra i håndtaket (Bilde 18,3).
- Slå myggnettingen (Bilde 18,4) ned.
- Ta takluke i håndtakene (Bilde 18,2) og trekk kraftig nedover til begge smekklåsene (Bilde 18,1) hakes i.
- Sving myggnettingen (Bilde 18,4) opp til den knepper inn i låsen.

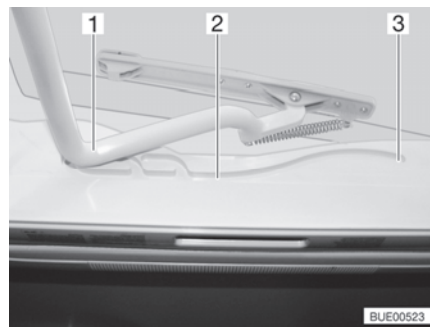
6.5.2 Heki-takluke

- ▷ Ved høy hastighet kan Heki-takluken bli skadet. Derfor skal kjøretøyet aldri kjøres raskere enn 160 km/t.

Bilde 19 Sikringsknapp (Heki-takluke)

Bilde 20 Førings (Heki-takluke)

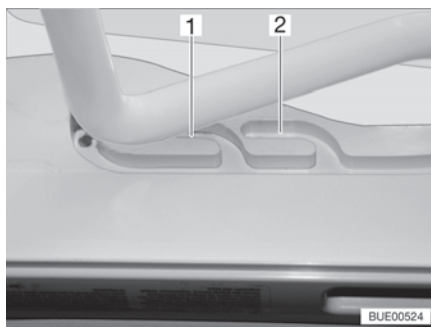
Heki-takluken åpnes en vei.

For å åpne:

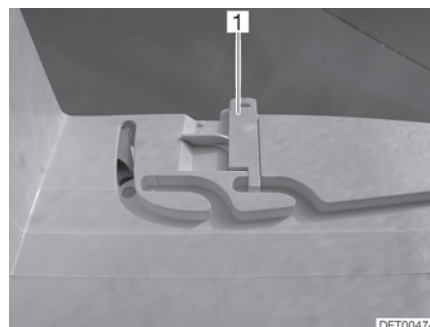
- Trykk sikringsknapp (Bilde 19,2) og trekk bøylene (Bilde 19,1) nedover med begge hender.
- Trekk bøylene (Bilde 20,1) i føringene (Bilde 20,2) til bakerste posisjon (Bilde 20,3).

For å stenge:

- Trykk bøylene (Bilde 20,1) lett oppover med begge hender.
- Skyv bøylene tilbake i føringene.
- Trykk bøylene oppover med begge hender, til bøylene ligger over sikringsknappen (Bilde 19,2).

Bilde 21 Førings (luftestilling)

Bilde 22 Lås (luftestilling)

Luftestilling

Heki-takluken kan stilles i to luftestillinger: "Dårlig vær"-stilling (Bilde 21,1) og midtstilling (Bilde 21,2). Avhengig av modell kan taklukent låses i midtstilling med de to boltene (Bilde 22,1) på venstre og høyre side av rammen på panseret.

- Trykk sikringsknapp (Bilde 19,2) og trekk bøylene (Bilde 19,1) nedover med begge hender.
- Trekk bøylene i føringene (Bilde 20,2) til ønsket stilling.
- Trykk bøylene lett oppover og skyv den i valgt førings (Bilde 21,1 eller 2), og lås den eventuelt.

Blendingsfoldegardin

For å lukke og åpne blendingsfoldegarden:

For å stenge:

- Trekk blendingsfoldegarden ut ved grepet og slipp den i ønsket posisjon. Blendingsfoldegarden blir stående i denne høyden.

For å åpne:

- Ta tak i håndtaket og skyv blendingsfoldegarden sakte til utgangstilting.

Myggnetting

For å lukke og åpne myggnettingen:

For å stenge:

- Trekk myggnettingen i håndtaket til det ligger mot grepet på blendingsfoldegarden.

For å åpne:

- Trykk håndtaket til myggnettingen bakover. Hakene slipper taket.
- Ta tak i håndtaket og før myggnettingen forsiktig tilbake.

6.6 Bord

6.6.1 Anhengsbord med delbar støtteben

- Maksimalt godkjent belastning av den ekstra bordplaten som er svingt ut er 3 kg.

Bilde 23 Anhengsbord med delbar støtteben

Bordflaten kan utvides ved å svinge ut en ekstra bordplate.

Utvide:

- Trekk knappen (Bilde 23,2) på låsen nedover og sving ut den ekstra bordplaten (Bilde 23,1).

Forminske:

- Sving den ekstra bordplaten (Bilde 23,1) under bordplaten (Bilde 23,6) til du hører at låsen går i lås.

Anhengsbord kan takket være det delbare støttebenet brukes som sengebunn.

Ominnredning til sengebunn:

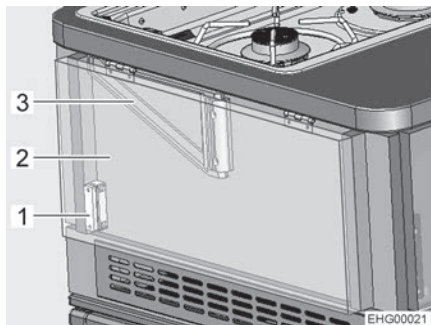
- Løft bordplaten (Bilde 23,6) ca. 45° foran.
- Trekk den nedre delen av støttebenet (Bilde 23,4) ned og legg til side.
- Ta bordplaten ut av den øvre holdelisten.
- Heng inn bordplaten i 45°-vinkel med holderne inn i den nedre holdelisten (Bilde 23,3) og sett den på gulvet med den øvre delen av støttebenet (Bilde 23,5).

6.6.2 Innfellbart bord i kjøkkenbenken

- ▷ Det innfellbare bordet i kjøkkenbenken er bare beregnet for lett belastning (f.eks. for kjøkkenredskaper). Store, tunge gjenstander må ikke plasseres på det innfellbare bordet i kjøkkenbenken.

- 1 Magnet
- 2 Arbeidsplate
- 3 Festeanordning

Bilde 24 Innfellbart bord i kjøkkenbenken (kjøreposisjon)

For å få større arbeidsflate på kjøkkenet, kan et innfellbart bord på siden av kjøkkenbenken felles opp.

Sette innfellbart bord i kjøkkenbenken i arbeidsstilling:

- Slå arbeidsplaten (Bilde 24,2) opp og sammen.
- Blokkere arbeidsplaten. Sving ut festeanordningen (Bilde 24,3).

Sette innfellbart bord i kjøkkenbenken i kjørestilling:

- Sving ut festeanordningen (Bilde 24,3).
- Klapp arbeidsplaten (Bilde 24,2) ned.
En magnet (Bilde 24,1) holder arbeidsplaten i kjøreposisjonen.

6.7 PVC-gulvbelegg

- ▶ Det er lagt gassledninger og elektriske kabler i gulvet. Bor ikke hull eller skru inn skruer i gulvet. Fare for gassseksplasjon, støt eller kortslutning ved skader på varmekabel.

- ▷ Sko med tynne hæler kan lage merker som ikke går bort på gulvbelegget av PVC. Bruk ikke sko med spisse hæler inne i kjøretøyet.
- ▷ Pålagte gummimatter eller lengre tids påvirkning av f.eks. ketchup, gulrotsaft, kulepennblekk, blod eller lepestift kan føre til misfarging av PVC-gulvbelegget. Flekker på gulvet skal helst fjernes straks.

6.8 Lamper

- ▷ Lysbryteren er plassert forskjellig avhengig av modell. Lysbryterne befinner seg enten i stigtrinnsområdet direkte på lampen eller i lysområdet til denne, f.eks. i nærheten av sittegruppen.

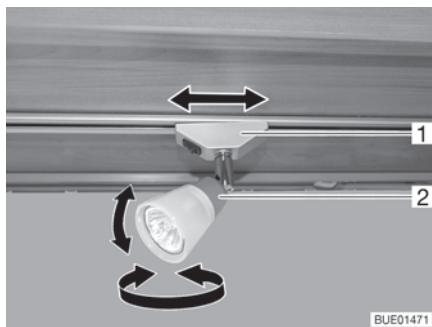
I det bakre området og i inngangsområdet (ved skyvedøren) er det bygd inn lysbrytere for lampene i taket hos boenheten.

6.8.1 Lysanlegg med USB-stikkontakt

- ▶ Lyspærer og lampeholdere kan være meget varme.
- ▶ La lyspærer og lampeholdere kjøle seg ned før berøring.
- ▶ Hvis lampen er slått på eller fremdeles er varm, må sikkerhetsavstanden til brennbare gjenstander som stores eller forheng være på minst 30 cm. Brannfare!

Bilde 25 Spotlight

Dreining av spotlight:

- Drei huset (Bilde 25,2) til spotlighten i ønsket retning. Huset kan dreies i følgende retninger:

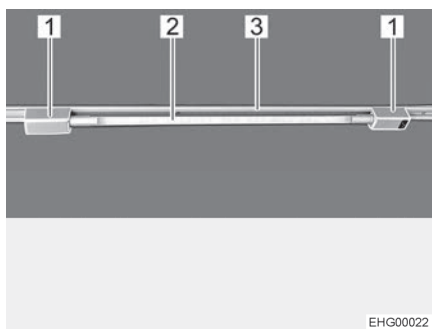
- Mot venstre eller høyre
- Opp eller ned

Forskyvning av spotlight:

- Drei festeanordningen (Bilde 25,1) ca. 45°.
- Forskyv spotlighten i ønsket posisjon langs skinneretnet.

Demontering av spotlight:

- Drei festeanordningen (Bilde 25,1) 90°.
- Ta spotlighten ut av skinnen.

Bilde 26 Rørlampe

Montere rørlampen:

- Sett begge festeanordningene (Bilde 26,1) inn på skinnen (Bilde 26,3). Drei festeanordningen 90°.
- Stikk armaturen (Bilde 26, 2) inn i festeanordningen.
- Skyv den andre festeanordningen mot til lampen, til den er festet.

Drei rørlampen:

- Drei lampen (Bilde 26,2) til den ønskede lysvirkningen er nådd.

Fjerne rørlampen:

- Løsne en av festeanordningene og skyv vekk.
- Fjern lampen.
- Vri begge festeanordningene 90° og ta dem bort fra skinnen.

Bilde 27 USB-stikkontakt-element

USB-stikkontakt-elementet (Bilde 27,1) kann monteres, dreies og forskyves som spotlighten.

6.8.2 Lampe i det bakre området

I det bakre området er det en lampe langs siden.

Bilde 28 Lampe i det bakre området

Innkobling/utkobling:

- Trykk langs siden på lampens gjennomsiktige deksel.

6.9 TV-anlegg

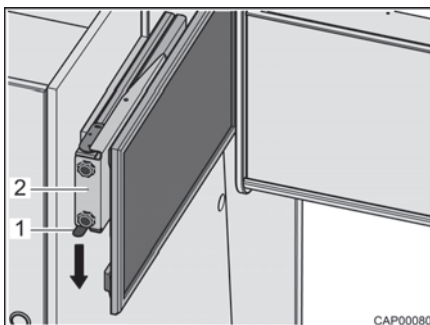

- Før avreise skal flatskjermen lagres trygt.

- Informasjon om betjening av TV-anlegget finner man i den separate bruksanvisningen fra produsenten.

Flatskjermen er festet i et uttrekk over nakkestøttene til sittebenken.

Bilde 29 Uttrekk med flatskjerm

Sette flatskjermen i TV-posisjon:

- Låsefjæren (Bilde 29,1) trykkes nedover og uttrekket (Bilde 29,2) med flatskjerm trekkes vannrett ut mot midten av kjøretøyet.
- Drei flatskjermen i ønsket posisjon. Flatskjermen kan dreies helt til man kan se på den fra det bakre området.

Sette flatskjermen i kjøreposisjon:

- Vri flatskjermen i utgangsposisjon.
- Uttrekket (Bilde 29,2) med flatskjerm skyves horisontalt til det stopper. Låsefjæren (Bilde 29,1) går hørbart i lås.

6.10 Senger

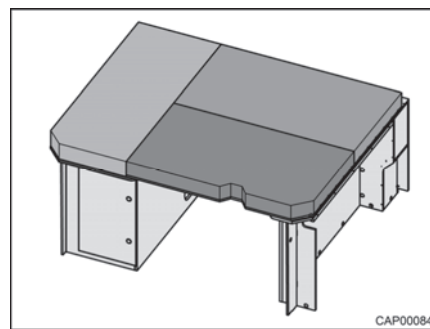
6.10.1 Tverrseng bak

- ▶ Belast den bakre sengen med maksimalt 200 kg.
- ▶ Pass særlig på at små barn under 6 år ikke faller ut av den sengen.

Bilde 30 Bakre seng (transportstilling)

Bilde 31 Bakre seng (ombygd for å sove)

Ominnredning til senger:

- Løsne sikkerhetsselen hos putene.
- Fordel putene på liggeflaten slik det vises på Bilde 31.

Ominnredning etter soving:

- Stable putene på det venstre underskapet, slik det vises på Bilde 30.
- Sikre putene med sikkerhetsselen.

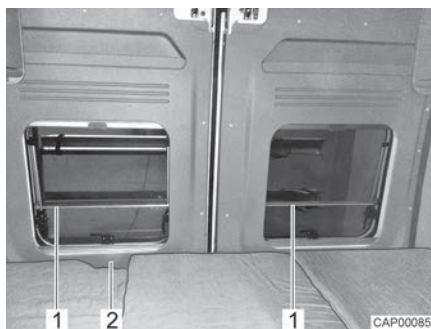

6.10.2 Bakre langsgående seng

Sengebunnen i midten kan slås opp eller tas ut for transport av større gjenstander (f.eks. sykler).

- ▷ Vinduene i bakdøren er utstyrt med en sengehest (Bilde 32,1). Bakdøren kan åpnes innover ved å bruke det gjennomgående håndtaket (Bilde 33,2).

Bilde 32 Sengehest (bakre langsgående seng)

Ominnredning til senger:

- Klapp sengebunnen ned eller sett inn sengebunnen.
- Fordel putene på liggeflaten.

Bilde 33 Etter ominnredningen (variant med 3 puter)

Bilde 34 Etter ominnredningen (variant med 4 puter)

Ombygging for transport av større gjenstander:

- Stable putene på det venstre underskapet.
- Klapp sengebunnen opp eller fjern avtagbar sengebunn.
- Sikre putene og sengebunnen med sikringsremmer.

Bilde 35 Transportstilling (sengebunn som kan klappes sammen)

Bilde 36 Transportstilling (sengebunn som kan tas ut)

6.10.3 Køyeseng bak

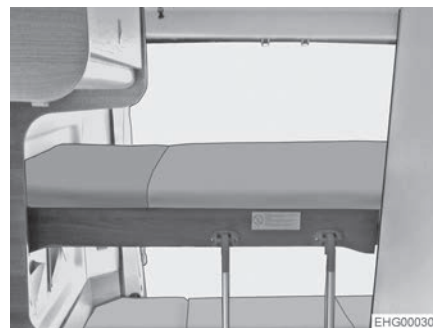
▷ Køyesengen bak får kun benyttes med sengehest.

Køyesengen består av 2 avtagbare sengebunner, 4 puter, en sengehest og en stige.

Hver sengebunn i køyesengen kan belastes med 100 kg.

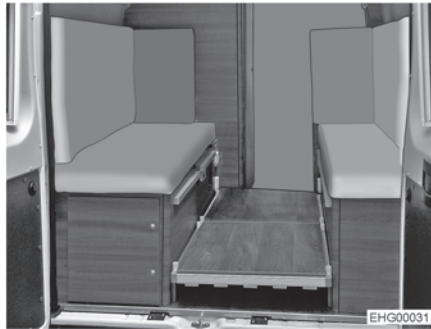

Bilde 37 Køyeseng

Bilde 38 Køyeseng med stige

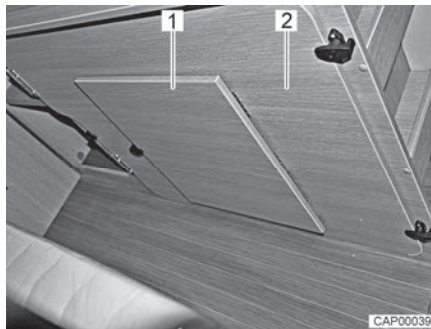
På køyesengen kan det henges inn en stige (Bilde 38), slik at det er lettere å komme opp i køyesengen.

Bilde 39 Køyeseng, ombygget til sittegruppe

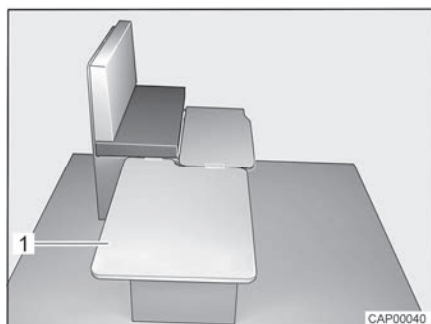
Køyesengen kan bygges om til sittegruppe (Bilde 39). Legg de to sengebunnene omvendt på festeskinnene og bruk polstrene til den bakre sengen som ryggstø.

6.11 Ominnrede sittegruppe til seng

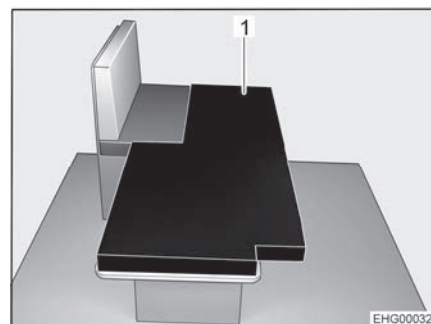

Bilde 40 Innleggsbrett på høyre sengebenk

- Begge setene i førerhuset skyves helt frem.
- Ominnrede bordet til sengebunn (se avsnittet 6.6.1).
- Ekstra innleggsbrett (Bilde 40,2) tas av den høyre sengebenken bak.
- Fotstøtten (Bilde 40,1) klappes ut på innleggsbrettet.

Bilde 41 Under ominnredning

Bilde 42 Etter ominnredning

- Innleggsbrettet (Bilde 41,1) henges på sittebenk på siden og legges på bordet.
- Legg ekstraputen (Bilde 42,1) på det nedsenkede bordet, som vist på bildet.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om gassanlegget i kjøretøyet.

Betjeningen av de gassdrevne apparatene i kjøretøyet er beskrevet i kapittel 9.

7.1 Generelle råd

- ▶ Operatøren av gassanlegget er ansvarlig for å gjennomføre regelmessige kontroller, og for å overholde vedlikeholdsintervallene.
- ▶ Før avreise, når kjøretøyet forlates eller når gassapparatene ikke brukes, må alle gass-stengeventiler og hovedventilen på gassflasken stenges av.
- ▶ Under tanking på ferjer eller i garasje må alle gassdrevne apparater være slått av (varmeanlegg, kokeplass). Eksplosjonsfare!
- ▶ Dersom et apparat drives med gass, skal det ikke være i drift i lukkede rom (f.eks. garasjer). Forgiftnings- og kvelningsfare!
- ▶ Gassanlegget må vedlikeholdes, repareres eller endres kun av et autorisert fagverksted.
- ▶ Før igangsetting skal gassanlegget alltid kontrolleres på autorisert fagverksted, i samsvar med de nasjonale forskrifter. Dette gjelder også for kjøretøy som ikke er registrert. Ved endringer på gassanlegget må gassanlegget straks sjekkes på autorisert fagverksted.
- ▶ Gasstrykkregulatoren, gasslangene og avgassrørene må også kontrolleres. Gasstrykkregulatoren og gasslangene skal byttes ut i samsvar med tidsfristene som er fastlagt nasjonalt (senest etter 10 år). Kjøretøyets eier er ansvarlig for at dette tiltaket utføres.
- ▶ Ved defekt på gassanlegget (gasslukt, høyt gassforbruk) er det fare for eksplosjon! Steng snarest gassflaskens hovedventil. Åpne vinduer og dører og luft godt.
- ▶ Ved feil på gassanlegget: Ikke røyk, ikke bruk åpen ild og ikke betjen noen elektriske brytere (lysbrytere osv.). Sjekk tettheten av gassførende deler og rør med lekkasjesøkingsspray. Ikke bruk åpen flamme for å sjekke.
- ▶ Kun tiltenkte apparater skal kobles til den innvendige tilkoblingsstussen. Ikke bruk apparatet utenfor kjøretøyet hvis det er koblet til en innvendig tilkoblingsstuss.
- ▶ Det er forbudt å lage mat under kjøring.
- ▶ Luft godt før komfyren settes i gang. Åpne vindu eller takluke.
- ▶ Gasskomfyren må ikke brukes som varmeapparat.
- ▶ Benyttes flere gassapparater, må hvert gasapparat ha en egen gassavstengeventil. Når enkelte gassapparater ikke er i bruk, skal de respektive gasavstengeventilene stenges.
- ▶ Tennesikringene må lukkes innen ett minutt etter at gassflammen går ut. I denne forbindelse høres en klikking. Kontroller funksjonen fra tid til annen.
- ▶ De installerte gassapparatene er kun konstruert for drift med propan- eller butangass eller en blanding av disse gassene. Gasstrykkregulatoren og alle installerte gassapparater er konstruert for et driftstrykk på 30 mbar.

- ▶ Propangass beholder sin gassform til -42 °C, butangass derimot bare til 0 °C. Ved lavere temperaturer forsvinner gasstrykket. Butangass er derfor ikke egnet til vinterdrift.
- ▶ På grunn av sin funksjon og konstruksjon er gassskapet et rom som er åpent mot utsiden. Det automatiske luftesystemet som er montert som standard må aldri tildekkes eller blokkeres. Ellers kan ikke gass som strømmer ut bli ledet ut.
- ▶ Gassskapet må ikke brukes som oppbevaringsrom.
- ▶ Sørg for at uvedkommende ikke har adgang til gassskapet. Lås tilgangen for å sørge for dette.
- ▶ Gassflaskens hovedventil må være lett tilgjengelig.
- ▶ Koble kun til gassdrevne apparater (f.eks. gassgrill) som er konstruert for et gasstrykk på 30 mbar.
- ▶ Eksosrøret må kobles tett og fast til varmeanlegget og pipen. Eksosrøret må ikke være skadet.
- ▶ Eksos må slippe uhindret ut i det fri og friskluft må komme uhindret inn. Derfor skal eksosavtrekk og innsugningsåpninger holdes rene og fri (for f.eks. snø og is). Det må ikke ligge snøskavler eller is på kjøretøyet.

7.2 Gasflasker

- ▶ Fulle eller tomme gassflasker utenfor kjøretøyet skal kun håndteres med lukket hovedventil og med beskyttelseshette på.
- ▶ Gassflasker skal kun oppbevares i gassskapet.
- ▶ Sett gassflaskene loddrett i gassskapet.
- ▶ Surr fast gassflaskene slik at de ikke kan dreies eller vippes.
- ▶ Koble gasslangen spenningsfritt til gassflasken.
- ▶ Sett alltid beskyttelseshetter på gassflaskene når de ikke er koblet til gasslangen.
- ▶ Lukk hovedventilen på gassflasken før gasstrykkregulatoren eller gasslangen fjernes fra gassflasken.
- ▶ Avhengig av kobling, skru av gasslangen for hånd eller med spesialnøkkel og skru tilbake på gassflasken. Skruforbindelsen på gassflasken er som regel venstregjenget. **Ikke** trekk for hardt til.
- ▶ Bruk kun spesielle gasstrykkregulatorer med sikkerhetsventil i bobilen. Andre gasstrykkregulatorer er ikke tillatt og tåler ikke så store belastninger.
- ▶ Ved temperaturer under 5 °C, brukes avisingsanlegg (EisEx) for gasstrykkregulator.
- ▶ Bruk kun gassflasker på 11 kg eller 5 kg. (Gassflaskestørrelser kan variere fra land til land.) Campingflasker med innebygd tilbakeslagsventil (blå flasker med maks. 2,5 hhv. 3 kg) må kun brukes i unntakstilfeller hvis de har sikkerhetsventil.
- ▶ Bruk kortest mulige slanger for eksterne gassflasker (maks. 150 cm).
- ▶ Blokker aldri luftåpningene i bunnen under gassflaskene.

- ▷ Skrueforbindelser på gassflaskene har som regel venstregjenger.
- ▷ For gassdrevne apparater må gasstrykket reduseres til 30 mbar.
- ▷ Koble en ujusterbar gasstrykkregulator med sikkerhetsventil direkte på flaskeventilen.
- ▷ For påfylling og tilkobling av gassflasker i Europa fører tilbehørsforretninger passende euro-påfyllingssett hhv. euro-flaskesett.
- ▷ Ytterligere informasjon fås hos forhandlere eller servicestasjoner.

Gasstrykkregulatoren reduserer gasstrykket i gassflasken til gassapparatets driftstrykk.

Gasstrykkregulatoren er fast montert i gasskapet. Gassflasken kobles via en høytrykksslange til gasstrykkregulatoren.

Høytrykksslangene for gass og deres tilkoblinger er forskjellig i ulike land. Tilbehørsforretninger tilbyr tilsvarende landsspesifikke utførelser og adaptere.

7.3 Gasstrykk-kontrollsystem DuoControl CS

- ▷ Kontrollsystemet og slangene må skiftes ut senest 10 år etter produksjonsdatoen. Brukeren er ansvarlig for dette.
- ▷ Følg også bruksanvisningen til produsenten.

DuoControl CS er et sikkerhetssystem for gasstrykkregulering med automatisk omkobling, beregnet på gassanlegg med to flasker og med kollisjons-sensor. DuoControl-kontrollsystemet kobler automatisk om gasstilførselen fra driftsflasken til reserveflasken når driftsflasken er tom eller ikke er driftsklar lenger. På denne måten kan gassforbrukerne fortsatt være i drift.

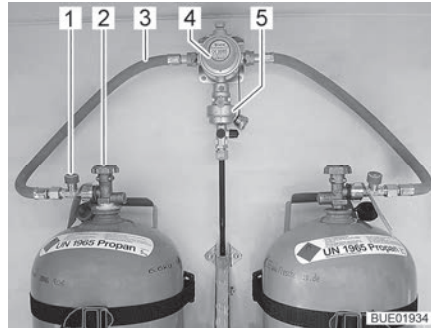
DuoControl-kontrollsystemet er egnet for alle kommersielle gassflasker med flytende gass (propan/butan) med et trykk på 0,6 til 16 bar.

DuoControl-kontrollsystemet garanterer et konstant gasstrykk for gassapparatene, uavhengig av typen gassflasker.

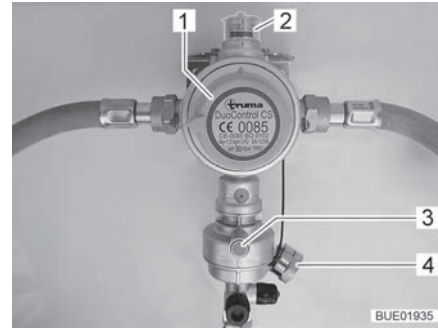
Ved ulykker avbrytes gasstilførselen automatisk av kollisjonssensoren i DuoControl-kontrollsystemet.

Gassflaskene er tilkoblet med høytrykksslanger. En slangebruddsikring forhindrer gasslekkasje hvis det oppstår skade på slangene.

Bruk av gassdrevne enheter under kjøring er tillatt i hele Europa, når kjøretøyet er utstyrt med et gasstrykk-kontrollsystem med kollisjonssensor og høytrykksslanger med slangebruddsikring.

Bilde 43 Gassflasker med DuoControl

Bilde 44 DuoControl-kontrollsystem

Anleggets oppbygging

DuoControl-kontrollsystemet består av en omkoblingsventil (Bilde 43,4) og en kollisjonssensor (Bilde 43,5). DuoControl-kontrollsystemet er montert mellom gasslangene (Bilde 43,3) med slangebruddsikring (Bilde 43,1). Med dreiebryteren (Bilde 44,1) på omkoblingsventilen kan du bestemme hvilken gassflaske som skal brukes som driftsflaske, og hvilken som skal brukes som reserveflaske.

Statusen på gassforsyningen vises i sevinduet (Bilde 44,2):

- Grønn: Gass hentes fra driftsflasken.
- Rød: Gass hentes fra reserveflasken.

Bruk av kun én gassflaske er tillatt, men da må den åpne tilkoblingen tildekkes med bilddekselet (Bilde 44,4).

Kollisjonssensor

Kollisjonssensoren stenger av gasstilførselen ved kraftige sammenstøt (f.eks. ulykker). Kollisjonssensoren aktiveres ved å trykke på den grønne tilbakestillingsknappen (Bilde 44,3).

Slangebruddsikring

Slangebruddsikringen (Bilde 43,1) stenger av gasstilførselen hvis den tilkoblede slangen skades. Slangebruddsikringen må aktiveres ved å trykke på den grønne knappen.

Eis-Ex

DuoControl-kontrollsystemet kan varmes opp (Eis-Ex). Hvis kontrollpanelet er innstilt til vinterdrift, varmes DuoControl-kontrollsystemet automatisk opp. Dermed unngås feil i gassanlegget på grunn av frost.

- 1 Gul kontrollampe - Eis-Ex
- 2 Posisjonen vinterdrift
- 3 Posisjonen AV
- 4 Posisjonen sommerdrift
- 5 Rød kontrollampe - driftsflaske tom
- 6 Grønn kontrollampe - tilførsel fra driftsflaske
- 7 Vippebryter

Bilde 45 Kontrollpanel (DuoControl)

Kontrollpanel

På kontrollpanelet (Bilde 45) kan du slå gasstilførselen av og på via DuoControl-kontrollsystemet. Hovedventilene (Bilde 43,2) på gassflaskene og gassavstengeventilen på apparatet må åpnes for hånd.

Sommer- og vinterdrift kobles inn og ut med vippebryteren (Bilde 45,7) på kontrollpanelet.

De to kontrollampene på kontrollpanelet indikerer fyllenivået for driftsflasken. Hvis den grønne kontrollampen (Bilde 45,6) lyser, er driftsflasken tilstrekkelig fylt. Hvis den røde kontrollampen (Bilde 45,5) lyser, er driftsflasken tom. Gassforsyningen foregår deretter via reserveflasken.

Ta i bruk:

- Koble til gassflasker.
- Med dreiebryteren (Bilde 44,1) på omkoblingsventilen velger du gassflasken som først skal brukes (driftsflaske). Drei dreiebryteren alltid til stopp.
- Åpne gassflaskens hovedventiler (Bilde 43,2).
- Trykk på den grønne knappen på slangebruddsikringen (Bilde 43,1). Du vil se den grønne markeringen i sevinduet (Bilde 44,2).

Koble inn sommer-/vinterdrift:

- Slå på DuoControl-kontrollsystemet på kontrollpanelet (Bilde 45). Still vippebryteren (Bilde 45,7) på vinterdrift (Bilde 45,2) eller på sommerdrift (Bilde 45,4). Den gule kontrollampen Eis-Ex (Bilde 45,1) lyser hvis du velger vinterdrift.

For å slå av:

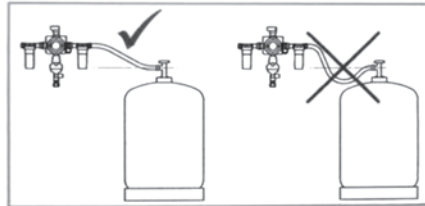
- Sett vippebryteren (Bilde 45,7) i posisjonen AV (Bilde 45,3). Kontrollampene slukkes.
- Lukk gassflaskens hovedventiler (Bilde 43,2).

Bytte gassflasker

- ▶ Ved bytting av gassflaskene må man ikke røyke og ikke antenne åpen flamme.
- ▶ Etter at gassflaskene er byttet ut, må det kontrolleres om det siver ut gass fra koblingspunktet. Spray koblingspunktet med en lekkasjesøkingsspray. Tilbehørsforhandleren har dette.
- ▶ Koble til gassledningen slik at den stiger fra gassflasken mot kontrollsystemet (se Bilde 46).

EHG00019

Bilde 46 Riktig tilkobling av gassflasken

Hvis den grønne kontrollampen (Bilde 45,6) slukkes under drift og den røde kontrollampen (Bilde 45,5) begynner å lyse, er driftsflasken tom og må skiftes ut. Du vil se den røde markeringen i sevinduet (Bilde 44,2). Reserveflasken forsyner gassforbrukeren videre med gass.

En tom gassflaske kan også skiftes ut mens gassapparatet er i bruk.

Skifte gassflaske:

- Vri dreiebryteren (Bilde 44,1) en halv omdreining i samme retning som gassflasken som brukes for øyeblikket. Da blir denne gassflasken driftsflasken, og den tomme gassflasken blir reserveflasken. Markeringen i sevinduet (Bilde 44,2) endres fra rød til grønn.
- Steng hovedventilen (Bilde 43,2) på den tomme gassflasken. Vær oppmerksom på pilens retning.
- Skru gasslangen av den tomme gassflasken (som regel venstregjenge).
- Løsne remmene og ta ut den tomme gassflasken.
- Sett en full gassflaske i gasskapet og fest den med remmene.
- Koble gasslange til fylt gassflaske (som regel venstregjenge).
- Åpne gassflaskens hovedventil.
- Trykk på den grønne knappen på slangebruddsikringen (Bilde 43,1).

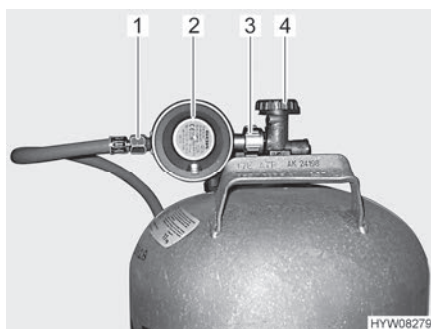
7.4 Å bytte gassflaske

- ▶ Ved bytting av gassflaskene må man ikke røyke og ikke antenne åpen flamme.
- ▶ Etter at gassflaskene er byttet ut, må det kontrolleres om det siver ut gass fra koblingspunktet. Spray koblingspunktet med en lekkasjesøkingsspray. Tilbehørsforhandleren har dette.

- ▷ Fremgangsmåten som beskrives i påfølgende del, gjelder for kjøretøy som er utstyrt med en enkel gasstilkobling. Når kjøretøyet er utstyrt med et kontrollsystem: Ved skifte av gassflasken, må man gå frem slik det står beskrevet for kontrollsystemet.

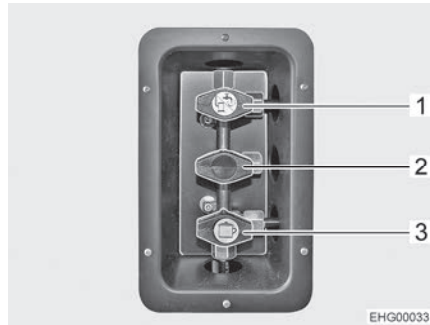
Bilde 47 Tilkobling gassflaske

- Åpne luken til gasskapet.
- Steng gassflaskens hovedventil (Bilde 47,4). Vær oppmerksom på pilens retning.
- Hold fast gasstrykkregulatoren (Bilde 47,2) og åpne fingerskruen (Bilde 47,3) (som regel venstregjenge).
- Fjern gasstrykkregulatoren med gasslange (Bilde 47,1) fra gassflasken.
- Løsne remmene og ta ut gassflasken.
- Sett den fulle gassflasken inn i gasskapet.
- Fest gassflasken med remmene.
- Sett gasstrykkregulatoren (Bilde 47,2) med gasslangen (Bilde 47,1) på gassflasken og trekk til fingerskruen (Bilde 47,3) (vanligvis venstregjenge). **Ikke** trekk for hardt til.
- Lukk luken til gasskapet.

7.5 Gassavstengeventiler

I kjøretøyet er det en gassavstengeventil for hvert gassdrevne apparat. Gassavstengeventilen er montert til venstre i det bakre området.

- 1 Gassavstengeventil varmeanlegg/varmtvann, åpnet
- 2 Gassavstengeventil, ikke belagt
- 3 Gassavstengeventil kokeplass, åpnet

Bilde 48 Posisjon gassavstengingsventiler (eksempel)

For å åpne: ■ Still gassavstengeventilen i retning gassledningen.

For å stenge: ■ Still gassavstengeventilen på tvers i forhold til gassledningen.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om det elektriske anlegget i kjøretøyet. Betjeningen av de elektrisk drevne apparatene i boenheten beskrevet i kapittel 9.

8.1 Generelle sikkerhetsanvisninger

- ▶ Arbeid på det elektriske anlegget må kun utføres av fagpersonell.
- ▶ Alle elektriske apparater (f.eks. mobiltelefoner, radioer, fjernsynsapparater eller DVD-spillere) som er ettermontert i kjøretøyet og som brukes under kjøring, må tilfredsstillende bestemme merking: Dette er CE-merking, EMV-kontroll (elektromagnetisk kompatibilitet) og e-kontroll. Bare dette kan garantere funksjonssikkerheten til kjøretøyet under kjøring. Hvis dette ikke skjer kan kollisjonsputen bli utløst eller elektronikken i kjøretøyet bli forstyrret.

- ▷ I tordenvær må for sikkerhets skyld 230 V-tilkoblingen kobles fra og antennene må trekkes inn for å beskytte de elektriske apparatene.

8.2 Begrep

Hvilespenning

Hvilespenning er batteriets spenning i hviletilstand, dvs. når det ikke tas ut strøm og batteriet ikke lades.

- ▷ Før målingen må batteriet være litt i ro. Etter siste lading eller siste strømforbruk fra forbrukere må du derfor vente ca. 2 timer før hvilespenningen måles.

Hvilestrøm

Noen elektriske komponenter, som f.eks. klokke og kontrollamper trenger kontinuerlig strøm. De betegnes som kontinuerlig innkoblede forbrukere. Denne hvilestrømmen finnes også når apparatet er slått av.

Fullstendig utlading

Det er fare for fullstendig utlading av batteriet når et batteri belastes av innkoblede forbrukere og av hvilestrøm og hvilestrømmen faller under 12 V.

- ▷ Fullstendig utlading skader batteriet.

Kapasitet

Kapasitet er elektrisitetmengden som et batteri kan mate.

Kapasiteten til et batteri angis i amperetimer (Ah). Som regel brukes den såkalte K20-verdien til dette.

K20-verdien angir hvor mye strøm et batteri kan avgis i løpet av et tidsrom på 20 timer uten at det tar skade, eller hvor mye strøm som er nødvendig for å lade opp et tomt batteri i løpet av 20 timer.

Hvis et batteri kan avgis f. eks. 4 Ampere i 20 timer, har det en kapasitet på $4 \text{ A} \times 20 \text{ h} = 80 \text{ Ah}$.

Hvis det trekkes mer strøm, reduseres utladningstiden til batteriet proporsjonalt.

Ytre påvirkninger som temperatur og alder forandrer mateevne til batteriet. Kapasitetsangivelsene gjelder nye batterier i romtemperatur.

- ▷ Kapasitetsangivelsene har, avhengig av batteriteknologien, en omregningsfaktor på 1,3 til 1,7, som reduserer den faktiske kapasiteten med denne verdien.

8.3 12 V-spenning

- ▷ For å koble **alle** elektriske 12 V-forbrukere fra spenningsforsyningen, koble boenhets-batteriet fra 12 V-spenningen. Bruk da bryteren på strømsentralen.

Når kjøretøyet ikke er tilkoblet 230 V-forsyningen, eller når 230 V-forsyningen er av, forsyner boenhets-batteriet boenheten med 12 V likespenning. Boenhets-batteriet har kun et begrenset energiforråd. Derfor må elektriske forbrukere som f.eks. kjøleskap eller varmeanlegg (resirkuleringsvifte) ikke stå på over lengre tid uten 230 V-forsyning.

Ved oppvarmingsdrift blir resirkuleringsventilatoren koblet inn og ut ved hjelp av termostattyling. Dermed blir boenhets-batteriet belastet, når det ikke er tilkoblet noen 230 V-forsyning.

Ved langvarig lagring av kjøretøyet skal alle 12 V-forbrukere slås av, for slik å unngå at boenhets-batteriet utlades.

Slå av alle 12 V-forbrukere:

- Slå av batteri-skillebryteren på strømsentralen. Boenhets-batteriet er dermed fullstendig frakoblet alle elektriske forbrukere.

Dersom kjøretøyet forlates for et kort tidsrom, og kjøleskapet og/eller varmeanlegget skal jobbe videre, så er det tilstrekkelig at de 12 V-forbrukerne som ikke trengs blir slått av. Kontroller imidlertid ladetilstanden til boenhets-batteriet.

Slå av unødvendige 12 V-forbrukere:

- Slå av hovedbryter 12 V på panelet. Varmeanlegg, kjøleskap, stigtrinn/grunnbelysning blir fremdeles forsynt med strøm.

8.3.1 Boenhets-batteri

- ▷ Fra- og tilkobling, samt bytte av boenhets-batteri, skal bare utføres av fagfolk. Ved mangelfull tilkobling består det en fare for kortslutning og brann ved skurende kabel. For å få tilgang til boenhets-batteriet må både sete og dets dreieinnretning demonteres. Disse komponentene er sikkerhetsrelevante og må monteres på fagkyndig vis med skruesikring og under overholdelse av et bestemt dreiemoment.
- ▷ Start alltid reisen med et fulladet boenhets-batteri. Lad derfor boenhets-batteriet minst 20 timer før du starter reisen.
- ▷ Benytt enhver anledning til å lade opp boenhets-batteriet under kjøring.
- ▷ Lad alltid boenhets-batteriet helt opp etter reisen.
- ▷ Lad alltid batteriet minst 20 timer før kortere lagring.
- ▷ Bruk tilgjengelig lademodul i strømsentralen for lading av boenhets-batteriet. Ved ekstern lading skal det brukes et godkjent ladeapparat som er egnet for batteritypen og kapasiteten til boenhets-batteriet.
- ▷ Ved lengre stillstand (4 uker og lenger) skal boenhets-batteriet kobles fra 12 V-spenningen eller lades regelmessig.

- ▷ Ved bytte av boenhets-batteri skal det bare benyttes et batteri av samme type og med samme spesifikasjoner som det opprinnelig monterte batteriet. Avvikende batterier skal kun benyttes etter godkjenning fra bilprodusenten.
- ▷ Før frakobling og tilkobling av batteriet, må kjøretøyets motor slås av, og 230 V-forsyningen og 12 V-forsyningen og alle apparater være utkople. Kortslutningsfare!
- ▷ Når et batteri er koblet ut skal ikke tenningen slås på. Kortslutningsfare!
- ▷ Ta hensyn til batteriprodusentens vedlikeholdsanvisning og bruksanvisning.

- ▷ Batteriet er vedlikeholdsfritt. Vedlikeholdsfritt betyr:
Man trenger ikke å kontrollere syrenivået.
Man trenger ikke å smøre batteripolene.
Man trenger ikke å etterfylle destillert vann.
Også et vedlikeholdsfritt batteri må lades regelmessig.
Anbefaling: Hver 6. til 8. uke må det gjennomføres en komplett ladesyklus. Avhengig av batterikapasitet og ladeapparat kan ladesyklusen vare fra 24 til 48 timer.

Monteringssted

Boenhets-batteriet er montert i førerområdet under høyre sete.

Utladning

Hvilestrømmen, som forbrukes kontinuerlig av noen elektriske forbrukere, lader ut boenhets-batteriet.

- ▷ Fullstendig utlading skader batteriet. Det kan oppstå deformasjoner, varmetvikling og brannskader.
- ▷ Lad batteriet til riktig tid.

Selv et fulladet boenhets-batteri kan lades fullstendig ut av hvilestrøm (kontinuerlig innkoblede forbrukere).

Tilgjengelig kapasitet reduseres ved lave utetemperaturer.

Batteriets selvutlading er avhengig av temperaturen. Ved 20 til 25 °C er selvutladingsraten ca. 3 % av kapasitet/måned. Selvutladingsfrekvensen tiltar ved stigende temperaturer: Ved 35 °C er selvutladingsraten ca. 20 % av kapasitet/måned.

Et eldre batteri har ikke lenger full kapasitet.

Jo fler elektriske forbrukere som er innkoblet, desto raskere forbrukes boenhets-batteriets energiforråd.

- ▷ Forbrukere som f.eks. kjøleskap, ladeapparat, laderegulator for solcelleanlegg, panel og lignende tar strøm fra batteriet, også når hovedbryteren for 12 V er slått av. Derfor må boenhets-batteriet kobles fra 12 V-spenningen når kjøretøyet ikke skal benyttes på lengre tid.

8.3.2 Batterilading over 230 V-forsyning

Når kjøretøyet er tilkoblet 230 V-forsyningen, blir boenhets-batteriet og startbatteriet ladet via lademodulen i strømsentralen. Startbatteriet lades kun med en vedlikeholdslading. Ladestrømmen tilpasses batteriets ladetilstand. Overlading er derfor ikke mulig.

Slå av alle strømforbrukende apparater under lading slik at lademodulen i strømsentralen kan benyttes med full kapasitet.

8.3.3 Batterilading via kjøretøymotor

Når motoren er i gang, lades boenhets-batteriet og startbatteriet med kjøretøyet dynamo. Hvis kjøretøyet motor er avslått, blir batteriene automatisk skilt av et relé i strømsentralen. Det hindrer at startbatteriet utlades av strømforbrukende apparater i boenheten. Dette sikrer kjøretøyet startevne. Boenhets-batteriets eller startbatteriets ladetilstand kan vises på panelet.

8.3.4 Lade startbatteriet

- ▶ Batterisyrer er giftige og etsende. Unngå enhver kontakt med hud eller øyne. Ved kontakt skyl grundig med mye vann (hud, øyne, klær, gjenstander) og oppsøk lege om nødvendig.
- ▶ Eksplosjonsfare under ladning med eksternt ladeapparat. Når polklemmene kobles på, kan det oppstå gnister. Batteriet må kun lades i godt ventilerte rom og på god avstand fra åpen ild eller gnister. Under lading kan batteriet utvikle og frigi gasser.
- ▶ For lading av startbatteriet med ekstern batterilader skal batteriet alltid tas ut av kjøretøyet.

- ▷ Aldri koble batterikabelen på feil pol (rød kabel -> plusspol, svart kabel -> minuspol).
- ▷ Når et batteri er koblet ut skal ikke tenningen slås på. Kortslutningsfare!
- ▷ Før frakobling og tilkobling av batteriet, må kjøretøyet motor slås av, og 230 V-forsyningen og 12 V-forsyningen og alle apparater være utkoplede. Kortslutningsfare!
- ▷ Før lading av batteriet må man kontrollere om det eksterne ladeapparatet er godkjent for batteritypen.
- ▷ Ta hensyn til bruksanvisningene for basiskjøretøy og batterilader.
- ▷ Ved overlading blir batteriet skadet og kan ikke repareres.

Å lade med eksternt ladeapparat

For lading av startbatteriet med eksternt ladeapparat er fremgangsmåten som følger:

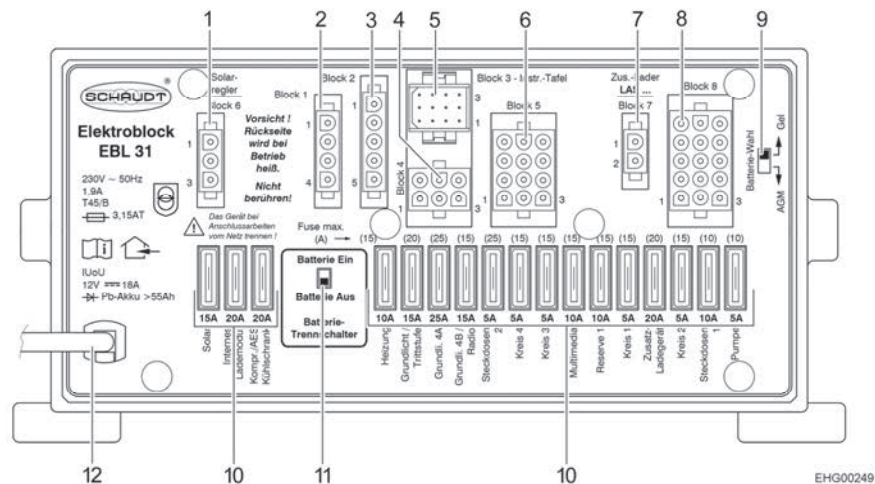
- Slå av kjøretøymotoren.
- Slå av alle elektriske forbrukere.
- Slå av hovedbryter 12 V på panelet. Den kontrollampen slukkes.
- Slå av batteri-skillebryteren på strømsentralen.
- Trekk ut nettpluggen på strømsentralen.
- Steng samtlige gassapparater, alle gassavstengeventiler og gassflaskens hovedventil.
- Fare for kortslutning når batteripolene frakobles. Koble derfor først fra minuspolen på startbatteriet og tilslutt plusspolen.
- Ta startbatteriet ut av kjøretøyet.
- Sjekk at det eksterne ladeapparatet er av.
- Koble det eksterne ladeapparatet til startbatteriet. Påse at polene kobles til i riktig rekkefølge: Koble først polklemmen "+" på plusspolen på batteriet og klem deretter polklemmen "-" til minuspolen på batteriet.
- Slå på det eksterne ladeapparatet.
- Informasjon vedrørende ladetid for batteriet finnes i bruksanvisningen for ladeapparatet.
- Informasjon vedrørende styrken på batteriet finner du i dataene for batteriet.
- Koble fra ekstern batterilader i omvendt rekkefølge.

8.4 Strømsentral (EBL 31)

- ▷ Luftingsåpningene må ikke tildekkes. Fare for overheting!

- ▷ Det er ikke alltid at alle pluggplassene for sikringer er bestykket, dette avhenger av modellen.
- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen til produsenten som er vedlagt separat.

Bilde 49 Strømsentral (EBL 31)

- 1 Blokk 6: Laderegulator for solcelleanlegg (hvis montert)
- 2 Blokk 1: Kjøleskap
- 3 Blokk 2: Styreledninger
- 4 Blokk 4: Varmeanlegg, grunnbelysning (belysning i inngangssonen), stigtrinn
- 5 Blokk 3: Panel
- 6 Blokk 5: Reserve, stikkontakter, grunnbelysning
- 7 Blokk 7: Ekstra ladeapparat
- 8 Blokk 8: Forbruker, TV, vannpumpe, reserve, multimedia, stikkontakter
- 9 Bryter batterivalg (Gel/AGM)
- 10 Sikringer
- 11 Batteri-skillebryter ("Batterie Ein/Aus" (batteri på/av))
- 12 Nettilkobling 230 V~

Oppgaver Strømsentralen har følgende oppgaver:

- Strømsentralen lader boenhets-batteriet. Startbatteriet blir kun vedlikeholdsladet av strømsentralen.
- Strømsentralen overvåker spenningen i boenhets-batteriet.
- Strømsentralen fordeler strømmen til 12 V-strømkretsene og sikrer disse. Til stikkontaktene kan det tilkobles apparater med maks. 10 A.
- Strømsentralen har tilkoblinger for en laderegulator for solcelleanlegg, ekstra ladeapparat, samt ytterligere styre- og overvåkingsfunksjoner.
- Strømsentralen skiller startbatteriet elektrisk fra boenhets batteri når kjøretøymotoren er slått av. På denne måten kan 12 V-forsyningen i boenhets-batteriet ikke lade ut startbatteriet.
- Batteri-skillebryteren i strømsentralen skiller alle forbrukerne fra boenhets-batteriet.

Strømsentralen virker kun i sammenheng med et panel.

Strømmen som vises på strømsentralen (maks. 18 A) er delt inn i ladestrøm og forbrukerstrøm. Ladestrømmen er alltid kun den andelen som forbrukerne ikke trenger for øyeblikket. Når forbrukerstrømmen overstiger den tilgjengelige strømmen, lades boenhets-batteriet ut.

Moneringssted Strømsentralen er montert i førerområdet under venstre sete.

8.4.1 Batteri-skillebryter

- ▷ Etter at batteriskillebryteren er slått på igjen: Sette i drift grunnbelysning (belysning i inngangområde), stigtrinn, varmeanlegg og reserve 4 igjen (avhengig av modell). Slå på hovedbryter 12 V en liten stund. Dette gjelder også når boenhets-batteriet er frakoblet og tilkoblet igjen.

Batteri-skillebryteren slår av alle 12 V-forbrukerne i boenheten. Dermed unngås en langsom utladning av boenhets-batteriet dersom kjøretøyet ikke brukes over lengre tid (f.eks. kortere lagring).

Batteriene kan videre lades fra strømsentralen, også når batteri-skillebryteren er avslått.

Slå på/av:

- Skyv batteri-skillebryter oppover: Batteri på ("Batterie Ein").
- Skyv batteri-skillebryter nedover: Batteri av ("Batterie Aus").

8.4.2 Batteri-valgbryter

- ▶ Hvis batteri-valgbryteren er feil innstilt, kan det danne seg knallgass. Eksplosjonsfare!

- ▷ Boenhets-batteriet kan skades dersom batteri-valgbryteren står i gal stilling.
- ▷ Ikke forandre fabrikkinnstillingen av batteri-valgbryteren.

8.4.3 Batteriovervåking

- ▷ Et utladet boenhets-batteri bør lades fullt opp på nytt så snart som mulig.

Batteriovervåkeren i strømsentralen kontrollerer spenningen i boenhets-batteriet.

Dersom batterispenningen synker under 10,5 V, kobler batteriovervåkingen i strømsentralen ut alle 12 V-forbrukere.

Forholdsregler:

- Slå av alle elektriske forbrukere som ikke er absolutt nødvendige med den tilhørende bryteren.
- Hvis nødvendig slå på 12 V-forsyningen med hovedbryteren 12 V en liten stund igjen. Dette er kun mulig, når batterispenningen ligger over 11 V. Dersom spenningen ligger under dette, kan 12 V-forsyning først gjeninnkoples når boenhets-batteriet er ladet.

8.4.4 Batterilading

Når motoren er i gang, blir boenhets-batteriet og startbatteriet koblet sammen med et relé i strømsentralen og lades med kjøretøyets dynamo. Hvis kjøretøyets motor er avslått, blir batteriene automatisk skilt av strømsentralen igjen. Det hindrer at startbatteriet utlades av strømforbrukende apparater i boenheten. Dette sikrer kjøretøyets startevne. Boenhets-batteriets eller startbatteriets polspenning kan vises på panelet.

Når kjøretøyet er tilkoblet 230 V-forsyningen via CEE-stikkkontakten, blir boenhets-batteriet og startbatteriet ladet via lademodulen i strømsentralen. Startbatteriet lades kun med en vedlikeholdslading. Ladestrømmen tilpasses batteriets ladetilstand. Overlading er derfor ikke mulig.

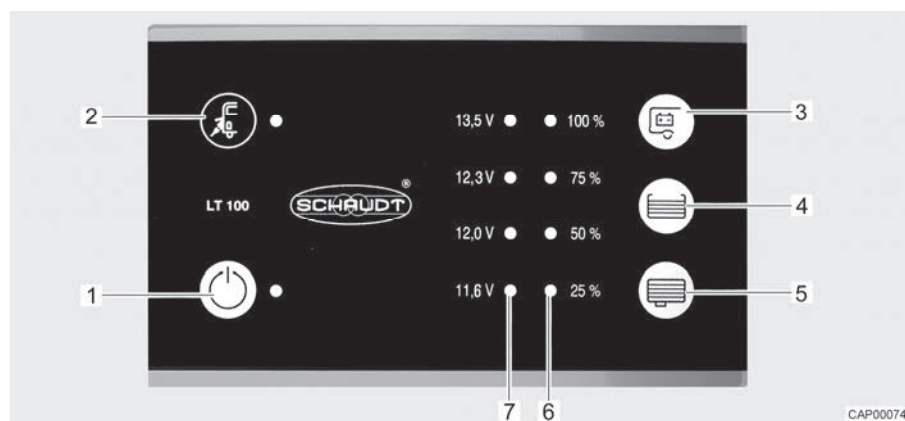
Slå av alle strømforbrukende apparater under lading slik at lademodulen i strømsentralen kan benyttes med full kapasitet.

8.4.5 Kabeltilordningen "SAT-klargjøring"

Tilordning på EBL

Ledningsfarge	Signal	Tilkobling
Svart	D+	Tilkoblingsfordeler rad 6 lilla
Brun	Pluss	Block 5/Pin 9 (sikring for grunnbelysning 15 A)
Hvit	Minus	Block 5/Pin 12

8.5 Panel (LT 100)

Bilde 50 Panel (LT 100)

- 1 Hovedbryter 12 V og grønn LED
- 2 Symbol for nettilkobling og gul LED
- 3 Knapp for kontroll av spenningen i boenhets-batteriet
- 4 Knapp for kontroll av fyllenivå i ferskvannstanken
- 5 Knapp for kontroll av fyllenivå i spillvannstanken
- 6 LED-skala for visning av tanknivå
- 7 LED-skala for visning av batterispenning

Bryterne og knappene på panelet er sensor-tastefelt. Koblingsfunksjonen utløses ved berøring.

Strømtilkobling

Den gule LED-en ved symbolet for strømtilkobling "⚡" (Bilde 50,2) lyser når kjøretøyet er koblet til en ekstern strømforsyning. LED-en lyser da også når panelet er slått av.

8.5.1 Hovedbryter 12 V

Hovedbryteren 12 V (Bilde 50,1) kobler panelet og 12 V-forsyningen til boenheten inn og ut.

Unntak: Avhengig av modell, forblir grunnbelysning (belysning i inngangområde), og stigtrinn driftsklare.

For å slå på:

- Trykk på bryteren "⏻" (Bilde 50,1): 12 V-forsyningen i boenheten er aktivert. LED-en lyser grønt.

For å slå av:

- Trykk på bryteren "⏻" (Bilde 50,1) igjen: 12 V-forsyningen i boenheten er deaktivert. LED-en slukker.

- ▷ Slå alltid av 12 V-forsyningen på panelet når du forlater kjøretøyet. Slik forhindres unødvendig utlading av boenhets-batteriet.
- ▷ Forbrukere som styreenheter (f.eks. laderegulator for solcelleanlegg, Eis-Ex eller panel) eller innebygde apparater (f.eks. stigtrinn) tar i tillegg strøm fra batterikapasiteten, også når 12 V-forsyningen på panelet er avslått. Derfor må boenhets-batteriet kobles fra kjøretøyet 12 V-spenning med bryteren på strømsentralen når kjøretøyet ikke skal benyttes på lengre tid.

8.5.2 LED-skala for batterispenning

LED-skalaen (Bilde 50,7) viser batterispenningen hos boenhets-batteriet som følger:

- Alle LED-ene lyser: Batteriet er ladet tilstrekkelig.
- Gul og rød LED lyser: Batteriet er delvis utladet.
- Kun den røde LED-en lyser: Batteriet er utladet.
- Rød LED blinker: Batteriet er fullstendig utladet.

Indikere batterispenning:

- Trykk på knapp "🔋" (Bilde 50,3): Boenhetbatteriets spenning indikeres.

Følgende tabeller hjelper til med å forklare den anviste batterispenningen til boenhets-batteriet på panelet.

Batterispenning (verdi ved løpende drift)	Kjøredrift (kjøretøyet kjører, ingen strømtilkob- ling)	Batteridrift (kjøretøyet står, ingen strømtilkob- ling)	Nettdrift (kjøretøyet står, strømtilkobling)
Under 11,6 V (rød LED blinker)	Batteriet er fullsten- dig utladet, ingen lading via dyna- moen	Batteriet er fullsten- dig utladet	Batteriet er fullsten- dig utladet, ingen lading via strømfor- syningen
12 V eller mindre Fare for fullsten- dig utladning (batterialarm) (rød LED lyser)	12 V-spenning overbelastet	Når forbrukere er utkoblet: Batteriet tomt	12 V-spenning overbelastet
	Batteriene lades ikke av dynamoen	Når forbrukere er innkoblet: Batteri overbelastet	Batteriet lades ikke av strømsentralen, strømsentralen er defekt

Batterispenning (verdi ved løpende drift)	Kjøredrift (kjøretøyet kjører, ingen strømtilkobling)	Batteridrift (kjøretøyet står, ingen strømtilkobling)	Nettdrift (kjøretøyet står, strømtilkobling)
12,3 V til 13,5 V (rød, gul og en grønn LED lyser)	12 V-spenning overbelastet ¹⁾	Normalt område	12 V-spenning overbelastet ¹⁾
	Batteriene lades ikke av dynamoen ¹⁾		Batteriet lades ikke av strømsentralen, strømsentralen er defekt ¹⁾
13,5 V (alle LED-ene lyser)	Batteriet lades	Inntre kun kort et- ter ladingen	Batteriet lades

¹⁾ Når spenningen ikke overstiger dette området etter flere timer.

Hvilespenning

Målingen av hvilespenningen er en enkel metode for å kontrollere batteriets tilstand. Med hvilespenning refereres det til batteriets spenning i hviletilstand, når det ikke tas ut strøm og batteriet ikke lades.

Den påfølgende tabellen hjelper til å forklare den anviste hvilespenningen. De angitte verdiene er veiledende verdier for gele-batterier.

Visning LT 100	Verdier for hvilespenning	Batteriets ladetilstand
Rød LED blinker	11,6 V eller mindre	Batteriet er fullstendig utladet
Rød og gul LED lyser	11,6 V til 12,0 V	Batteriet er utladet til fullstendig utladning
Rød og gul LED lyser	12 V til 12,3 V	Batteriet er tomt eller ladet opp til ca. 50 %
Rød, gul og den nederste grønn LED-en lyser	12,3 V til 13,5 V	Batteriet er ladet mellom ca. 50 % og helt fullt
Alle LED-ene lyser	Over 13,5 V	(Forekommer bare under lading)

▷ Langvarig fullstendig utlading skader batteriet kan ikke repareres.

Forholdsregler:

- Ved batterialarm må alle forbrukere slås av og boenhets-batteriet lades, enten ved kjøring eller ved tilkobling til en 230 V-forsyning.

8.5.3 LED-skala for tanknivå

LED-skalaen (Bilde 50,6) viser fyllenivået i ferskvannstanken eller spillvannstanken.

Indikere nivået:

Trykk på knapp "☰" (Bilde 50,4): Ferskvannstankens fyllenivå vises med lyssende LED-er.

Trykk på knapp "☷" (Bilde 50,5): Spillvannstankens fyllenivå vises med lyssende LED-er.

Fyllenivåmåler

LED-visning	Tankfyllenivå
Alle LED-ene lyser	Tank full
3 LED lyser	Tank ca. 3/4 full
2 LED lyser	Tank ca. 1/2 full
1 LED lyser	Tank ca. 1/4 full
Nedre LED blinker	Tank tom

- Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen til produsenten som er vedlagt separat.

8.6 230 V-spenning

- Arbeid på det elektriske anlegget må kun utføres av fagpersonell.
- Det elektriske anlegget i kjøretøyet må kontrolleres minst hvert tredje år av en elektrisk fagperson. Ved hyppigere bruk av kjøretøyet anbefales en årlig kontroll.

230 V-spenningen forsyner:

- Stikkontaktene med jordet kontakt for apparater med maks. 10 A
- Strømsentralen

De strømforbrukende apparatene som er tilkoblet 12 V-spenningen i boenhets-batteriet, forsynes med strøm fra boenhets-batteriet.

Koble kjøretøyet til en ekstern 230 V-forsyning så ofte som mulig. På denne måten lader lademodulen i strømsentralen boenhets-batteriet automatisk. I tillegg blir startbatteriet vedlikeholdsladet.

8.6.1 230 V-tilkobling (CEE-stikkontakt)

- Overspenning kan skade apparater som er tilkoblet. Årsaker til overspenning kan f.eks. være lynnedslag, uregulerte spenningskilder (f.eks. bensingeneratorer) eller strømtilkoblinger ved kjøring.

Krav til 230 V-tilkoblingen

- Tilkoblingsledningen, pluggforbindelsene til forsyningspunktet og pluggforbindelsen til kjøretøyet må tilsvare IEC 60309. Handelsbetegnelsen for pluggforbindelsene er "CEE blå".
- Bruk gummislangeledning H07RN-F med minst 2,5 mm² ledningstverrsnitt og maksimal 25 m lengde.
- Pluggforbindelser med jordet kontakt (schuko) er ikke tillatt. Seriekobling av CEE-/schuko-adaptore er heller ikke tillatt.

8.6.2 Kople til 230 V-forsyning

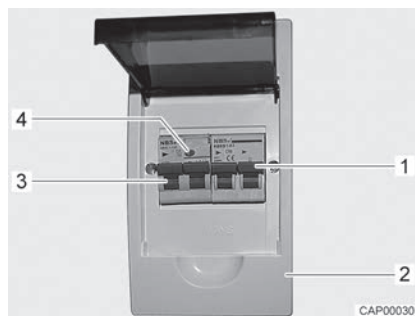

- Den eksterne 230 V-forsyningen må sikres via en jordfeilbryter (FI-bryter, 30 mA).
- Ledningen må være viklet helt av kabeltrommelen for å unngå overoppheting.
- I tvilstilfeller eller hvis 230 V-forsyningen ikke er tilgjengelig eller er defekt, må du kontakte leverandøren av forsyningsanlegget.

- ▷ 230 V-tilkoblingen på kjøretøyet er utstyrt med en jordfeilbryter (FI-bryter).
- ▷ Det kreves jordfeilbrytere (FI-brytere, 30 mA) for koblingspunkter på campingplasser (campingfordelere).

Kjøretøyet kan tilkobles en ekstern 230 V-forsyning. For tilkobling skal i hovedsak kun 230 V-tilkoblingen på kjøretøyet (CEE-stikkontakt) brukes.

Bilde 51 Ledningsbeskyttelsesbryter og FI-bryter (230 V-sikringsboks)

Bilde 52 230 V-tilkobling til kjøretøyet (CEE-stikkontakt)

Koble til kjøretøyet:

- Kontroller om strømforsyningsapparatet er egnet med tanke på tilkobling, spenning, frekvens og strøm.
- Kontroller om ledningene og tilkoblingene er egnet.
- Kontroller pluggforbindelsene og ledningene med tanke på synlige skader.
- Slå av ledningsbeskyttelsesbryteren (Bilde 51,1) i sikringsboksen (Bilde 51,2).
- Åpne dekselet for 230 V-tilkoblingen til kjøretøyet (Bilde 52) og sett i stikkontakten. Pass på at låsetappen til det fjærbelastede dekselet har gått i lås.
- Sett støpselet til tilkoblingsledningen i stikkontakten på campingfordeleren. Pass på at låsetappen på det fjærbelastede dekselet også har gått i lås.
- Slå på ledningsbeskyttelsesbryteren i sikringsboksen.

Kontrollere jordfeilbryter:

- Når kjøretøyet er koblet til 230 V-forsyningen, trykker du på prøvetasten (Bilde 51,4) til jordfeilbryteren (FI-bryter) (Bilde 51,3) i sikringsboksen (Bilde 51,2). Jordfeilbryteren skal utløses.
- Slå på jordfeilbryteren (Bilde 51,3) igjen.

Koble fra forbindelsen:

- Slå av ledningsbeskyttelsesbryteren (Bilde 51,1) i sikringsboksen (Bilde 51,2).
- Løsne låsetappen på campingfordeleren og trekk støpselet til tilkoblingsledningen ut av stikkontakten.
- Løsne låsetappen på kjøretøyet, trekk ut stikkontakten og lukk dekselet for 230 V-tilkoblingen.

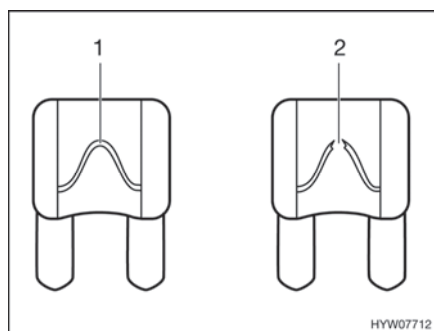
8.7 Sikringer

- ▶ Defekte sikringer skal kun byttes ut når årsaken til feilen er kjent og feilen er utbedret.
- ▶ Defekte sikringer skal kun byttes ut når strømforsyningen er frakoblet.
- ▶ Sikringer må aldri kortsluttes eller repareres.
- ▶ Defekte sikringer må alltid skiftes ut med en ny sikring med samme verdi.

8.7.1 Sikringer 12 V

De strømbrukende apparatene som i boenheten er tilknyttet 12 V-forsyningen, er sikret med separate sikringer. Sikringene er tilgjengelige på forskjellige monteringssteder i kjøretøyet.

- 1 Uskadd sikringsselement
- 2 Avbrutt sikringsselement

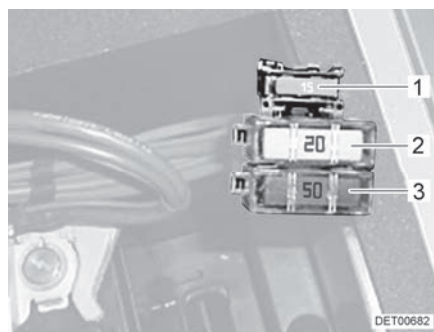
Bilde 53 Sikring 12 V

En intakt 12 V sikring kan registreres på det uskadde sikringsselementet (Bilde 53,1). Når sikringsselementet er avbrutt (Bilde 53,2), må sikringen byttes.

Før du skifter sikringene, må du følge angivelsene nedenfor vedr. funksjon, verdi og farge til de aktuelle sikringene. Ved skifting av sikringer, bruk kun bladsikringer med verdier som er angitt nedenfor.

Sikringer ved startbatteriet

Sikringene er montert i nærheten av startbatteriet. Startbatteriet er tilgjengelig på gulvet mellom førerhussetene og et deksel.

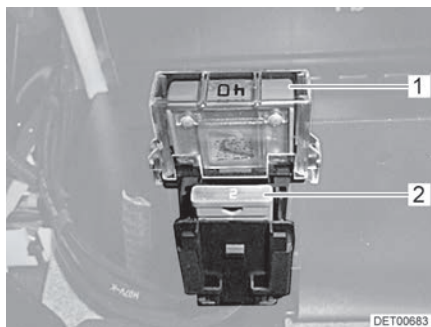
- 1 Bladsikring 15 A/blå (styring relé)
- 2 Stor bladsikring 20 A/gul (forsikring kjøleskap)
- 3 Stor bladsikring 50 A/rød (sikring startbatteri)

Bilde 54 Sikringer ved startbatteriet

Sikringer ved boenhets-batteriet

Sikringene er montert i konsollen til høyre sete i førerområdet.

- 1 Stor bladsikring 40 A/oransje (sikring boenhets-batteri)
- 2 Bladsikring 2 A/grå (styring 12 V/betjeningsdel)

Bilde 55 Sikringer ved boenhets-batteriet

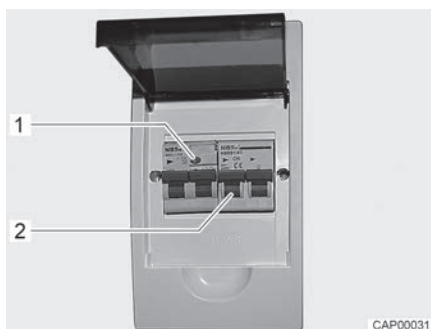
Sikring for Thetford-toalett

Toalettet har en vedlikeholdsfri automatisikring.

8.7.2 Sikring 230 V

- Kontroller jordfeilbryteren ved hver tilkobling til 230 V-forsyningen, minimum hver 6. måned.

Bilde 56 230 V-sikringsboks med ledningsbeskyttelsesbryter og FI-bryter

En jordfeilbryter (FI-bryter) i sikringsboksen sikrer hele kjøretøyet mot feilstrøm (0,03 A). Den etterkoblede ledningsbeskyttelsesbryteren (10 A) (Bilde 56,2) sikrer 230 V-spenningen.

Kontrollere jordfeilbryter:

- Når kjøretøyet er koblet til 230 V-forsyningen, trykker du på prøvetasten (Bilde 56,1). Jordfeilbryteren skal utløses.

Monteringssted

Sikringsboksen er montert bak service-luke i sittebenken.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om innbyggingsapparatene i kjøretøyet.

Informasjonen gjelder kun betjeningen av innbyggingsapparatene.

Ytterligere informasjon om innbyggingsapparatene finner du i bruksanvisningene til innbyggingsapparatene, som er vedlagt kjøretøyet separat.

9.1 Generelt

- ▷ Av sikkerhetsgrunner må reservedeler for varmeapparater tilsvare produsentens spesifikasjoner, og produsenten må ha godkjent dem som reservedeler. Disse reservedelene må bare monteres av produsenten selv eller på et autorisert fagverksted.

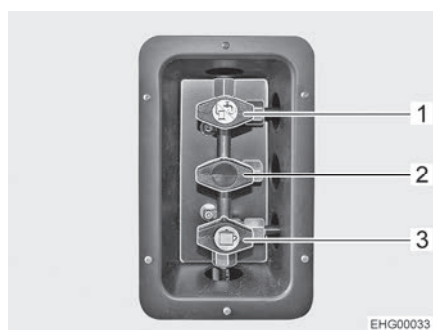

- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen for apparatet. Denne er vedlagt separat.

Avhengig av modell er kjøretøyet utstyrt med varmeanlegg/varmtvannsbereeder, kokeplass og kjøleskap.

I denne bruksanvisningen beskrives kun betjeningen av disse apparatene og deres spesifikasjoner.

Før et gassdrevet innbyggingsapparat settes i gang, må man åpne gassflaskens hovedventil og gassavstengeventilen.

- 1 Gassavstengeventil varmeanlegg/varmtvann, åpnet
- 2 Gassavstengeventil, ikke belagt
- 3 Gassavstengeventil kokeplass, åpnet

Bilde 57 Posisjon gassavstengingsventiler (eksempel)

9.2 Varmeanlegg/Varmtvannsbereidning

Med varmeanlegget kan man både varme opp kjøretøyet boenhet (gjennom oppvarming av romluft), samt varme opp bruksvannet (varmtvannsbereider-funksjon). De etterfølgende tipsene gjelder også når varmeanlegget benyttes som varmtvannsbereider.

- ▶ På grunn av eksplosjonsfaren må det aldri slippes ut gass uten at flammen brenner.
- ▶ Ved tanking, på ferger og i garasjer, må varmeanlegget aldri drives med gass. Eksplosjonsfare!
- ▶ Aldri bruk varmeanlegget i gassdrift i lukkede rom (f.eks. i garasjer). Forgiftnings- og kvelningsfare!

- ▶ Ikke bruk rommet over og bak varmeanlegget som oppbevaringsrom.
- ▶ Bruksvannet kan varmes opp til 65 °C. Fare for skålding!

- ▷ Resirkuleringsviften slår seg på automatisk når varmlufts-varmeanlegget settes i drift, og fortsetter å være i drift. Dermed blir boenhets-batteriet ekstremt belastet, når kjøretøyet ikke er tilkoblet en ekstern 230 V-forsyning. Ta hensyn til at boenhets-batteriet kun har et begrenset energiforråd.
- ▷ Varmtvannsberedning må aldri settes i gang uten vann.
- ▷ Tøm bruksvanntanken hos varmeanlegget ved frostfare når varmtvannsberedning ikke er i drift.
- ▷ Still varmtvannsberedning kun på maks. temperatur når det trengs mye varmtvann. Det beskytter apparatet mot forkalkning.

- ▷ Vann som varmes opp av varmeanlegget skal ikke benyttes som drikkevann.
- ▷ La varmeanlegget med jevne mellomrom (minst hver 3 måned) løpe noen minutter med full belastning, for å fjerne kondensvann. Slik kan luktproblemer unngås.

Første igangsetting

Når varmeanlegget settes i gang for første gang, vil det for en kort tid avgi røyk og lukt. Still umiddelbart varmeanlegget på bryteren på høyeste trinn. Åpne vinduer og dører og luft godt. Røyk og lukt forsvinner av seg selv etter kort tid.

9.2.1 Riktig oppvarming

Bilde 58 Luftdyse (varmlufts-varmeanlegget)

Varmluftfordeling

I kjøretøyet finnes det flere luftdyser (Bilde 58). Rør fører varmluften til luftdysene. Still luftdysene slik at varmluften kommer ut der den er ønsket. For å forhindre gjennomtrekk, stenges luftdysene på dashbordet og luftspredningen i bobilens stilles på resirkulering.

Innstilling av luftdysene

- Fullstendig åpen: Full varmluftsstrøm
- Halv- eller delvis åpen: Redusert varmluftsstrøm

Når 5 luftdyser er helt åpne, kommer det mindre varmluft ut fra hver enkelt dyse. Når bare 3 luftdyser er åpne, strømmes det mer varmluft ut av hver enkelt dyse.

9.2.2 Varmeanlegg og varmtvannsberedning (Truma Combi)

- Hvis varmeanlegget er ute av drift på grunn av frostfare, må man tømme bruksvanntanken.

Spenningsforsyningen til varmestyringen kan ikke avbrytes via hovedbryteren 12 V.

Varmeanlegget blir drevet med gass.

Bilde 59 Kontrollpanel

- 1 Sommerdrift vanntemperatur 60 °C
- 2 Sommerdrift vanntemperatur 40 °C
- 3 Av
- 4 Vinterdrift "Kun varmeanlegg"
- 5 Vinterdrift "Varmeanlegg og varmtvannsberedning"
- 6 Dreiebryter (ytre ring)
- 7 Kontrollampe "Driftsmåte varmeanlegg" (grønn)
- 8 Temperaturregulator
- 9 Kontrollampe "Oppvarmingsfase varmtvannsberedning" (gul)/"Feil" (rød)

Driftsmåter

Varmeanlegget kan drives med ulike driftsmåter:

- Vinterdrift (med eller uten varmtvannsberedning)
- Sommerdrift (kun varmtvannsberedning)

Velge driftsmåte:

- Driftsmåte innstilles med dreiebryteren (Bilde 59,6).

Varmeanlegg med gassdrift

Varmeanlegget blir drevet kun med gass.

Vinterdrift

Ved vinterdrift "Varmeanlegg og varmtvannsberedning" (Bilde 59,5) varmes også bruksvannet automatisk når varmeanlegget slås på. Når ønsket romtemperatur er nådd og varmeanlegget slår seg av, fortsetter oppvarmingen av bruksvannet til vanntemperaturen er nådd.

En temperaturføler ved siden av panelet måler romtemperatur.

I driftsmåten "Kun varmeanlegg" (Bilde 59,4) kan varmeanlegget være i gang når bruksvanntanken er tom.

For å slå på:

- Åpne hovedventilen på gassflasken og den gassavstengeventilen "Varmeanlegg/varmtvannsbereder".
- Still inn temperaturregulatoren (Bilde 59,8) på kontrollpanelet på ønsket varme.
- Still dreiebryteren (Bilde 59,6) på vinterdrift "Kun varmeanlegg" (Bilde 59,4) eller på vinterdrift "Varmeanlegg og varmtvannsberedning" (Bilde 59,5).

Den grønne kontrollampen (Bilde 59,7) lyser.

Resirkuleringsvifte slår seg på automatisk når varmeanlegget settes i drift.

- For å slå av:
- Sett dreiebryteren (Bilde 59,6) på "O" (Bilde 59,3).
 - Steng gassavstengeventilen "Varmeanlegg/varmtvannsbereder" og hovedventilen på gassflasken.

Etter at varmeanlegget er slått av, kan resirkuleringsviften stå på for å utnytte restvarmen.

Sommerdrift

Oppvarming av kjøretøyet er ikke mulig med driftsmåten "Sommer". I denne driftsmåten blir kun bruksvannet varmet opp til 40 °C eller 60 °C.

Slå på
varmtvannsberedning:

- Åpne hovedventilen på gassflasken og den gassavstengeventilen "Varmeanlegg/varmtvannsbereder".
- Sett dreiebryteren (Bilde 59,6) på kontrollpanelet (Bilde 59) på "Sommerdrift" (Bilde 59,1 eller 2).

Den gule kontrollampen (Bilde 59,9) lyser under oppvarmingsfasen. Når innstilt vanntemperatur er nådd, er oppvarmingsfasen over og den gule kontrollampen slukkes.

Ved feil lyser kontrollampen (Bilde 59,9) på kontrollpanelet rødt (se avsnittet 14.5).

Slå av
varmtvannsberedning:

- Sett dreiebryteren (Bilde 59,6) på kontrollpanelet (Bilde 59) på "O".
- Steng gassavstengeventilen "Varmeanlegg/varmtvannsbereder" og hovedventilen på gassflasken.

Sikkerhets-/avtappingsventil

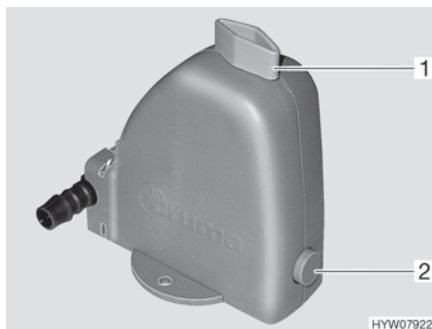
Varmeanlegget er utstyrt med en sikkerhets-/avtappingsventil (Bilde 60). Sikkerhets-/avtappingsventil hindrer at vannet til varmtvannsberedningen fryser når varmeanlegget ikke er på når det er frost.

- ▷ Åpne sikkerhets-/avtappingsventilen og tøm varmeanlegget når kjøretøyet ikke brukes over lang tid.
- ▷ Ved temperaturer under 2 °C åpner sikkerhets-/avtappingsventilen automatisk. Først når temperaturen på sikkerhets-/avtappingsventilen er over 6 °C, kan sikkerhets-/avtappingsventilen lukkes igjen.
- ▷ Sikkerhets-/avtappingsventilen beskytter ikke vannpumpen og vannarmaturene mot frost.

- ▷ Tømmestussene til sikkerhets-/avtappingsventilen må alltid holdes fri for smuss (f.eks. løv, is).

Bilde 60 Sikkerhets-/avtappingsventil

**Fylle/tømme
bruksvanntanken**

Bruksvanntanken forsynes med vann fra vanntanken.

*Fyll bruksvanntanken med
vann:*

- Slå på 12 V-forsyningen på panelet.
- Steng sikkerhets-/avtappingsventilen. Drei dreiebryteren (Bilde 60,1) på tvers av sikkerhets-/avtappingsventilen og trykk inn trykknappen (Bilde 60,2).
- Still alle vannkraner på "Varmt" og åpne dem. Vannpumpen slås på. Varmtvannsrørene fylles med vann.
- La vannkranene være åpne til vannet som renner ut er uten luftbobler. Dette er den eneste måten å garantere at bruksvanntanken er fylt med vann.
- Steng alle vannkraner.

Tøm bruksvanntanken:

- Sett dreiebryteren (Bilde 59,6) på kontrollpanelet (Bilde 59) på "O".
- Åpne sikkerhets-/avtappingsventilen. Vri dreiebryteren (Bilde 60,1) langs med sikkerhets-/avtappingsventilen. Trykknappen (Bilde 60,2) hopper ut. Bruksvanntanken tømmes ut via sikkerhets-/avtappingsventilen.
- Kontroller at alt vannet renner ut av bruksvanntanken (ca. 12 liter).

- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen til produsenten som er vedlagt separat.

9.2.3 Varmeanlegg og varmtvannsberedning (Truma Combi D)

Varmeanlegget og varmtvannsberedningen Truma Combi D drives med diesel.

Funksjonene og betjeningen er den samme som for det gassdrevne varmeanlegget Truma Combi, se avsnittet 9.2.2.

Se dokumentasjonen fra produsenten for ytterligere informasjon.

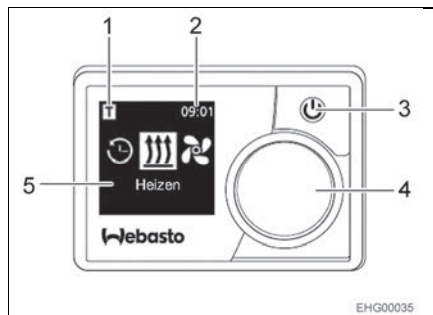
9.2.4 Kupévarmer (Webasto)

- ▶ Ikke bruk varmeanlegget i lukkede rom. Kvelningsfare!
- ▶ Ikke bruk varmeanlegget på bensinstasjoner. Eksplosjonsfare!

Boenheten og motoren kan varmes opp med kupévarmeren.

Varmefunksjonen kan slås på og av manuelt eller ved hjelp av timer.

- 1 Symbolet er forhåndsvalgt tid aktivert
- 2 Klokkeslett
- 3 Starttast med statusindikator
- 4 Styringsknapp
- 5 Menyindikator

Bilde 61 Kontrollpanel (kupévarmer)

Slå på varmeanlegg til basiskjøretøyet:

- Sett varmeregulatoren på "Varm".
- Slå på vifte.
- For kontinuerlig drift: Sett vifte på laveste trinn (pga. batterikapasitet).
- For rask oppvarming av kjøretøyet: Sett viften på høyere trinn.
- For å åpne/stenge luftdyse til basiskjøretøy etter ønske.

Slå på kupévarmeren:

- Trykk på knapp (Bilde 61,3).
- Innstille ønsket funksjon ved dreining av styringshodet (Bilde 61,4).

Se dokumentasjonen fra produsenten for ytterligere informasjon.

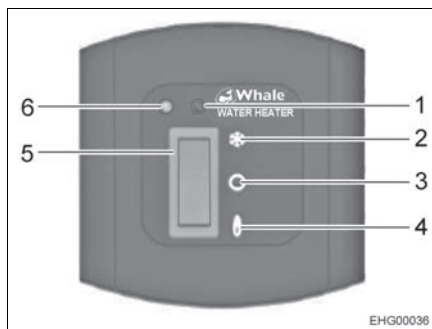
9.2.5 Varmtvannsbereder (Whale)

- ▶ Forsikre deg om at driftstrykket til gassforsyningen til varmtvannsberederen er på mellom 28 og 30 mbar.

- ▷ Ved fare for frost eller varmtvannsberederen ikke er brukt i løpet av de siste 3 dagene må den tømmes.

- 1 Diagnose-LED
- 2 Frostbeskyttelse
- 3 Gass AV
- 4 Gass PÅ
- 5 Bryter
- 6 Kontroll-LED gassflamme tent

Bilde 62 Betjeningsfelt varmtvannsbereder

Slå på varmtvannsberederen:

- Åpne hovedventilen på gassflasken og den gassavstengeventilen "Varmeanlegg/varmtvannsbereder".
- Forsikre deg om at tappekranen er lukket.
- Still alle vannkraner på "Varmt" og åpne dem. Vannpumpen slås på. Vannsledningene fylles med vann.
- La vannkranene være åpne til vannet som renner ut er uten luftbobler. Dette er den eneste måten å garantere at varmtvannsberederen er fylt med vann.
- Steng alle vannkraner.
- Still bryteren (Bilde 62,5) i posisjonen "Gass PÅ" (Bilde 62,4). Når flammen er tent, lyser kontroll-LEDen "Gassflamme tent" (Bilde 62,6) grønt.

Slå av varmtvannsberederen:

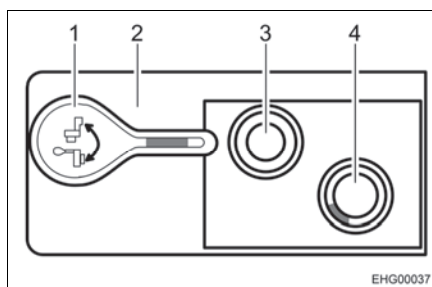
- Still bryteren (Bilde 62,5) i posisjonen "Gass AV" (Bilde 62,3).
- Steng gassavstengeventilen "Varmeanlegg/varmtvannsbereder" og hovedventilen på gassflasken.

Slå på frostbeskyttelse:

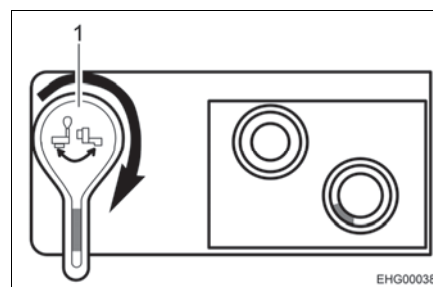
- Still bryteren (Bilde 62,5) i posisjonen "Frostbeskyttelse" (Bilde 62,2).

- ▷ Ikke benytte frostbeskyttelsesfunksjonen i mer enn 3 dager.

Bilde 63 Tappekran, lukket

Bilde 64 Tappekran, åpnet

- 1 Stang tappekran, lukket
- 2 Overside varmtvannsbereder
- 3 Kaldvannstilkobling
- 4 Varmtvannstilkobling

Tømme varmtvannsberederen:

- Slå av varmtvannsberederen.
- Åpne tappekranen. Vri stangen til tappekranen 90° med urviseren (se Bilde 64,1).

- ▷ Under oppvarmingen drypper vannet fra avløpsrøret til overtrykksventilen. Gå frem på denne måten for å beskytte overtrykksventilen mot kalkrester: Bruk overtrykksventilen minst to ganger i året. Vri stangen til tappekranen 90° mot urviseren.

Følg instruksjonene om vedlikehold i avsnittet 12.4.

9.2.6 Veggpipe

Friskluft og avgasser fra varmeanlegget ledes i en to-kammers veggpipe.

- ▷ Parker kjøretøyet slik, at veggpipen får tilstrekkelig friskluft.
- ▷ Veggpipen må alltid være fri. Veggpipen må ikke tildekkes.
- ▷ Ved vintercamping må veggpipen holdes fri for snø og is.
- ▷ Kontroller veggpipen regelmessig, avhengig av været (snø, løvfall, smuss osv.). Om nødvendig, rengjør veggpipen.
- ▷ Ved rengjøring av kjøretøyet må vannstrålen ikke rettes direkte på veggpipen.
- ▷ Ved ignorering kan en feilfri funksjon av varmeanlegget ikke garanteres.

Bilde 65 Veggpipe (varmlufts-varmeanlegg)

Veggpipen er montert på den venstre sideveggen.

9.3 Gasskomfyr

- ▶ Når gasskomfyren er i bruk, må du ikke la den stå uten tilsyn. Selv om gasskomfyren bare vil være uten tilsyn i en kort periode (f.eks. hvis du må gå på toalettet), må du slå den av.
- ▶ På grunn av eksplosjonsfaren må det aldri slippes ut gass uten at flammen brenner.
- ▶ Luft godt før komfyren settes i gang. Åpne vindu eller takluke.
- ▶ Gasskomfyren må ikke brukes som varmeapparat.
- ▶ Ikke plasser gardiner i nærheten av kokeplass. Brannfare!
- ▶ Når man håndterer varme gryter, panner og lignende gjenstander må man bruke votter eller grytekluter. Fare for personskade!

- ▶ Mens den slås på og når gasskomfyren er i bruk, må det ikke være noen brennbare eller lettantennelige gjenstander som f.eks. kopphåndklær, servietter osv. i nærheten av gasskomfyren. Brannfare!
- ▶ Hele tenningsprosessen må være synlig ovenfra og må ikke dekkes til av kasseroller.
- ▶ Gasskomfyrdekslet lukkes ved hjelp av fjærkraft. Fare for skader når dekslet lukkes!

- ▷ Gasskomfyrdekslet av glass skal ikke brukes som kokefelt.
- ▷ Lukk ikke gasskomfyrdekslet når komfyren er i bruk.
- ▷ Ikke belast gasskomfyrdekslet med trykk når det er lukket.
- ▷ Ikke still varme kasseroller på gasskomfyr- eller vaskbeskyttelsen.
- ▷ Etter kokingen må man la gasskomfyrdekslet være åpent så lenge brennerne avgir varme. Ellers kan glassplaten eksplodere.

- ▷ Bruk kun gryter og panner som passer til diameteren på brennerristen til gasskomfyren.
- ▷ Når flammen slukkes, stenger tennsikringsventilen automatisk gasstilførselen.
- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen til apparatprodusenten som er vedlagt separat.

Kjøkkenbenken i kjøretøyet er utstyrt med en gasskomfyr med 2 flammer. Bryterne for gasskomfyren er plassert direkte på gasskomfyren.

Bilde 66 Gasskomfyr

For å slå på:

- Åpne hovedventilen på gassflasken og gassavstengeventilen "Kokeplass".
- Åpne gasskomfyrdekslet.
- Drei dreieregulatoren (Bilde 66,1) til ønsket varmekilde til tenningsposisjon (stor flamme).
- Trykk inn dreieregulatoren og hold den inne.
- Trykk på trykknappen (Bilde 66,2). En gnist genereres i brenneren. Hvis nødvendig, trykkes trykknappen flere ganger.
- Når flammen brenner holder man dreieregulatoren inne i enda 10 til 15 sekunder, til tennsikringsventilen holder gasstilførselen åpen.
- Slipp dreieregulatoren løs og drei den til ønsket innstilling.
- Hvis tenningen mislykkes, gjentas fremgangsmåten fra begynnelsen.

- For å slå av:
- Vri dreieregulatoren til 0-posisjon. Flammen slukkes.
 - Steng gassavstengeventilen "Kokeplass" og hovedventilen på gassflasken.

9.4 Kjøleskap

Under kjøring er kjøleskapet i drift via 12 V-spenning. Ved høye omgivelsestemperaturer kommer ikke kjøleskapet opp i full kjøleeffekt lenger.

9.4.1 Thetford T1000

- ▶ Ventilasjonsåpningene skal alltid holdes åpne.
- ▶ På grunn av tekniske forhold, kan ikke temperaturen i kjøleskapet og fryseren holdes konstant hele tiden. Under ugunstige forhold kan matvarer i fryseren tines opp.

- ▷ Ikke bruk noen gjenstander eller varmeapparater for å sette fart på tiningen.
- ▷ Når kjøretøyet utsettes for sterkt sollys: Ventiler kjøretøyet godt.
- ▷ Før kjøring må produktene i kjøleskapet sikres mot å skli.

- ▷ Temperaturen i kjøleskapet avhenger av omgivelsestemperaturen (romtemperatur), hvor hyppig døren åpnes og innholdet i kjøleskapet. Juster kjøletrinnet ved behov.
- ▷ Boenhets-batteriet har kun et begrenset energiforråd. Derfor må kjøleskapet ikke drives over lengre tid uten 230 V-tilkobling når kjøretøyet står stille.
- ▷ Sjekk kondens i oppsamlingskaret før avreise og regelmessig når kjøleskapet brukes.
- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen til produsenten som er vedlagt separat.

Driftsmåter

Kjøleskapet drives utelukkende med 12 V likespenning.

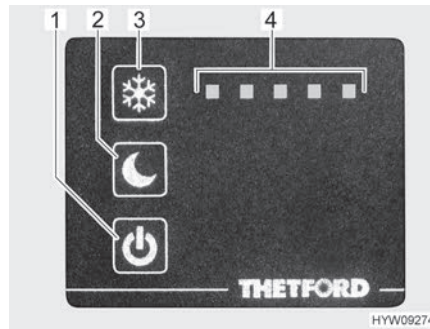
12 V-forsyningen kommer da alltid via strømsentralen.

Ved kjøredrift leder strømsentralen strømmen fra kjøretøyets dynamo videre til kjøleskapet.

Når kjøretøyet står stille og **ikke** er tilkoblet 230 V-forsyningen, forsyner strømsentralen kjøleskapet med strøm fra boenhets-batteriet.

Når kjøretøyet står stille og er tilkoblet 230 V-forsyningen, omformer strømsentralen den inngående spenningen til 12 V og leder den videre til kjøleskapet.

Omkoblingen mellom de forskjellige forsyningsmåtene skjer automatisk.

- 1 På/av-knapp med blå kontrollampe
- 2 Knappen nattmodus
- 3 Knapp temperaturinnstilling
- 4 Indikator for kjøletrinn

Bilde 67 Brytere (kjøleskap)

For å slå på: ■ Trykk på på/av-knapp (Bilde 67,1) og hold den inne i ca. 2 sekunder. Den blå kontrollampen viser at kjøleskapet fungerer. Indikatoren (Bilde 67,4) viser det innstilte kjøletrinnet. Indikatoren dimmes etter ca. 10 sekunder.

For å slå av: ■ Trykk på på/av-knapp (Bilde 67,1) og hold den inne i ca. 2 sekunder. Den blå kontrollampen slukker sakte.

Kjøletrinnet som kjøleskapet kjøles ned med, må velges avhengig av romtemperatur. En høyere romtemperatur krever et høyere kjøletrinn. Ved lavere romtemperatur er det nok med et lavt kjøletrinn.

Stille inn kjøletrinn: ■ Trykk på knappen temperaturinnstilling (Bilde 67,3) og hold den inne i ca. 1 sekund. Det aktuelt innstilte kjøletrinnet (Bilde 67,4) vises.
■ Trykk på knappen temperaturinnstilling (Bilde 67,3) helt til ønsket kjøletrinn er nådd.

Kjøleskapet har en nattmodus. Når nattmodus er aktivert, jobber kjøleskapet stille med lavere effekt.

Aktivere nattmodus: ■ Trykk på knappen nattmodus (Bilde 67,2). Den blå kontrollampen viser at nattmodus er aktivert.

Deaktivere nattmodus: ■ Trykk på knappen nattmodus (Bilde 67,2). Den blå kontrollampen slukker. Kjøleskapet arbeider nå i normal drift.

Under drift kan det samles opp kondens i oppsamlingskaret under fryseren. Oppsamlingskaret må tømmes regelmessig.

Tømme oppsamlingskar: ■ Trykk to pinner innover (på høyre og venstre side av oppsamlingskaret).
■ Trekk ut oppsamlingskaret og tøm det.

Hvis det har dannet seg is på flere steder i fryseren, som er mer enn 3 mm tykt, må kjøleskapet tines opp.

Avtining: ■ Slå av kjøleskapet.
■ Ta ut alle produktene fra kjøleskapet.
■ La kjøleskapdøren stå åpen.
■ Sett en egnet beholder under avløpsåpningen til oppsamlingskaret.
■ Trekk ut proppen fra avløpsåpningen.
■ Tørk opp tinevannet med en svamp eller en klut.
■ Når kjøleskapet er tint: Sett inn proppen i avløpsåpningen igjen.
■ Vask kjøleskapet.

9.4.2 Kjøleskapsdør-lås

- ▷ Under kjøring må kjøleskapsdøren alltid være lukket og låst i lukket posisjon.

- ▷ Når kjøleskapet er avslått, låses kjøleskapsdøren i luftestilling. På denne måten unngår man at det danner seg mugg.

Kjøleskapsdøren kan stå i to stillinger:

- Lukket kjøleskapsdør mens man kjører og når kjøleskapet er i bruk
- Kjøleskapsdøren litt åpen for å lufte når kjøleskapet er avslått

Kjøleskapet åpnes og lukkes med håndtaket på døren.

For å åpne: ■ Trykk håndtaket til siden og hold det inne for å åpne kjøleskapsdøren.

For å stenge: ■ Lukk kjøleskapsdøren. Låsehaken klikker hørbart på plass.

Luftestilling Kjøleskapsdøren kan blokkeres i luftestilling med hjelp av en svingbar bøyle.

Bilde 68 Låseanordning i normalstilling

Bilde 69 Låseanordning i luftestilling

- Låse:** ■ Åpne kjøleskapsdøren.
■ Vri bøylen (Bilde 68,1) framover (Bilde 69).

Når kjøleskapsdøren lukkes, blir døren stående litt åpen.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om sanitæranlegget i kjøretøyet.

10.1 Vannforsyning, generelt

- ▶ Vanntanken må kun fylles fra drikkevannsnettet slik at kvaliteten på drikkevannet er sikret.
- ▶ Til påfylling må det kun brukes slanger eller beholdere som er tillatt for bruk til drikkevann.
- ▶ Påfyllingsslanger eller beholdere må skylles grundig med drikkevann (to til tre ganger kapasiteten).
- ▶ Påfyllingsslanger eller beholdere må tømmes fullstendig etter påfylling, og åpningene på påfyllingsslanger eller beholdere må lukkes.
- ▶ Vann som blir stående i vanntank og i vannledninger blir ubrukelig etter kort tid. Sørg derfor for at vannledningene og vanntanken rengjøres grundig hver gang før du tar i bruk kjøretøyet. Sørg for at vanntanken og vannledningene tømmes helt etter bruk av kjøretøyet.
- ▶ Hvis kjøretøyet vannanlegg er ute av bruk i mer enn en uke, må det desinfiseres før det tas i bruk igjen (se kapittel 11).

- ▷ Dersom kjøretøyet ikke skal benyttes på flere dager, eller dersom det står på varme ved frostfare, skal hele vannanlegget tømmes. Kontroller at vannpumpen er koblet ut. Ellers går vannpumpen varm og kan skades. La vannkranene stå åpne i midtstilling. La alle tappekranene stå åpne. Derved unngås fare for frostskaider på innbyggingsapparatene, frostskaider på kjøretøy og avlagringer i vannførende komponenter.
- ▷ Hvis den er tom for vann, går vannpumpen varm og kan skades senest etter ett minutt. Bruk aldri vannpumpen når vanntanken er tom.

Kjøretøyet er utstyrt med en vanntank. En elektrisk vannpumpe pumper vann til de ulike kranene. Når en vannkran åpnes, slår vannpumpen seg automatisk på og pumper vann til uttappingspunktet.

Spillvannstanken fanger opp spillvannet. På panelet vises hvor full vanntanken eller spillvannstanken er.

- ▷ Før man benytter vannarmaturene, må 12 V-forsyningen på panelet være slått på. Ellers arbeider ikke vannpumpen.

Plassering av vannpumpe

Dykkpumpen befinner seg i vanntanken.

10.2 Vanntank

Vanntanken rommer 90 l.

- ▷ På grunn av kjøresikkerheten og tekniske tillatelser må fyllemengden reduseres under kjøring. Når vannet tappes ved hjelp av dreiehåndtaket for sikkerhetsavløpet (se avsnittet 10.2.4), blir det igjen en restmengde på ca. 20 l i vanntanken.

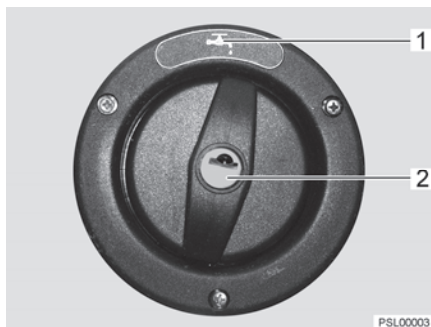
Moneringssted

Vanntanken er montert på høyre side i det bakre området og er tilgjengelig over 2 luker.

Bilde 70 Vanntank

10.2.1 Drikkevann-påfyllingsstuss med deksel

Bilde 71 Dekslet for drikkevann-påfyllingsstuss

Drikkevann-påfyllingsstussen er, avhengig av modellutførelse, plassert på venstre eller høyre side av kjøretøyet.

Drikkevann-påfyllingsstussen er merket med symbolet "T" (Bilde 71,1). Dekslet åpnes og lukkes med nøkkelen til de utvendige lukene.

For å åpne:

- Stikk nøkkelen inn i låsesylinderen (Bilde 71,2) og dreii den en kvart omdreining mot urviseren.
- Fjern dekslet.
- Fyll vanntanken med drikkevann.

For å stenge:

- Sett dekslet på drikkevann-påfyllingsstussen.
- Drei nøkkelen en kvart omdreining med urviseren.
- Trekk ut nøkkelen.
- Kontroller at dekslet sitter godt fast på drikkevann-påfyllingsstussen.

10.2.2 Påfylling av vannanlegget

- ▶ Ved fylling av vanntanken må man følge teknisk tillatt totalvekt til kjøretøyet. Hvis vanntanken er full, må bagasjen reduseres tilsvarende.

- ▷ Hvis den er tom for vann, går vannpumpen varm og kan skades senest etter ett minutt. Bruk aldri vannpumpen når vanntanken er tom.

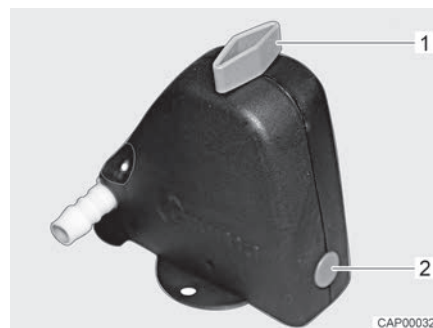

- ▷ Man kan kontrollere vannmengden på panelet mens vanntanken fylles.

- Still kjøretøyet vannrett.
- Slå på 12 V-forsyningen på panelet.

Bilde 72 Sikkerhets-/avtappingsventil åpent

Bilde 73 Sikkerhets-/avtappingsventil lukket

- Steng sikkerhets-/avtappingsventilen. Drei dreiebryteren (Bilde 72,1) på tvers av sikkerhets-/avtappingsventilen og trykk inn trykknappen (Bilde 72,2). Den lukkede sikkerhets-/avtappingsventilen er fremstilt under Bilde 73. Det er ikke mulig å lukke sikkerhets-/avtappingsventilen ved temperaturer under 6 °C.
- Steng alle vannkraner.
- Lukke vanntankens utløpsåpning.
- Åpne drikkevann-påfyllingsstussen på utsiden av kjøretøyet.
- Fyll vanntanken med drikkevann. Bruk vannslange, vannkanne med trakt eller lignende til å fylle på vann.
- Still alle vannkraner på "Varmt" og åpne dem. Vannpumpen slås på. Varmtvannsrørene fylles med vann.
- La vannkranene være åpne til vannet som renner ut er uten luftbobler. Dette er den eneste måten å garantere at varmtvannsberederen er fylt med vann.
- Still alle vannkraner på "Kaldt" og la dem stå åpne. Kaldtvannsrørene fylles med vann.
- La vannkranene være åpne til vannet som renner ut er uten luftbobler.
- Steng alle vannkraner.
- Lukk drikkevann-påfyllingsstussen.
- Kontroller at dekslet på vanntanken er tett.

10.2.3 Etterfyll med vann

- Ved fylling av vanntanken må man følge teknisk tillatt totalvekt til kjøretøyet. Hvis vanntanken er full, må bagasjen reduseres tilsvarende.

Gå fram på følgende måte for å fylle vanntanken med drikkevann:

- Åpne drikkevann-påfyllingsstussen (Bilde 71).
- Fyll vanntanken med drikkevann. Bruk vannslange, vannkanne med trakt eller lignende til å fylle på vann.
- Lukk drikkevann-påfyllingsstussen.

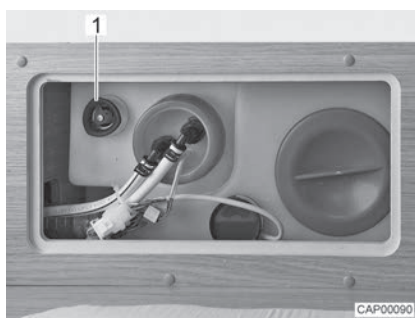
10.2.4 Redusere vannmengden for kjøring

- Ved fylling av vanntanken må man følge teknisk tillatt totalvekt til kjøretøyet. Hvis vanntanken er full, må bagasjen reduseres tilsvarende.

Dreiehåndtak

Dreiehåndtaket er montert på vanntanken.

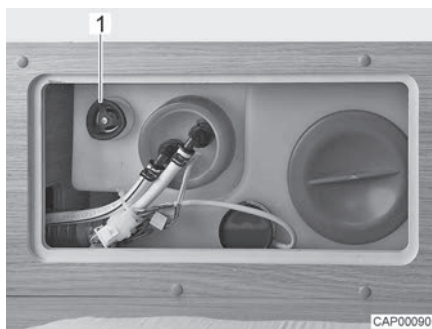

Bilde 74 Vanntank med dreiehåndtak

- For å stenge:*
- Drei dreiehåndtaket (Bilde 74,1) på vanntanken til stopp med urviseren.
 - Fyll opp vanntanken med drikkevann.
- For å åpne:*
- Drei dreiehåndtaket (Bilde 74,1) på vanntanken til du møter motstand mot urviseren. Vannet renner ut opptil ca. 20 liter.

10.2.5 Tappe av vann

Bilde 75 Vanntank med dreiehåndtak

- På vanntanken dreier du dreiehåndtaket (Bilde 75,1) mot urviseren fra du møter motstand til stopp for å åpne utløpsåpningen fullstendig.

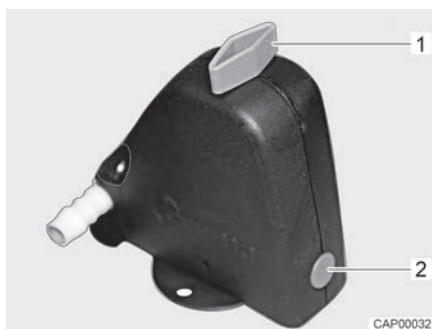
10.2.6 Tømme vannanlegg

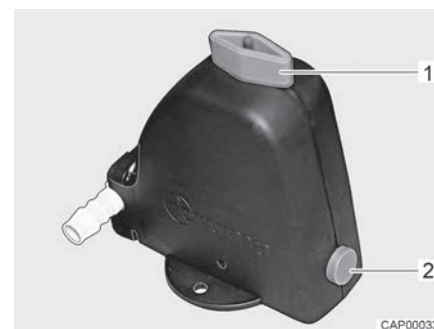
- ▷ Dersom kjøretøyet ikke skal benyttes på flere dager, eller dersom det står på varme ved frostfare, skal hele vannanlegget tømmes. Kontroller at 12 V-forsyningen på panelet er slått av. Ellers går vannpumpen varm og kan skades. La vannkranene stå åpne i midtstilling. La sikkerhets-/avtappingsventilen (der den finnes) og alle tappekranene stå åpne. Derved unngås fare for frostskafer på innbyggingsapparatene, frostskafer på kjøretøy og avlagringer i vannførende komponenter.

Gå fram på følgende måte for å tømme og lufte vannanlegget. Slik unngår du frostskafer og avleiringer:

- Still kjøretøyet vannrett.
- Slå av 230 V-forsyningen. Slå her av 230 V-sikringen (se avsnittet 8.7.2). Den eksterne 230 V-tilkoblingen kan forbli tilkoblet for å lade batteriet.
- Slå av 12 V-forsyningen på panelet.
- Sett varmtvannsberedning ut av drift (se avsnittet 9.2.2).

Bilde 76 Sikkerhets-/avtappingsventil lukket

Bilde 77 Sikkerhets-/avtappingsventil åpnet

- Åpne sikkerhets-/avtappingsventilen (Bilde 76). Vri dreiebryteren (Bilde 76,1) langs med sikkerhets-/avtappingsventilen. Trykknappen (Bilde 76,2) hopper ut. Den åpne sikkerhets-/avtappingsventilen er fremstilt under Bilde 77.

- Åpne vanntankens avløp (se avsnittet 10.2.5).
- Åpne alle vannkraner og still dem i midtstilling.
- Heng opp hånddusjen i dusjstilling.
- Hold opp vannpumpen til vannledningen er helt tom.
- Kontroller at vanntanken er helt tom.
- Blås ut vannet som er igjen i vannledningene (maks. 0,5 bar). Trekk slangen av vannpumpen og blås inn i slangen.
- Rengjør vanntanken og spyl den deretter grundig.
- La vannanlegget tørke så lenge som mulig.
- La alle vannkraner stå åpne i midtstilling etter tømming.
- La sikkerhets-/avtappingsventilen være åpnet.

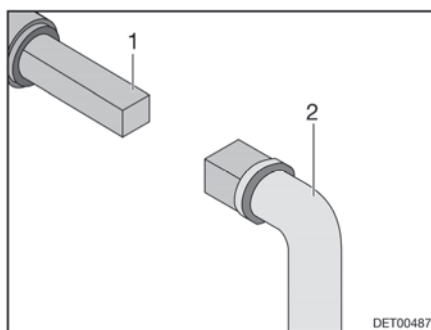
10.3 Spillvannstank

- ▷ Fyll tilstrekkelig med frostvæske (f.eks. koksalt) på spillvannstanken, slik at ikke spillvannet fryser ved frostfare.
- ▷ Hell aldri kokende vann rett i utslagsvasken. Kokende vann kan føre til deformasjon eller utettheter i rørsystemet.

- ▷ Spillvannstanken må kun tømmes på deponier, campingplasser eller oppstillingsplasser.

Bilde 78 Betjening spillvannkran

Spillvannskranen for tømming av spillvann er montert på bobilens venstre side.

Firkant for åpning av spillvannskran kan nås direkte under gulvet av kjøretøyet.

For å tømme:

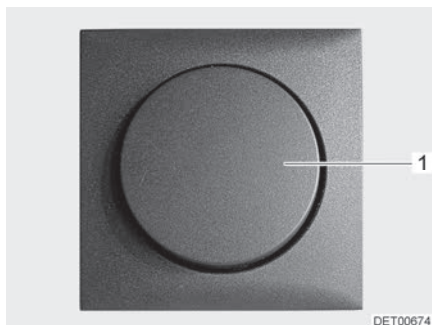
- Stikk nøkkelen (Bilde 78,2) på firkanten (Bilde 78,1).
- For å åpne spillvannskranen må firkanten dreies en kvart omdreining.
- Tøm spillvannstanken fullstendig.
- For å stenge spillvannskranen skal firkanten dreies tilbake til anslag.

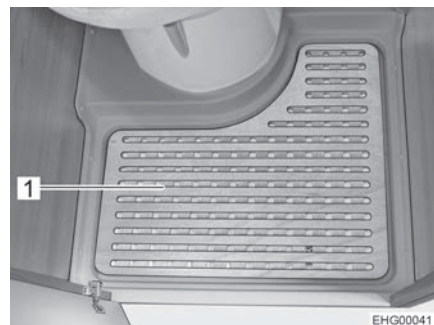
10.4 Toalettrom

- ▷ Det må ikke transporteres last i dusjkabinettet. Dusjkabinettet eller andre gjenstander i toalettrommet kan bli skadet.

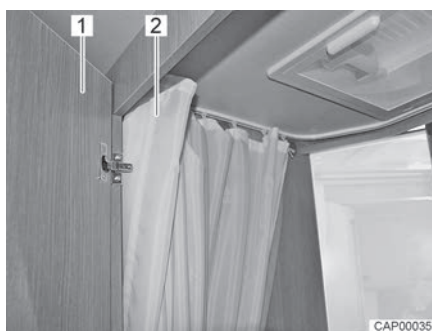
Bilde 79 Lysbryter toalettrom

Bilde 80 Avtakbar golvplate

Lysbryteren (Bilde 79, 1) for toalettrommet befinner seg på ytterveggen til toalettrommet.

- Fjern den avtakbare golvplaten (Bilde 80,1) for å kunne dusje.

Bilde 81 Toalettrom med dusj

- For å dusje lukkes døren (Bilde 81,1) og dusjforhenget (Bilde 81,2) trekkes for fullstendig, slik at alle veggene er beskyttet.
- Trekk ut håndduscjen og heng den inn i åpningen oppe på dusjforhenget.
- For å lufte under eller etter bruk av dusjen eller til tørking av våte klær; lukk toalettromsdøren og åpne vinduet eller takluken i toalettrommet. Da sirkulerer luften bedre.
- Vask bort såperester i dusjkaret etter bruk av dusjen, ellers kan det med tiden dannes sprekker i dusjkaret.
- Tørk dusjen etter bruk, ellers kan det dannes fuktighet.

- ▷ Ytterligere informasjon angående rengjøring av toalettrommet finner du i avsnittet 11.2.

10.5 Toalett

- ▷ Toalettet må maksimalt belastes med 120 kg.
- ▷ Tøm kloakktank når det er fare for frost og kjøretøyet ikke er oppvarmet.
- ▷ Ikke sitt på toalettlokket. Lokket er ikke konstruert for å bære personer og det kan brette.
- ▷ Bruk kjemiske midler som egner seg til toalett. Lufteanlegget fjerner kun lukt, ikke bakterier og gasser. Bakterier og gasser angriper tetningsgummen.

- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen til produsenten som er vedlagt separat.

- ▷ Kloakktank må kun tømmes på deponier, campingplasser eller oppstillingsplasser.

10.5.1 Svingbart toalett

Toalettet spyles direkte via kjøretøyet vannsystem.

Bilde 82 Toalett

Toalettskålen kan dreies i ønsket posisjon. For å gjøre det må man ta tak i overdelen (Bilde 82,2) til toalettet med begge hender og dreie den.

Et kontrollpanel med spyleknapp (Bilde 82,1) er plassert i nærheten av toalettskålen.

For å spyle ned:

- Før det spyles ned må skyveren på toalettet åpnes. Skyv skyvearmen (Bilde 82,3) mot urviseren.
- Trykk den blå spyleknappen (Bilde 82,1) for å spyle ned.
- Lukk skyveren etter skylling. Skyv skyvearmen med urviseren.

Fyllenivåmåleren (Bilde 82,4) endrer farge fra grønn til rød når kloakktanken må tømmes.

10.5.2 Tømme kloakktanken

▷ Kloakktanken kan kun tas ut når skyveren er lukket.

Bilde 83 Klaff for kloakktanken

Bilde 84 Kloakktank

- Skyv skyvearmen på toalettsskålen med urviseren. Skyveren lukkes.
- Åpne klaffen til kloakktanken på utsiden av kjøretøyet. For å gjøre dette stikker du nøkkelen i låsesylinderen (Bilde 83,1) til trykklåsen og dreier den en kvart omdreining med urviseren.
- Trekk ut nøkkelen.
- Begge trykklås (Bilde 83,2) trykkes samtidig med tomlene, og klaffen for kloakktanken åpnes.
- Sving klaffen helt opp, og legg den mykt mot ytterveggen. Klaffen holdes åpent med magnet.
- Trekk holdebøylen (Bilde 84,2) opp og ta ut kloakktanken (Bilde 84,1).
- Frakt kloakktanken til et deponi og tøm den helt.

▷ For å tømme helt betjener du lufteknappen på kloakktanken med tommelen.

10.5.3 Vinterdrift

▷ Bruk ingen frostvæske. Frostvæske kan føre til skade på toalettet.

Dersom toalettet, vanntanken og kloakktanken (kassetten) befinner seg i et frostsikkert område i kjøretøyet, kan toalettet også benyttes om vinteren.

Dersom toalettet, vanntanken og kloakktanken (kassetten) ikke befinner seg i et frostsikkert område i kjøretøyet, må vanntanken, kloakktanken og vannledningene tømmes ved frostfare. På denne måten unngår man frostskaader.

10.5.4 Midlertidig lagring

- ▷ Dersom toalettet ikke brukes over lengre tid, tømmes vanntanken, kloakktanken og vannledningene.

Stenge av toalettet:

- Tøm vanntanken.
- Betjen toalettspylingen inntil det ikke renner mer vann i toalettet. Vær oppmerksom på at pumpen kan skades senest etter ett minutt hvis den går tørr.
- Tøm kloakktanken.
- Skyll kloakktanken grundig.
- La tømmeussene på kloakktanken være åpne.
- La kloakktanken tørke så lenge som mulig.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om stell av kjøretøyet.

På slutten av kapitlet finner du sjekklister med forholdsregler som må tas når kjøretøyet ikke skal brukes over lengre tid.

11.1 Utvendig stell

11.1.1 Generelt

Vanlig utvendig stell består av regelmessig vask. Det avhenger av bruken og omgivelsene hvor ofte kjøretøyet må vaskes. I områder med mye luftforurensing eller når man kjører på veier hvor det er brukt veisalt, må kjøretøyet vaskes oftere. Hvis kjøretøyet utsettes for saltholdig og fuktig luft (kystområder, fuktig og varmt klima), må det vaskes oftere.

Hvis det er mulig, bør man unngå å parkere under trær. Det kvaelignende stoffet som drypper fra noen trær, gir lakken et matt utseende og igangsetter en mulig korrosjonsprosess.

Fugleskitt må vaskes av umiddelbart og grundig, da syren i fugleskitten virker etsende.

11.1.2 Vaske med høytrykksspyler

- ▷ Dekkene må ikke vaskes med høytrykksspyler. Dekkene kan ta skade av det.
- ▷ Ikke sprut direkte på klistremerkene (pyntefolier) med høytrykksspyleren. Klistremerkene kan løse seg opp.

Les bruksanvisningen for høytrykksspyleren før denne brukes til å vaske kjøretøyet.

Ved vasking med rundstråledyse mellom kjøretøyet og rengjøringsdysen må det være en minimumsavstand på ca. 700 mm.

Påse at vannstrålen kommer ut av rengjøringsdysen med trykk. Ukyndig håndtering av høytrykksspyleren kan føre til skader på kjøretøyet. Vanntemperaturen må ikke overskride 60 °C. Beveg vannstrålen under vasking. Vannstrålen må ikke rettes direkte mot dørsprekken, elektriske deler, stikkontakter, pakninger, luftegitter eller taklukene. Kjøretøyet kan bli skadet eller det kan trenge inn vann.

11.1.3 Vaske kjøretøyet

- ▷ Rengjør aldri kjøretøyet i vaskegater. Børsterullene kan skade de utvendige klistremerkene. Det kan trenge vann inn i eksosavtrekket eller i det automatiske luftesystemet. Kjøretøyet kan bli skadet.
- Rengjør kjøretøyet kun på vaskeplasser som er beregnet for vasking av kjøretøyer.
- Unngå direkte sollys. Ta hensyn til miljøet.
- Til rengjøringen av utvendige klistremerker og deler av plast skal det utelukkende brukes rikelig med varmt vann, oppvaskmiddel og en myk klut.
- Vask kjøretøyet med rikelig vann, en ren svamp eller en myk børste. Vanskelige flekker fjernes ved å tilsette vaskevannet litt oppvaskmiddel.
- Lakkerte yttervegger kan i tillegg rengjøres med et spesialmiddel.
- Etterbehandle deler i glassfiberforsterket plast (GRP) regelmessig med et poleringsmiddel. Dermed unngår du at delene gulner, og forseglingen på overflaten opprettholdes.
- Gummilister på dører og luker til oppbevaringsrom behandles med vanlig kommersielt pleiemiddel for gummi.
- Låsesylindere på dører og luker til oppbevaringsrom behandles med grafittstøv.

11.1.4 Vindusruter av akrylglass

Fordi vindusrutene av akrylglass er så ømfintlige, trenger de særlig nøyaktig behandling.

- ▷ Tørk aldri av akryl-vindusruter med en tørr klut. Støvkorn kan skade overflaten.
- ▷ Rengjør akrylglass-vindusruter kun med rikelig med varmt vann, litt oppvaskmiddel og en myk klut.
- ▷ Glassrens med kjemiske, slipende eller alkoholholdige tilsetningsstoffer må under ingen omstendigheter brukes. Resultatet vil da være at rutene blir sprø fortere og deretter danner sprekker.
- ▷ Rengjøringsmidler som brukes i karosseriområdet (f.eks. tjære- eller sili-konfjerner) må ikke komme i kontakt med akrylglass.
- ▷ Kjør ikke i vaskehaller.
- ▷ Ikke fest klistremerker på akrylglass-vindusruten.
- ▷ Etter at kjøretøyets vindusruter i akrylglass er rengjort, skal de spyles med rikelig med rent vann.
- ▷ Gummilister behandles med vanlig kommersielt pleiemiddel for gummi.

- ▷ Akrylglass-rengjøringsmiddel med antistatisk virkning er godt egnet til etterbehandling. Små riper kan behandles med akrylglass-politur. Tilbehørsforhandleren har dette.

11.1.5 Undergulv

Kjøretøyets undergulv har et belegg som delvis beskytter mot slitasje. Skader på undergulvbeskyttelsen bør straks utbedres. Flater som er innsatt med beskyttelsesmidler må ikke behandles med sprayolje.

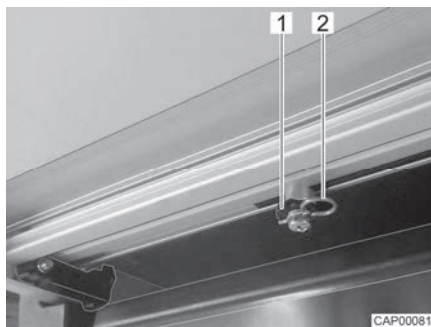
- Bruk kun produkter som er godkjente av produsenten. Våre autoriserte forhandlere og servicestasjoner hjelper deg gjerne.

11.1.6 Rengjøre stigtrinn

- Stigtrinnet skal kun beveges for hånd når drivstengene er løsnet.

Om nødvendig kan stigtrinnene demonteres fullstendig, slik at man kan rengjøre dem.

Bilde 85 Drivstang (stigtrinn)

Bilde 86 Anslag (stigtrinn)

- Kjøre fullstendig ut stigtrinn.
- Slå av batteri-skillebryteren på strømsentralen.
- Trekk av begge sikringsklippene (Bilde 85,2) på drivstengene (Bilde 85,1) på undersiden av stigtrinnet.
- Løsne begge drivstengene fra festebolten.
- Skru ut én skrue på hver av sidene til stigtrinnet (Bilde 86,1). Da blir stigtrinnets endeanslag atskilt.
- Trekk stigtrinnet med hånden utover ut av føringen.
- Børst av stigtrinnet med en tørr børste eller bruk en støvsuger. Ikke bruk vann eller høytrykkspyler.
- Monter stigtrinnet igjen i motsatt rekkefølge etter rengjøringen.

11.2 Innvendig stell

- ▷ Hvis mulig skal flekker fjernes umiddelbart.
- ▷ Fordi vindusrutene av akrylglass er så ømfintlige, trenger de særlig nøyaktig behandling (se avsnittet 11.1.4).
- ▷ Fordi kunststoffdeler i bad og boenhet er så ømfintlige, trenger de særlig nøyaktig behandling. Det må ikke brukes løsemidler eller alkoholholdige rengjøringsmidler eller skuremidler. Slik unngår du at delene blir sprø og får riper.
- ▷ Hårfargemiddel, neglelakk, sigarettaske og lignende stoffer kan forårsake flekker eller misfarginger på plastdeler, som ikke lar seg fjerne. Unngå derfor at disse stoffene kommer i kontakt med plastdeler. Fjern disse stoffene straks hvis de likevel skulle komme i kontakt med plastdeler.
- ▷ Ikke tøm etsende midler i avløpsåpningene. Ikke tøm kokende vann i avløpsåpningene. Etsende middel og kokende vann skader avløpsrørene og vannlås.
- ▷ Ikke bruk eddikessens til rengjøring av toalettet og vannanlegget, heller ikke når vannanlegget skal avkalkes. Eddikessens kan skade pakninger eller deler på anlegget. Til avkalking skal det brukes avkalkingsmidler som er å få i vanlig handel.
- ▷ Bruk lite vann. Tørk opp alle rester av vann.
- ▷ Støvsug tepper og trekk jevnlig med en egnet børste.

- ▷ Våre representanter og servicestasjoner står til disposisjon for ytterligere informasjon om bruk av midler til vedlikehold.
- Møbelflater, møbelhåndtak, lamper og samtlige kunststoffdeler i bad og boenhet rengjøres med vann og en ullklut. Vannet kan tilsettes et mildt rengjøringsmiddel. Ved behov behandles lakkflater med møbelpolitur.
- Putetrekk rengjøres med tørrskum eller skum fra et mildt vaskemiddel. Beskytt putene mot direkte sollys slik at de ikke falmer.
- Gardiner og stores skal renses kjemisk på renseri.
- Teppegulvene skal rengjøres med teppeskum og støvsuges ved behov.
- PVC-gulvbelegg rengjøres med et mildt, såpeholdig rengjøringsmiddel for PVC-gulv. Ikke legg teppegulv på vått PVC-gulvbelegg. Teppegulv og PVC-gulvbelegg kan klisteres sammen.
- Utslagsvaskene og gasskomfyren må ikke vaskes med sandholdige skuremidler. Unngå alt som kan forårsake riller og furer.
- Gasskomfyren må kun rengjøres med en fuktig klut. Vann må ikke komme inn i gasskomfyrens åpninger. Vann kan skade gasskomfyren.
- Myggnetting på dører, vinduer og takluker: Fjern alltid insekter eller skitt umiddelbart. Ellers kan nettet skades. Veps eller fugler kan forårsake skade når de spiser på rester. For rengjøring av myggnett anbefales det fuktet mikrofiberklut. Bruk kun vaskemiddel når det er pH-nøytralt og ikke inneholder løsemidler. Om nødvendig kan det forhåndsrengjøres forsiktig med en myk børste eller en fin børste på støvsugeren.
- Børst blendingsgardinen med en myk børste eller sug av den med støvsugerens børsteoppsats. Fett og vanskelige flekker fjernes med såpevann (kjernesåpe) på 30 °C.

- Børst blendingsfoldegardinen med en myk børste eller sug av den med støvsugerens børste. Fett og vanskelige flekker fjernes med såpevann (kjernesåpe) på 30 °C.
- Sikkerhetsbelter kan rengjøres med varmt såpevann når det er rullet ut. Sikkerhetsbeltene må være helt tørre før de rulles opp igjen.

11.2.1 Kjøleskap

- Rengjør kjøleskapet utvendig og innvendig med en myk klut og lunkent vann (tilsatt et mildt rengjøringsmiddel).
- Skyll deretter kjøleskapet med rent vann og la det tørke.
- Hold avløpsrennen for kondensvann fri for avleiringer.
- For å unngå materialendringer, må det ikke brukes såpe og ingen skarpe, kornete eller sodaholdige rengjøringsmidler.
- Sørg for at det ikke kommer olje eller fett på dørpakningen.

11.3 Overflater i rustfritt stål

- ▷ Overflater i rustfritt stål skal ikke rengjøres med blekemidler, med produkter som inneholder klor eller saltsyre, med bakepulver eller med pussemiddel for sølv.
- ▷ Det skal ikke benyttes flytende skuremiddel eller grove svamper.

- ▷ Før rengjøringen testes på et lite iøynefallende sted om rengjøringsproduktet som benyttes egner seg for denne overflaten.
- ▷ Etter rengjøringen skal overflatene tørkes grundig for å unngå kalkspor.
- ▷ Hos børstede overflater i rustfritt stål tørkes i sliperetningen.

Fjerne riper fra overflaten:

- Overflater i rustfritt stål behandles med en myk rengjøringsklut og med spesialmiddel for rengjøring/glans på overflater i rustfritt stål.
- Overflater i rustfritt stål skylles av og tørkes med tørkepapir.

Fjerning av krevende smuss og fastbrent fett:

- Overflater i rustfritt stål rengjøres med en vanlig svamp og med rengjøringsmelk.
- Overflater i rustfritt stål skylles av og tørkes med tørkepapir.

Fjerning av fingeravtrykk:

- Overflater i rustfritt stål rengjøres med en myk rengjøringsklut og med oppvaskmiddel eller glassrens.
- Overflater i rustfritt stål skylles av og tørkes med tørkepapir.

Fjerning av flekker fra kaffe og te:

- Overflater i rustfritt stål behandles med en natron-blanding. La natronblandingen virke i 15 minutter.
- Overflater i rustfritt stål skylles av og tørkes med tørkepapir.

Fjerning av rustflekker:

- Overflater i rustfritt stål rengjøres med en vanlig svamp og med rengjøringsmelk. Benytt evt. en myk rengjøringsklut og et rengjøringsmiddel for rustfritt stål.
- Overflater i rustfritt stål skylles av og tørkes med tørkepapir.

11.4 Vannanlegg

11.4.1 Rengjør vanntanken

- Tøm vanntanken og steng av avløpsåpningen.
- Ta av dekslet på vanntanken.
- Fyll på vann med litt oppvaskmiddel i vanntanken (ikke bruk skuremiddel).
- Skrubb vanntanken med en vanlig oppvaskbørste inntil det ikke finnes synlig belegg i den.
- Skrubb også pumpehuset.
- Hvis det er mulig skal drikkevannssonden rengjøres for hånd gjennom rengjøringsåpningen.
- Skyll vanntanken med rikelige mengder med drikkevann.

- ▷ I tilfelle det på grunn av byggeformen på vanntanken ikke er mulig å rengjøre den mekanisk: Benytt et egnet kjemisk rengjøringsmiddel.

De autoriserte forhandlerne er gjerne behjelpelig ved utvalg av et egnet rengjøringsmiddel.

Følg anvisningene til produsenten av rengjøringsmidlet.

11.4.2 Rengjøre vannledninger

- ▷ Bruk kun egnet rengjøringsmiddel fra forhandleren.
- ▷ Rengjøringsmiddelet må oppfylle nasjonale krav og være godkjent (hvis nødvendig).

- ▷ Samle opp blandingen av vann og rengjøringsmiddel og sørg for korrekt avfallshåndtering.

- Tøm vannanlegget.
- Steng av alle avløpsåpninger og tappekraner.
- Fyll en blanding av vann og rengjøringsmiddel i vannkannen eller vanntanken.
Overhold produsentens angivelse av blandingsforhold.
- Åpne tappekranene en etter en.
- La tappekranene stå åpne så lenge at blandingen av vann og rengjøringsmiddel når frem til hvert enkelt utløp.
- Steng tappekranene igjen.
- Still alle vannkraner på "Varmt" og åpne dem.
- La vannkranene stå åpne så lenge at blandingen av vann og rengjøringsmiddel når frem til hvert enkelt utløp.
- Still alle vannkraner på "Kaldt" og åpne dem.
- La vannkranene stå åpne så lenge at blandingen av vann og rengjøringsmiddel når frem til hvert enkelt utløp.
- Steng alle vannkraner.
- Betjen toalettspylingen flere ganger.
- La rengjøringsmidlet virke slik produsenten angir.

- Tøm vannanlegget. Samle deretter opp blandingen av vann og rengjøringsmiddel og sørg for korrekt avfallshåndtering.
- For å skylle hele vannanlegget skal det fylles opp med drikkevann og tømmes gjentatte ganger.

11.4.3 Desinfisere vannanlegget

- ▷ Bruk kun egnet desinfiseringsmiddel fra forhandleren. Ta hensyn til kompatibilitet for mennesker og dyr.
- ▷ Desinfeksjonsmiddelet må oppfylle nasjonale krav og være godkjent (hvis nødvendig).

- ▷ Samle opp blandingen av vann og rengjøringsmiddel som tappes ut, og sørg for korrekt avfallshåndtering.

Gå frem på samme måte ved desinfeksjon av vannanlegget som ved rengjøringen av vannledningene (se avsnittet 11.4.2). Bruk desinfeksjonsmiddel i stedet for rengjøringsmiddel.

11.4.4 Rengjør spillvannstanken

Rengjør spillvannstanken etter hver gangs bruk.

- Tømme spillvannstanken.
- Åpne da tappekranen og rengjøringsåpningen på spillvannstanken.
- Skyll spillvannstanken grundig med rent vann.
- Avløpssonden rengjøres for hånd gjennom rengjøringsåpningen hvis mulig.

11.5 Vintervedlikehold

Veisalt skader understellet og de delene som er utsatt for skvettvann. Vi anbefaler å vaske kjøretøyet oftere om vinteren. Mekaniske og overflatebehandlede deler og bilens understell er spesielt utsatt, og de må derfor rengjøres grundig.

- ▷ Ved frostfare må varmeanlegget alltid drives med minst 15 °C. Sett resirkuleringsviften (hvis den finnes) på auto. Ved ekstreme utetemperaturer bør også møbelklaffer og -dører stå litt på gløtt. Innstrømming av varmluft kan motvirke frysing av f.eks. vannledninger og at det dannes kondens i oppbevaringsrommene.
- ▷ Ved frostfare må i tillegg vinduene på utsiden av kjøretøyet dekkes til med vinterisolasjonsmatter.

11.5.1 Forberedelser

- Kontroller om kjøretøyet har lakk- og rustskader. Utbedre evtl. skader.
- Understellets metaldeler skal behandles med voksbasert rustbeskyttelse.
- Lakkerte utvendige flater skal behandles med egnet middel.

11.5.2 Vinterdrift

Om vinteren oppstår det kondens når kjøretøyet brukes ved lave temperaturer. God ventilasjon er viktig for å sikre god luftkvalitet i boenheten og for å unngå skader på kjøretøyet på grunn av kondens.

- Sett varmeanlegget på maksimal oppvarming og åpne takskap, gardiner samt rullegardiner i oppvarmingsfasen. Slik oppnås optimal ventilasjon.
- Sett opp alle putene om morgenen, luft ut av oppbevaringsrom og tørk bort fuktighet.

- ▷ Dannes det likevel kondens på enkelte steder, må det tørkes bort.

11.5.3 Etter vintersesongen

- Vask undergulv og motor grundig. Slik fjernes korrosjonsfremmende smeltemidler (veisalt, lutrester).
- Vask bobilen utvendig og polér lakkflatene med bilvoks.

11.6 Lagring

11.6.1 Midlertidig lagring

- ▶ Har kjøretøyet stått stille over lengre tid (ca. 10 måneder), må bremse- og gassanlegg kontrolleres på fagverksted.
- ▶ Ta hensyn til at vannet er ubrukelig etter kort tid.
- ▶ Kabelskader forårsaket av dyr kan føre til kortslutning. Brannfare!

Dyr (spesielt mus) kan forårsake store skader inne i bilen. Det gjelder spesielt dersom dyr får oppholde seg uforstyrret i det parkerte kjøretøyet.

Dyrene kan komme seg inn i kjøretøyet i et ubevoktet øyeblikk og skjule seg der.

For å unngå eller begrense skader forårsaket av dyr som har kommet seg inn, bør du regelmessig kontrollere kjøretøyet for skader eller spor etter dyr. Dette bør spesielt gjøres ca. 24 timer etter at kjøretøyet er parkert.

Hvis du oppdager spor etter dyr, må du kontakte en autorisert forhandler eller servicestasjon. Dersom det foreligger kabelskader, kan disse skadene føre til kortslutning. Kjøretøyet kan begynne å brenne.

Gjennomgå følgende sjekkliste før lagring:

Basiskjøretøy

Ting å gjøre	Utført
Fyll drivstofftanken helt full. På denne måten unngås rustskader på tankanlegget	
Jekk opp kjøretøyet, slik at dekkene ikke belastes, eller beveg kjøretøyet hver 4 uke. Dette forhindrer trykkpunkter på dekkene og hjullager	
Beskytt dekkene mot direkte sollys. Fare for sprekkdannelse!	
Pumpe opp dekkene til anbefalt maksimumstrykk	
Sørg for tilstrekkelig lufttilførsel til undergulvet	
 ▷ Fuktighet eller mangel på oksygen, f.eks. når det brukes plastfolie til å dekke til, kan føre til synlige uregelmessigheter på undergulvet	
Følg i tillegg henvisningene i bruksanvisningen til basiskjøretøyet	

Karosseri

Dekk alle avtrekk med de tilhørende dekkhettene og tett alle gjenværende åpninger (bortsett fra luftesystemet). Slik hindrer du dyr (f.eks. mus) i å trenge inn	
For å hindre at det dannes kondens med påfølgende jordslag, må boenheten og alle oppbevaringsrom som er tilgjengelige utenfra samt oppstillingsplassen (f.eks. garasje) luftes hver 3. uke	

Inne

Still opp putene til lufting og dekk dem til	
Vask kjøleskapet	
La dørene til kjøleskap og fryseskap stå på gløtt	
Let etter spor etter dyr som har kommet seg inn	
Koble flatskjermen fra strømnettet og ta den eventuelt ut av kjøretøyet	

Gassanlegg

Steng gassflaskens hovedventil	
Lukk alle gassavstengeventiler	
Ta alltid gassflasken ut av gassskapet, selv om de er tomme	

Elektrisk anlegg

Boenhets- og startbatteriet skal lades helt opp	
 ▷ Lad alltid batteriet minst 20 timer før kortere lagring.	
Koble boenhets-batteriet fra 12 V-spenningen. Slå av batteri-skillebryteren på strømsentralen (se kapittel 8)	

Vannanlegg

Tøm hele vannanlegget. Blås restvannet ut av vannledningene (maks. 0,5 bar). La vannkranene stå åpne i midtstilling. La alle tappekranene stå åpne. Se anvisningene i kapittel 10	
---	--

11.6.2 Lagring om vinteren

Supplerende forholdsregler er nødvendige ved lagring over vinteren:

	Ting å gjøre	Utført
Basiskjøretøy	Karosseriet og understellet må rengjøres grundig og sprayes med varmvoks eller med lakkpleiemiddel	
	Fyller drivstofftanken med vinterdiesel	
	Kontroller frostvæsken i kjølevannet	
	Utbedre lakkskader	
	Påfylling av vindusspylervæske med frostvæske	
Karosseri	Rengjøre kjøretøyet grundig utvendig	
	Luftesystemet må stå åpent	
	Påmonterte støtter skal rengjøres og smøres	
	Samtlige dør- og klaffehengsler må rengjøres og smøres	
	Låser skal pensles med olje eller glyserin	
	Alle gummilistene behandles med vanlig kommersielt pleiemiddel for gummi	
	Låsesylindrene skal behandles med grafittstøv	
Inne	Sett opp avfukter (granulater)	
	Puter og madrasser må tas ut av kjøretøyet og oppbevares på et tørt sted	
	Boenheten må luftes hver tredje uke	
	Tøm alle skap og oppbevaringsrom og åpne klaffer, dører og skuffer	
	Rengjør boenheten grundig	
	Ved frostfare må flatskjermen tas ut av kjøretøyet	
Elektrisk anlegg	Demonter starterbatteri og boenhets-batteri og lagre dem frostfritt (se kapittel 8) eller kople kjøretøyet til en 230 V-forsyning. Fjern sikringene på boenhets-batteriet før demontering	
Vannanlegg	Rengjør vannanlegget med et spesielt rengjøringsmiddel som fås hos faghandelen	
Hele kjøretøyet	Plasser tildekkingen slik at lufteåpningene ikke tildekkes, eller bruk plater som tillater luftgjennomstrømning	

11.6.3 Igangsetting av kjøretøyet etter midlertidig lagring eller etter overvintring

Gjennomgå følgende sjekkliste før igangsetting:

	Ting å gjøre	Utført
Basiskjøretøy	Kontroller trykket i dekkene	
	Sjekk trykket i reservehjulet (der det finnes)	
Karosseri	Kontroller funksjonen for stigtrinn	
	Kontroller at dører, vinduer og takluker fungerer	
	Kontroller at alle utelåser fungerer	
	Fjern dekslet foran eksosavtrekket (der det finnes)	
Gassanlegg	Sett inn gassflasker i gasskapet, surr dem fast og koble dem til gasstrykkregulatoren	
Elektrisk anlegg	Koble til 230 V-forsyning via utvendig stikkontakt	
	Monter boenhets-batteri og startbatteri, sett inn sikringene til boenhets-batteriet og lad opp batteriene helt	
	 ► Etter lagring skal batteriet lades opp i minst 20 timer.	
	Koble boenhets-batteriet til 12 V-spenningen. Slå på batteri-skillebryteren på strømsentralen (se kapittel 8)	
Vannanlegg	Kontroller at det elektriske anlegget, f.eks. innelamper, stikkontakter og installerte elektriske apparater, fungerer	
	Desinfisere vannledninger og vanntank	
	Kontroller at betjeningshendelen på spillvannstanken fungerer	
	Steng tappekraner og vannkraner	
Innebygde apparater	Kontroller at vannanlegget er tett	
	Kontroller funksjonen for innebygde apparater	

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om inspeksjons- og vedlikeholdsarbeid på kjøretøyet.

På slutten av kapitlet finner du viktige råd om bestilling av reservedeler.

12.1 Lovlige kontroller

Avhengig av nasjonal lovgivning, må følgende lovlige kontroller gjennomføres regelmessig:

- Hovedkontroll
- Avgasskontroll
- Kontroll av gassanlegget

Kontrollintervaller i henhold til nasjonale lovbestemmelser må overholdes. Kjøretøysmonterte prøveskilt angir når neste kontroll er nødvendig.

- ▷ Endringer på gassanlegget må kontrolleres av et autorisert fagverksted.
- ▷ Selv med ikke-registrerte kjøretøyer er det nødvendig med en kontroll av gassanlegget.

12.2 Inspeksjonsarbeider

I likhet med alle tekniske apparater, må kjøretøyet undersøkes med jevne mellomrom.

Fagfolk må utføre disse inspeksjonsarbeidene.

Dette arbeidet forutsetter spesielle fagkunnskaper som ikke kan beskrives innenfor rammen av denne bruksanvisningen. Denne fagkunnskapen fås hos alle servicestasjoner. Fabrikkens erfaring og regelmessige tekniske anvisninger herfra, samt innretninger og verktøy garanterer faglig korrekt inspeksjon utfra den nyeste kunnskapen.

Servicestasjonen som utfører arbeidet bekrefter arbeidet som er utført.

Inspeksjonsarbeider på chassis skal bekreftes av chassisprodusenten i kundeserviceheftet.

- ▷ Legg merke til inspeksjonene som er fastsatt av produsenten, og sørg for at de utføres i de foreskrevne intervaller. På denne måten tas kjøretøyet godt vare på.
- ▷ Bekreftelse av de utførte inspeksjonsarbeidene gjelder samtidig som bevis ved eventuelle skader og garantisaker.

12.3 Vedlikeholdsarbeid

Som ethvert annet teknisk apparat trenger kjøretøyet vedlikehold. Omfang og hyppighet retter seg etter de ulike drifts- og bruksforholdene. Vanskelige driftsforhold krever hyppigere vedlikehold.

Vedlikehold basiskjøretøyet og innbyggingsapparatene ved intervallene som er oppgitt i de aktuelle bruksanvisningene.

12.4 Varmtvannsbereder (Whale)

- ▶ La kun en godkjent tekniker kontrollere gasstettheten og brennerfunksjonen.

- ▷ Apparatet inneholder ESD-ømfintlige komponenter. La kun et godkjent servicested åpne apparatet.
- Varmtvannsberederen må kontrolleres minst en gang i året av et godkjent servicested iht. de gjeldende nasjonale forskriftene.
- Steriliser varmtvannsbeholderen helt minst en gang i uken.
- For rengjøring og sterilisering må man benytte den sterilisasjonsvæsken som produsenten anbefaler.
- Hvis vannsystemet ikke ble brukt i løpet av de siste 7 dagene, må man tømme vannsystemet helt og spyle det godt før det fylles igjen.
- Gå frem på denne måten for å beskytte overtrykksventilen mot kalkrester: Bruk overtrykksventilen minst to ganger i året. Vri stangen til tappekranen 90° mot urviseren.

12.5 Utskiftning av lyspærer, utvendig

- ▷ Ytterligere informasjon finnes i den separat vedlagte bruksanvisningen fra produsenten av basiskjøretøyet.

12.6 Utskiftning av lyspærer, utvendig

- ▶ Lysdiodene i lampene må ikke erstattes med vanlige lyspærer. Brannfare pga. kraftig varmeutvikling.

- ▷ Når lysdiodene i lampene er defekte, oppsøk en autorisert forhandler eller servicestasjon.

12.7 Reservedeler

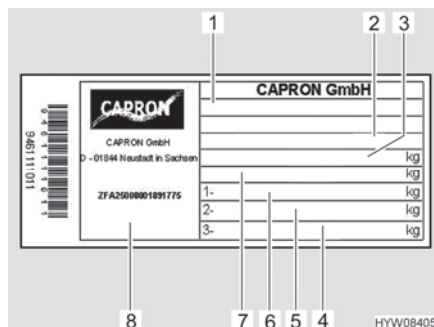
- ▶ Enhver endring av kjøretøyets forinnstilte tilstand kan redusere kjøre- og trafiksikkerheten.
- ▶ Spesialutstyret og original-reservedelene som anbefales av oss er utviklet og godkjent spesielt for ditt kjøretøy. Forhandleren fører disse produktene. Forhandleren er informert om tillatte tekniske enkeltheter og utfører nødvendige arbeider faglig korrekt.
- ▶ Tilbehør og påbygde, ombygde eller innebygde deler som ikke er godkjent av oss kan forårsake skader på kjøretøyet og føre til redusert trafiksikkerhet. Selv om det foreligger en uttalelse fra sakkyndig, en generell driftstillatelse eller en typegodkjenning, kan det ikke dermed garanteres at produktet er av tilfredsstillende kvalitet.
- ▶ Vi påtar oss ikke ansvar for skader forårsaket av produkter som ikke er godkjent av oss. Dette gjelder også for ulovlige endringer på kjøretøyet.

Av sikkerhetsgrunner må reservedeler for apparater tilsvare produsentens spesifikasjoner, og produsenten må ha godkjent dem som reservedeler. Reservedelene må bare monteres av produsenten selv eller på et autorisert fagverksted. Autoriserte forhandlere og servicestasjoner står til disposisjon ved bestilling av reservedeler.

Ved bestilling av reservedeler må man oppgi serienummer og kjøretøysmodell til forhandleren.

12.8 Typeskilt

- 1 Type
- 2 Produsent- og karosserinummer
- 3 Teknisk tillatt totalvekt for kjøretøyet
- 4 Ledig
- 5 Tillatt akseltrykk bak
- 6 Tillatt akseltrykk foran
- 7 Teknisk tillatt vogntogvekt for kjøretøyet med tilhenger
- 8 Serienummer

Bilde 87 Typeskilt

Typeskiltet (Bilde 87) med serienummeret er plassert på B-søylen på passasjersiden.

Ikke fjern typeskiltet. Typeskiltet:

- Identifiserer kjøretøyet
- Er til hjelp ved bestilling av reservedeler
- Dokumenterer sammen med vognkortet hvem som eier bilen

- ▷ Oppgi alltid **serienummeret** ved spørsmål til kundeservicestasjonen.

12.9 Varsel- og henvisningsklistremerker

På og i kjøretøyet finnes det varsel- og henvisningsklistremerker. Varsel- og henvisningsklistremerker er der av hensyn til sikkerheten, det er ikke tillatt å fjerne dem.

- ▷ Reserve-klistremerker kan bestilles hos autoriserte forhandlere eller på servicestasjoner.

12.10 Forhandler

De autoriserte forhandlerne og servicestasjonene er kontaktesteder når man trenger reservedeler til kjøretøyet.

Adressene og telefonnumrene til de autoriserte forhandlerne og servicestasjonene finner du på internett på hjemmesiden til produsenten.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om dekkene i kjøretøyet.

På slutten av kapitlet er det en tabell hvor du finner korrekt dekktrykk for ditt kjøretøy.

13.1 Generelt

- Før start eller annenhver uke skal dekktrykket kontrolleres. Feil dekktrykk fører til forhøyet slitasje og kan føre til alt fra skade på dekkene til punktering. Sjåføren kan miste kontrollen over kjøretøyet (se avsnittet 13.6).

- ▷ Kontroller dekktrykket når dekkene er kalde. Et for høyt dekktrykk i varme dekk må ikke reduseres.
- ▷ Det er montert slangefrie dekk på kjøretøyet. Monter aldri slanger i disse dekkene.
- ▷ Følg bruksanvisningen for basiskjøretøyet.

- ▷ Avhengig av utførelse, er kjøretøyet som standard utstyrt med et dekkrepasjonssett.
- ▷ Kjør ut på siden av veibanen ved punktering. Sikre kjøretøyet med varsel trekant. Slå på varselblinkanlegget.
- ▷ Dekkene må ikke være eldre enn 6 år, fordi materialet blir slitt med tiden. Det firesifrede DOT-nummeret på siden av dekket viser produksjonsdatoen. De to første sifrene viser uken, de to siste produksjonsåret.
Eksempel: **0719** Uke 07, produksjonsår 2019.
- ▷ Du finner håndverktøyet i den venstre sengebenken.

OBS:

- Foreta regelmessig (hver 14. dag) kontroll av dekkene, kontroller om det er jevn mønsterslitasje, mønsterdybde og utvendige skader.
- Ta hensyn til påbudt minste mønsterdybde.
- Bruk alltid dekk av samme modell for hver aksel.
- Vær oppmerksom på merknadene i vognkortet.
- Bruk bare dekk som er tillatt for felgtypen. Tillatte felgstørrelser og dekkdimensjoner er angitt i kjøretøyetets vognkort, men den autoriserte forhandleren eller servicestasjonen hjelper deg også gjerne.
- Nye dekk skal kjøres inn på en ca. 100 km lang strekning i middels hastighet - først da er godt veigrep garantert.

Bilde 88 Trekk til hjulmutrene eller hjulskruene over krysset

- Stram til hjulmutre eller hjulskruer i rekkefølgen som vises i Bilde 88. Bruk en dreiemomentnøkkel og overhold det påbudte tiltrekkingsmomentet (se avsnittet 13.5).
- Kontroller regelmessig at hjulmutrene og hjulskruene er godt festet. Etter skifte av hjul må hjulmutrene eller hjulskruene ettertrekkes etter 50 km. Gå frem i rekkefølgen som vises i Bilde 88.
- Ved bruk av nye eller nylakkerte felger skal hjulmutrene eller hjulskruene ettertrekkes etter ca. 1 000 til 5000 km. Gå frem i rekkefølgen som vises i Bilde 88.
- Ved lagring eller ved lengre stillstand må man hindre trykk på dekk og hjullagre:
Jekk opp kjøretøyet, slik at dekkene ikke belastes, eller beveg kjøretøyet hver 4 uke slik at stillingene til hjulene forandrer seg.

13.2 Dekkutvalg

- Under kjøringen kan feil dekkvalg føre til alt fra skade på dekkene til punktering.

- ▷ Når det monteres dekk som ikke er tillatt for kjøretøyet, kan det oppheve driftstillatelsen for kjøretøyet og dermed forsikringsbeskyttelsen. Autoriserte forhandlere eller servicestasjoner hjelper deg gjerne.

Tillatte dekkstørrelser for ditt kjøretøy står i vognkortet eller du kan få det oppgitt hos de autoriserte forhandlerne eller på servicestasjonene. Hvert dekk må passe til kjøretøyet som det skal brukes på. Dette gjelder først og fremst for utvendige mål (diameter, bredde) som angis gjennom den standardiserte størrelsesbetegnelsen. I tillegg må dekkene oppfylle kravene kjøretøyet stiller med tanke på vekt og hastighet.

Ved vekt går man ut fra tillatt maksimal akseltrykk som fordeles på to dekk. Maksimal bæreevne til et dekk utvises gjennom lastindeksen (= LI, bæreevne-karakteristikk).

Et dekk's tillatte maksimalhastighet (ved full bæreevne) angis ved en speed-indeks (= GSY, hastighetssymbol). Last-indeks og speed-indeks utgjør til sammen kjørespesifikasjonen til et dekk. Det er offisiell bestandel til den fullstendige, standardiserte dimensjonsbetegnelsen som står på hvert dekk. Disse angivelsene på dekket må stemme over ens med angivelsene i vognkortet.

13.3 Betegnelser på dekket

215/70 R 15C 109/107 Q
(eksempel)

Betegnelse	Forklaring
215	Dekkets bredde i mm
70	Forhold høyde/bredde til dekket i prosent
R	Dekkonstruksjon (R = radial)
15	Felgdiameter i tommer
C	Commercial (Transporter)
109	Bæreevne-karakteristikk enkeltdekk
107	Bæreevne-karakteristikk tvillingdekk
Q	Hastighetssymbol (Q = 160 km/t)

13.4 Håndtering av dekkene

- Kjør på skrå over kantsteiner. Hvis ikke kan dekkene bli klemt på flanken. Hvis man kjører over kantstein i spiss vinkel, kan det skade dekkene og føre til punktering.
- Kjør sakte over høye kloakklokk. Hvis ikke kan dekkene bli klemt. Hvis man kjører over høye kloakklokk med stor fart, kan det skade dekkene og føre til punktering.
- Kontroller støtdemperne med jevne mellomrom. Hvis man kjører med dårlige støtdempere fører det til betydelig større slitasje.
- Ved ujevn mønsterslitasje kontakt kundeservice.
- Dekkene må ikke vaskes med høytrykksspyler. I løpet av få sekunder kan dekkene blir skadet, noe som kan føre til punktering.
- Kjør slik at dekkene slites så lite som mulig. Unngå kraftig bremsing, rask start og turer på dårlige veier.

13.5 Tiltrekningsmoment

Basiskjøretøy Fiat

Felger	Tiltrekningsmoment
Stålfelg 15"	160 Nm
Stålfelg 16"	180 Nm
Alufelg 15"	140 Nm
Alufelg 16"	160 Nm

13.6 Dekktrykk

- ▶ For lavt dekktrykk fører til overoppheting av dekket. Alvorlige skader på dekket kan være resultatet.
- ▶ Før start eller annenhver uke skal dekktrykket kontrolleres. Feil dekktrykk fører til forhøyet slitasje og kan føre til alt fra skade på dekkene til punktering. Sjåføren kan miste kontrollen over kjøretøyet.
- ▶ Bruk bare ventiler som er tillatt for det foreskrevne dekktrykket.

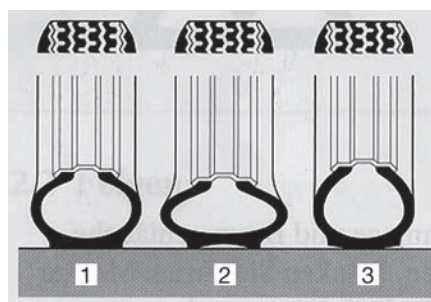

- ▷ Kontroller dekktrykket når dekkene er kalde. Et for høyt dekktrykk i varme dekk må ikke reduseres.

Bæreevnen og dekkets holdbarhet er umiddelbart avhengig av dekktrykket. Luft er et flyktig medium som uunngåelig også siver ut av dekk.

Som tommelfingerregel kan man regne med et trykktap på 0,1 bar hver andre måned når et dekk er fylt. Kontroller dekktrykket regelmessig for å unngå dekkskader eller punktering.

Dekkets anleggsflate forandrer seg avhengig av dekktrykket.

- 1 Riktig dekktrykk
- 2 For lavt dekktrykk
- 3 For høyt dekktrykk

BUE00098

Bilde 89 Dekkets anleggsflate

- ▷ Dekktrykk-verdiene gjelder for lastete kjøretøy med kalde dekk.
- ▷ Ved varme dekk er trykket høyere enn ved kalde dekk. Kontroller derfor om du har riktig trykk med kalde dekk.
- ▷ Dekktrykket angis i bar.
- ▷ Over 4,75 bar er en metall-ventil prinsipielt nødvendig.
- ▷ Ved erstatningsbehov anbefaler vi dekkene i Camping-utførelse.

Kjøretøyene tilpasses stadig nyeste tekniske standard. Det er mulig at nye dekkdimensjoner ikke er tatt med i denne tabellen. I så fall opplyser forhandleren gjerne om de nyeste verdiene.

Modeller	Dekkdimensjoner	Lufttrykk foran i bar	Lufttrykk bak i bar
Alle modeller	215/70 R 15 C/CP (109/107) Q	4,25	4,5
Alle modeller med dekkutstyr "Camping"	215/70 R 15 C/CP (109/107) Q	4,75	5,5
Alle modeller	225/75 R 16 C/CP (116/114) R	4,5	5,0
Alle modeller med dekkutstyr "Camping"	225/75 R 16 C/CP (116/114) R	4,75	5,5

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om mulige feil på kjøretøyet.

Feilen er listet opp med mulige årsaker og forslag til hvordan de kan utbedres.

De nevnte feilene kan utbedres på egenhånd uten store fagkunnskaper og med noen få grep. Hvis de tiltak som er angitt i denne bruksanvisningen ikke løser problemene, må et autorisert fagverksted foreta feilsøkingen og utbedringen.

14.1 Bremseanlegg

- Defekter ved bremseanlegget må straks repareres på autorisert fagverksted.

14.2 Elektrisk anlegg

- Skift alltid ut boenhets-batteriet med et batteri av samme type og kapasitet.

- For skifte av sikringer, se kapittel 8.

Feil	Årsak	Tiltak
Lysanlegget fungerer ikke helt som det skal	Lyspære defekt	Skift lyspære. Vær oppmerksom på angitte Volt- og Watt-verdier
	Sikring defekt	Skift sikring
Den innebelysningen fungerer ikke	Feil på lyspærer, kontakter eller kabling	Ta kontakt med kundeservice
Elektriske stigtrinn kan ikke skyves ut eller trekkes inn	Sikring på strømsentralen defekt	Skift ut sikringen på strømsentralen
Ingen 230 V-forsyning på tross for tilkoblet nett	Sikringsautomat 230 V har utløst	Slå 230 V-sikringsautomat på
Start- eller boenhets-batteri lades ikke ved 230 V-drift	Stor bladsikring på start- eller boenhets-batteriet defekt	Skift stor bladsikring på start- eller boenhets-batteriet
	Ingen nettspenning tilstede	Slå på sikringsautomat ene i kjøretøyet
	Strømsentralen er overopphetet	Omgivelsestemperaturen er for høy eller lufting av strømsentralen er hindret
	For mange forbrukere er på	Slå av unødvendige forbrukere
	Lademodul i strømsentralen defekt	Ta kontakt med kundeservice

Feil	Årsak	Tiltak
Boenhets-batteriet lades ikke av kjøretøyet	Sikring på dynamo klemme D+ defekt	Skift sikring
	Skillerelé i strømsentralen defekt	Ta kontakt med kundeservice
Kontrollampen 12 V lyser ikke	12 V-forsyning avslått	Slå på 12 V-forsyning
	Batteri-skillerbryteren på strømsentralen er slått av	Slå på batteri-skillerbryteren
	Start- eller boenhets-batteriet er ikke oppladet	Lad startbatteriet eller boenhets-batteriet
	Skillerelé i strømsentralen defekt	Ta kontakt med kundeservice
	Bladsikring på boenhets-batteriet defekt	Skift bladsikring på boenhets-batteriet
	12 V-forsyning i boenhetsen fungerer ikke	Slå på 12 V-forsyning
12 V-forsyning i boenhetsen fungerer ikke	Batteri-skillerbryteren på strømsentralen er slått av	Slå på batteri-skillerbryteren
	Boenhets-batteriet er utladet	Lad boenhets-batteri
	Stor bladsikring på boenhets-batteri defekt	Skift stor bladsikring på boenhets-batteri
	Skillerelé i strømsentralen defekt	Ta kontakt med kundeservice
	12 V-forsyning fungerer ikke ved 230 V-drift	Slå på 12 V-forsyning
12 V-forsyning fungerer ikke ved 230 V-drift	Batteri-skillerbryteren på strømsentralen er slått av	Slå på batteri-skillerbryteren
	Sikringsautomat 230 V har utløst	Ta kontakt med kundeservice
	Lademodul i strømsentralen defekt	Ta kontakt med kundeservice
	Stor bladsikring på boenhets-batteri defekt	Skift stor bladsikring på boenhets-batteri
	Strømforsyningen er uten spenning	Kontroller ekstern nettspenning
230 V-kontrollampen lyser ikke, selv om 230 V nettspenning er tilkoblet	230 V-automatsikring er utløst før strømsentralen eller er slått av	Tilbakestill 230 V-sikringsautomat
	Ingen spenning på en tilkoblet forbruker	Kontroller kontakter og ledninger, slå av 12 V-forsyningen i ca. 2 minutter og deretter på igjen
Ingen spenning på en tilkoblet forbruker	Den selvtilbakestillende polyswitch-sikring er utløst	Kontroller kontakter og ledninger, slå av 12 V-forsyningen i ca. 2 minutter og deretter på igjen
	Selvtilbakestillende polyswitch-sikring har blitt utløst flere ganger (3 ganger), systemet har slått av den aktuelle utgangen permanent	Fjern årsaken til utløsning av polyswitch-sikringen Opphev den permanente frakoblingen (slå på 12 V-forsyning til boenhet, trykk dreieknapp og hold den inne minst 3 sekunder)

Feil	Årsak	Tiltak
Startbatteriet blir utladet ved 12 V-drift	Skillerelé i strømsentralen defekt	Ta kontakt med kundeservice
	Batteri-skillebryteren på strømsentralen er slått av	Slå på batteri-skillebryteren
Ingen spenning fra boenhets-batteriet	Boenhets-batteriet er utladet	Lad boenhets-batteriet umiddelbart Fullstendig utlading skader batteriet. Hvis kjøretøyet ikke skal brukes på lang tid, må boenhets-batteriet lades helt opp Utlading skjer gjennom kontinuerlig innkoblet forbruker (se kapittel 8)
	Feil med elektrisk tilkobling til solaranlegget	Kontroller kontakter og ledninger
Batterilading med av solaranlegg fungerer ikke	Sikring defekt	Skift ut sikringen på strømsentralen
	Laderegulator for solaranlegg defekt	Ta kontakt med kundeservice
Boenhets-batteriet blir overladet ("koker")	Batteri-valgbryteren er stilt inn feil	Endre innstilling for batterivalgbryteren
	Ladesensor eller relé er defekt	Dra i store bladsikringen på boenhets-batteriet, oppsøk deretter kundeservice

14.3 Gassanlegg

- ▶ Ved defekt på gassanlegget (gasslukt, høyt gassforbruk) er det fare for eksplosjon! Steng snarest gassflaskens hovedventil. Åpne vinduer og dører og luft godt.
- ▶ Ved feil på gassanlegget: Ikke røyk, ikke bruk åpen ild og ikke betjen noen elektriske brytere (lysbrytere osv.). Sjekk tettheten av gassførende deler og rør med lekkasjesøkingsspray. Ikke bruk åpen flamme for å sjekke.
- ▶ Feil på gassanlegget må utbedres av et autorisert fagverksted.

Feil	Årsak	Tiltak
Ingen gass	Gassflasken er tom	Bytt gassflaske
	Gassavstengeventil stengt	Åpne gassavstengeventilen
	Gassflaskens hovedventil stengt	Åpne gassflaskens hovedventil
	For lav utetemperatur (-42 °C ved propangass, 0 °C ved butangass)	Vent til utetemperaturen har steget
	Innebygget apparat defekt	Ta kontakt med kundeservice

14.4 Kokeplass

Feil	Årsak	Tiltak
Tennsikringene går ikke på (flammen brenner ikke når reguleringshåndtaket slippes løs)	For kort oppvarmingstid	Hold reguleringshåndtaket nedtrykket i ca. 15 til 20 sekunder etter tenning
	Tennsikring defekt	Ta kontakt med kundeservice
Flammen går ut når den stilles på svakt	Tennsikringsføleren står ikke riktig	Still tennsikringsføleren riktig (ikke bøy den). Følerspissen skal stikke 5 mm over brenneren. Følerhalsen skal ikke ha mer enn 3 mm avstand til brennerkransen; oppsøk eventuelt kundeservice

14.5 Varmeanlegg/varmtvannsbereder

Feil	Årsak	Tiltak
Varmeanlegget tennes ikke	Temperaturføler på betjeningsdelen eller den eksterne føleren er defekt	Trekk ut støpslet på betjeningsdelen. Varmeanlegget fungerer da uten termostat. Oppsøk kundeservice så snart som mulig
Varmtvannsberederen tømmes, sikkerhets-/avtappingsventilen har åpnet seg	Innetemperatur under 3 °C	Varm opp boenheten
Sikkerhets-/avtappingsventilen kan ikke lukkes	Temperatur på sikkerhets-/avtappingsventilen under 8 °C	Varm opp boenheten
Viftehjulet går med høy lyd eller ikke jevnt	Viftehjulet er tilsmusset	Oppsøk Truma-service
Ingen LED lyser, apparatet er slått på, driftsspenningen er i orden	Automatisk gjenoppstart er blokkert, f.eks. etter et brudd i strømforsyningen	Tilbakestill apparatet (slå av, vent fem sekunder, slå det på igjen)
Etter at det blir slått på (vinter- og sommerdrift) lyser ingen LED	Ingen driftsspenning	Kontroller 12 V batterispenning og lad batteriet om nødvendig
		Kontroller alle elektriske pluggforbindelser
	Apparat- eller kjøretøysikring er defekt	Kontroller apparat- eller kjøretøysikring og skift ut hvis defekt
Etter at det blir slått på lyser den grønne LED, men varmeanlegget går ikke	Temperaturen som er stilt inn på betjeningsdelen er lavere enn romtemperaturen	Still inn en høyere temperatur på betjeningsdelen

Feil	Årsak	Tiltak
Grønn LED-lampe lyser, rød LED-lampe blinker	Sikkerhetsbryteren på vinduet over eksosavtrekket er aktivert	Lukke vindu
	Fare for underspenning, batterispenningen er for lav < 10,4 V	Lad batteri
Varmeanlegget kobles hele tiden mellom minimal og maksimal ytelse	Innsuging av omluft blokkert	Fjern blokkeringen til innsuging av omluft
Den røde LED-lampen lyser ca. 30 sekunder etter at varmeanlegget slås på	Hovedventil eller gassavstengeventil er stengt	Åpne hovedventil eller gassavstengeventil
	Gassflasken er tom	Bytt gassflaske
	Forbrenningslufttilførsel eller avgassutgang lukket	Åpningene avdekkes
Varmeanlegget slår seg av etter lengre tids drift med feil	Gasstrykkregulator isete	Bruk regulatoroppvarming (Eis-Ex)
	For høy andel butan i gassflasken	Bruk propan (særlig ved temperaturer under 10 °C er butan ikke egnet til oppvarming)
	Varmluftutgang utgang blokkert	Fjern blokkeringen
Grønn LED blinker etter at varmeanlegget slås av	Etterløpstiden for å redusere temperaturen i apparatet er aktiv	Ingen feil. Etterløpet slår seg av selv etter ca. fem minutter
Grønn og rød LED lyser etter at apparatet blir slått på	Elektronikke er defekt	Ta kontakt med kundeservice

Dersom disse tiltakene ikke fører til at feilen rettes, skal det nærmeste serviceverkstedet for det aktuelle produktet informeres. Adresselisten er vedlagt enhetenes papirer. Kun autoriserte fagfolk må foreta reparasjoner på apparatet.

14.5.1 Kupévarmer (Webasto)

Se dokumentasjonen fra produsenten for mer informasjon angående årsaker til feil og utbedring av feilene.

14.6 Kjøleskap

14.6.1 Generelt

Ved feil må du ta kontakt med nærmeste kundeservice for vedkommende fabrikat. Adresselisten er vedlagt enhetenes papirer. Kun autoriserte fagfolk må foreta reparasjoner på apparatet.

- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen til produsenten som er vedlagt separat.

Feil	Årsak	Tiltak
Kjøleskapet kjøler for mye	Hurtigkjølefunksjon slått på	Slå av hurtigkjølefunksjon
Kompressor går ikke	Ingen forsyningsspenning	Lad batteri
		Ta kontakt med kundeservice
	For lav batterispenning	Lad batteri
	For lav batterikapasitet	Skift batteri
	Omgivelsestemperatur er for høy	Sørg for lavere temperatur i omgivelsene, såfremt mulig (f.eks. ved å parkere kjøretøyet i skyggen)
	Utilstrekkelig lufting	Luftingsåpningene skal holdes frie
Synkende kjøleeffekt, stigende innetemperatur	Omgivelsestemperaturen er for høy	Sørg for lavere temperatur i omgivelsene, såfremt mulig (f.eks. ved å parkere kjøretøyet i skyggen)
	Utilstrekkelig lufting	Luftingsåpningene skal holdes frie
		Ta kontakt med kundeservice
	Lav batterikapasitet	Lad batteri
Uvanlige lyder	Støy fra viften	-

14.7 Vannforsyning

Feil	Årsak	Tiltak
Lekkasjevann i kjøretøyet	Utett sted	Lokaliser det utette stedet, tilkoble vannledningene på nytt
Ikke vann	Vanntanken er tom	Fylle på drikkevann
	Tappekranen ikke stengt	Steng tappekranen
	12 V-forsyning avslått	Slå på 12 V-forsyning
	Bryter for vannpumpe slått av	Slå på vannpumpen
	Sikring for vannpumpe defekt	Skift ut sikringen på strømsentralen
	Vannpumpe defekt	Bytt vannpumpe (lassen)
	Vannledningen er knekt	Rett ut eller skift vannledningen
	Strømsentral defekt	Ta kontakt med kundeservice
Toalettet uten spylevann	Vanntanken er tom	Fylle på drikkevann
Indikator for vann og spillvann viser feil verdi	Målesonden i spillvannstanken eller vanntanken er tilsmusset	Rengjør spillvannstanken/vanntanken
	Målesonde defekt	Bytt målesonde
Ikke mulig å tømme spillvannstanken	Tappekranen tiltettet	Åpne rengjøringsdekslet på spillvannstanken og tapp av spillvannet. Spyl spillvannstanken grundig
Utløpet på engrepsblanden tilstoppet	Perlator forkalket	Klips ut perlatoen, avkalles i eddikvann (gjelder kun metallprodukter)
Vanndysene på dusjhodet tilstoppet	Vanndysene er forkalket	Avkalk dusjhodet i eddikvann eller tørk av skitt i dysene (gjelder kun metallprodukter)
Vannet renner sakte eller ikke i det hele tatt ut av dusjkaret	Kjøretøyet står ikke vannrett	Still kjøretøyet vannrett
Uklart drikkevann	Tilsmusset vann påfylt	Rengjør vanntanken mekanisk og kjemisk, utfør deretter desinfisering og skyll med rikelige mengder drikkevann
	Avsetninger i vanntanken eller i vannanlegget	Rengjør vannanlegget mekanisk og kjemisk, utfør deretter desinfisering og skyll med rikelige mengder drikkevann

Feil	Årsak	Tiltak
Endring av smak eller lukt på vannet	Tilsmusset vann påfylt	Rengjør vannanlegget mekanisk og kjemisk, utfør deretter desinfisering og skyll med rikelige mengder drikkevann
	Drivstoff er uforvarende fylt i vanntanken	Rengjør vannanlegget mekanisk og kjemisk, utfør deretter desinfisering og skyll med rikelige mengder drikkevann. Hvis dette er resultatløst: Oppsøk fagverksted
	Mikrobiologiske avleiringer i vannanlegget	Rengjør vannanlegget mekanisk og kjemisk, utfør deretter desinfisering og skyll med rikelige mengder drikkevann
Avleiringer i vanntanken og/eller i vannledende komponenter	For lang ståtid for vannet i vanntanken og i vannledende komponenter	Rengjør vannanlegget mekanisk og kjemisk, utfør deretter desinfisering og skyll med rikelige mengder drikkevann

14.8 Karosseri

Feil	Årsak	Tiltak
Hengsler på luker/dører tunge å bevege	Hengsler på luker/dører ikke/for lite smurt	Smør hengsler på luker/dører med syre- og harpiksfritt fett
Hengsler/ledd i våtrom/toalettrom tunge å bevege/knirker	Hengsler/ledd ikke/for lite smurt	Smør hengsler/ledd med løsemiddel-/syrefri olje ▷ Oljen på spraybokser inneholder ofte løsemidler
Hengsler på skap tunge å bevege/knirker	Hengsler på skap ikke/for lite smurt	Smør skaphengslene med syre- og harpiksfri syntetisk olje

- ▷ Autoriserte forhandlere og servicestasjoner står til disposisjon ved bestilling av reservedeler.

Modell	Sitteplasser	Soveplasser	Utvendige mål L / B / H (i cm)
C 540 / CV 540	4	2	541 / 205 / 265
C 600 / CV 600	4	2 / 3 (OPT)	599 / 205 / 265
C 601 / CV 601	4	4 / 5 (OPT)	599 / 205 / 265
C 640 / CV 640	4	2 / 3 (OPT)	636 / 205 / 265

OPT = Antall soveplasser med spesialutstyr.

Mer informasjon om tekniske data finnes i kjøretøyspapirene eller bruksanvisning til basiskjøretøyet.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du nyttige tips vedrørende kjøring.

På slutten av kapitlet er det en sjekkliste hvor du finner det viktigste utstyret for reisen.

16.1 Trafikkbestemmelser i utlandet

- ▷ Sjåføren er forpliktet til å informere seg om trafikkbestemmelsene i det landet han/hun reiser til. Du får informasjon hos automobilklubber eller ladsrepresentanter.
- ▷ I noen europeiske land må man bruke varselvester når man forlater kjøretøyet på grunn av uhell eller ulykker.
- ▷ I mange land gjelder bestemte og delvis ulike regler og forskrifter (f.eks. forskjellige varselsignaler for sykkelstativet, krav om å ha med alkoholtester, reservelys, refleksvester, godkjent størrelse av reservekanner). Sjåføren må sjekke forskriftene før reise.
- ▷ Den nyeste informasjonen finner du vanligvis på hjemmesidene til de nasjonale bilførerforeningene.

Informasjon om trafikkbestemmelsene er spesielt viktig, da gjeldende lover og forskrifter gjelder ved ulykker. For din egen sikkerhets skyld bør du alltid være oppmerksom på følgende punkter når du reiser i utlandet:

- Ta med forsikringsbeviset.
- Ulykker skal varsles til politiet.
- Skriv ikke under på dokumenter som du ikke har lest og forstått fullt og helt.

16.2 Hjelp på Europas veier

- ▷ Før reisen startes skal en innhente informasjon om nasjonale telefonnumre for redningsmannskap og politi. I mange land gjelder det sentrale nødnummeret 112 (uten forvalg).
- ▷ Lag en liste over viktige telefonnumre i landene man har reist til, og ta med denne i kjøretøyet.

Bilklubber i hjemlandet eller i landet man har reist til hjelper en gjerne videre.

16.3 Gassforsyning i de europeiske landene

- ▷ I Europa benyttes det forskjellige tilkoblingssystemer for gassflasker. Fylling eller bytting av gassflasker er ikke alltid mulig i utlandet. Under-søk før du reiser, f.eks. hos bilorganisasjonene eller i fagpressen, hvilke tilkoblingssystemer som benyttes i landet du skal besøke.

Generelle tips

Vær alltid oppmerksom på følgende råd:

- Kjør på ferie med fylte gassflasker.
- Utnytt maksimal mulig kapasitet på gassflaskene.
- Ta med adaptersett (fås i campingbutikken) for å fylle gassflasker i utlandet, og for å koble gasstrykkregulatoren til utenlandske gassflasker.

- I den kalde årstiden må man fylle med en andel propangass (butan omformes ikke til gass under 0 °C).
- Bruk blå flasker fra firma Campingaz (finnes over hele verden). Bruk alltid sikkerhetsventil på gassflaskene.
- Hvis man må bruke fremmede flasker i utlandet, må man sjekke gassflaskene passer inn i gassskapet. Utenlandske gassflasker er ikke alltid like store som gassflaskene man har selv.
- En oversikt over gassleverandører i Europa finnes på nettsiden www.mylpg.eu.

16.4 Veiavgiftsbestemmelsene i de europeiske landene

I mange europeiske land er det krav om betaling av veiavgift. Veiavgiftsbestemmelsene og betalingsmåte er svært forskjellig. Uvitenhet gir imidlertid ikke fritak for straff, og straffene kan være skikkelig strenge.

I likhet med trafikkbestemmelsene, er sjåføren forpliktet til å skaffe seg informasjon om veiavgiftene før reisen starter. I Østerrike for eksempel er ikke lenger vignett tilstrekkelig for kjøretøyer med en totalvekt over 3,5 t. Man må skaffe seg og sette på en såkalt "Go-Box".

Informasjon fås hos alle automobilklubber eller på Internett.

- ▷ Frontruter med solfilter kan hindre funksjonen til automatiske bompengebrikker (f.eks. Go-Box). Vær oppmerksom på dette når du kjøper brikkesystemet (f.eks. Split-Go-Box).

16.5 Tips for sikker overnatting når man er underveis

Hensynsfull atferd er den beste sikkerhetsforanstaltningen for en sikker natt i bobilen.

Man reduserer risikoen for tyveri til et minimum når man følger disse grunnreglene:

- Når det er høysesong bør man ikke overnatte på motorveirasteplasser eller på parkeringsplasser langs motorveien som er typiske ferieruter.
- Flere kjøretøy på ett sted betyr ikke nødvendigvis at man er bedre beskyttet mot tyveri. La din egen vurderingsevne bestemme.
- Kjør til en campingplass selv om det bare er for én natt.
- Når du parkerer ute i det fri, bør du sørge for fluktmuligheter. Sørg for at du har fri adgang til fører-setet. Ha tenningsnøkkelen lett tilgjengelig.
- Ta kun med verdier som er absolutt nødvendige. Hvis det er mulig bør man oppbevare verdier i et lite pengeskap og ikke i nærheten av vinduer og dører.
- Lås kjøretøyet omhyggelig.

16.6 Tips for vintercampere

Følgende tips bidrar til at vintercampingen blir et hyggelig minne.

- Reserver oppstillingsplass til rett tid. Gode vintercampingplasser blir ofte tidlig opptatt.
- Start ikke uten vinterdekk.
- Ta med kjettinger.
- Velg oppstillingsplass under tak. Vær oppmerksom på underlaget. Sne og is kan tåne.

- Når kjøretøyet er oppstilt, løsner man håndbremsen for å hindre at den fryser fast.
- Snøskavler må aldri dekke det automatiske luftesystemet.
- Hold det automatiske luftesystemet fritt for is og snø.
- Sørg for god luftsirkulasjon. God luftsirkulasjon hindrer fuktighet, og boenheten blir lettere å varme opp.
- Dekk vindusrutene i førerhuset med isolasjonsmatter for å unngå kuldebroer.
- Følg rådene i avsnittet "Gassforsyning i europeiske land".
- Til gassanlegget brukes et toflaske-system med omkoblingsautomatikk slik at det ikke går tomt for gass i løpet av natten.
- Bruk gassanlegget kun med propangass.
- Rommet bak varmeanlegget skal ikke brukes som oppbevaringsrom.
- Inne i bilen må man aldri bruke katalysatorovner og infrarøde gasstråleovner, da de forbruker oksygen ved forbrenning.
- Legg 230 V-forsyningsledningen slik at den ikke fryser fast eller blir skadet (f.eks. ved snørydding).
- Ved kraftig snøfall må man jevnlig fjerne snøen fra taket på kjøretøyet. Noen få centimeter med pulversnø isolerer, men våt snø blir fort altfor tung for taket.
- Rydd taket helt for snø slik at kjøretøy som kjører bak deg ikke blir hindret av snødrevet.

16.7 Reisesjekklister

Disse sjekklistene skal hjelpe deg slik at viktige ting ikke glemmes hjemme, selv om ikke alt på sjekklisen er nødvendig.

- ▷ Ikke vent til like før avreise med å kontrollere reisedokumentene (f.eks. papirer og informasjon) samt bilens tekniske stand. Ved å planlegge og kontrollere dokumentene i god tid, får du en god start på ferien.

Kjøkkenområde

✓	Gjenstand	✓	Gjenstand	✓	Gjenstand
	Tørkeklut		Oppvaskmiddel		Salatbestikk
	Bestikk		Oppvaskhåndklær		Skjærebrett
	Stekespade		Glass		Oppvaskbørste
	Bokseåpner		Grillbestikk		Oppvaskkluter
	Bakke til isklumper		Korketrekker		Fyrstikker
	Lighter		Kjøkkenrull		Termoskanne
	Flaskeåpner		Søpleposer		Gryter
	Plastbokser		Panner		
	Servise		Røreskje		

Bad/Sanitær

	Håndklær		Vaskemidler		Toalett papir
	Hygieneartikler		Toalettbørste		Tannglass

Boenhet

✓	Gjenstand	✓	Gjenstand	✓	Gjenstand
	Søplebøtte		Kortspill		Ryggsekk
	Bilatlas		Feiekost		Soveposer
	Badehåndklær		Feiebrett		Skrivesaker
	Badesko		Stearinlys		Sko
	Batterier		Kleshenger		Skopussesaker
	Sengetøy		Klesbørste		Sportsutstyr
	Skittentøypose		Hodeputer		Støvsuger
	Bøker		Kart		Lommelykt
	Campingguide/Par- keringsplassoversikt		Medikamenter		Lommekniv
	Kikkert		Mobiltelefon		Bordduk
	Brannslukkingsap- parat		Sysaker		Drikkeflaske
	Gassflaske		Regntøy		Klesklyper
	Insektlampe		Reiseapotek		Klessnor
	Beskyttelsesmidler mot insekter		Reiseguide		

Kjøretøy/verktøy

	Kanne til spillvann		Gasslange		Kjettinger (vinter)
	Stikkontakt til adap- ter		Stoffbånd		Skrutrekker
	CEE-adapter		Kanne til drikkevann		Strømtester
	Snor		Kabeltrommel		Støtteklosser
	Reservehjul		Lim		Førstehjelpsskrin
	Reservelamper		Kombitang		Jekk
	Reservesikringer		Kompressor		Varseltrekant
	Hammer		Maljer		Varseltavle
	Stillbar skrunøkkel med åpen ende		Slangeadaptere		Varselvest(er)
	Gassfyllingsadapter		Slangeklemmer		Varselblinklys

Ute

	Avspenningstau		Campingbord		Lås
	Blåsebelg		Bagasjespinner		Snor
	Campingstoler		Grill		Teltplug- ger/strammebånd

Dokumenter

	Adresseliste		Vognkort		ID-kort
	Anmeldelsesbekref- telse(r)		Førerkort		Forsikringsbevis
	Allergikort		Vaksinasjonskort		Forsikringspapirer
	Bruksanvisninger		Kredittkort		Vignett/bombrikke
	Pakningsvedlegg for medisiner		Pass		Visum

12 V-forsyning.....	56
Feillokalisering	112
Slå på	63
12 V-spenning.....	56
230 V-forsyning se 230 V-tilkobling	65
230 V-sikring	
Monteringssted	68
230 V-sikringsboks.....	68
230 V-spenning.....	65
230 V-tilkobling	65
Feillokalisering	111

A

Anhengsbord	
Forminske	39
Ominnredning til sengebunn.....	39
Utvide	39
Automatisk luftesystem	8, 33

B

Bakakseltrykk.....	18
Bakdører	32
Bakre langsgående seng	44
Bakre seng	
Ominnredning etter soving.....	43
Ominnredning til senger.....	43
Batteri se startbatteri og boenhets-batteri.....	56
Batterienes kapasitet	55
Batteriovervåking	61
Batteri-skillebryter	61
Batteri-valgbryter.....	61
Belastning	17
Belastning se også last.....	17
Belysning	
Feillokalisering	111
Lamper, rengjøre	94
Betegnelser på dekket	109
Blendingsfoldegardin, Heki-takluke	
Åpne.....	39
Stenge.....	39
Blendingsfoldegardin, rengjøre	95
Blendingsfoldegardin, vinduer	
Åpne.....	35
Stenge.....	35
Blendingsgardin i førerhus	
Åpne.....	36
Stenging.....	36
Blendingsgardin, rengjøre	94
Boenhets-batteri	
Anvisninger for	56
Feillokalisering	111, 113
Monteringssted	57
Sikringer.....	68
Utladning.....	57

Bord	39
Brann	
Oppførsel ved	7
Slukking	7
Brannfare, unngå.....	7
Brannvern	7
Bremseanlegg, feillokalisering.....	111
Bremser	26
Kontrollere	26, 111
Butangass.....	10, 48

C

Campingflasker, bruke	11, 48
-----------------------------	--------

D

Dekk	
Dekktrykk.....	110
Dekkvalg.....	108
Generelle råd.....	107
Håndtering av	109
Merking.....	109
Økt slitasje.....	9, 22, 107, 110
Deler se spesialutstyr	8
Dimensjoner, se tekniske data	4
Dører	
Feillokalisering.....	118
Inngangsdør	31
Driftsmåter	
Varmeanlegg	71
Varmtvannsberedning	71
Driftsmåter, kjøleskap.....	78
Drikkevann-påfyllingsstuss.....	82
Åpne	82
Stenge	82
Dugg se kondens	33
Dusj	87

E

Elektrisk anlegg	
230 V-tilkobling, feillokalisering	111
Begrepsforklaringer	55
Belysning, feillokalisering	111
Feillokalisering.....	111
Sikkerhetsanvisninger	12

F

Faktisk vekt.....	14
Feillokalisering	
12 V-forsyning	112
230 V-tilkobling	111
Batteri	111
Belysning	111

Boenhets-batteri	111
Bremseanlegg	111
Elektrisk anlegg	111
Gassanlegg	113
Gasskomfyr	114
Innvendig dør	118
Karosseri	118
Kjøleskap	116
Møbelklaffer	118
Startbatteri	111
Thetford-toalett	117
Vannforsyning	117
Varmelufts-varmeanlegg	114
Varmtvannsberedning	114
Vifte	114
Felgtype	107
FI-bryter se jordfeilbryter	68
Flatskjerm	
Kjøreposisjon	43
Lagring	20
TV-posisjon	43
Før kjøring	13
Førersete	27
Forhandler	105
Første igangsetting	13
Frostfare	81, 85
Fullstendig utlading	55

G

Gardiner, rengjøre	94
Gassanlegg	
Betjening	49
Defekt	113
Defekt	10, 47
DuoControl	49
Feillokalisering	113
Gassflaske, utskifting	49
Generelle råd	10
Ingen gass	113
Omkoblingsautomatikk	49
Gassavstengeventil	54
Åpne	54
Lukke	54
Symboler	54, 69
Gassflasker	
Sikkerhetsanvisninger	11, 48
Skifte	52, 53
Gassforsyning i de europeiske landene	121
Gasskap	11, 48
Gasskomfyr	
Feillokalisering	114
Rengjøre	94
Slå av	78
Slå på	77
Gasslukt	10, 47, 113
Gassregulator	20

Gasstrykkregulator, skrueforbindelser	49
Generelle råd	4
Grunnutstyr	14

H

Håndbremse	29
Dra til	8
Håndtering av dekkene	109
Heki-takluke	38
Åpne	38
Blendingsfoldegardin	39
Luftestilling	38
Myggnetting	39
Stenge	38
Henvisningsklistremerker	105
Hjelp på Europas veier	121
Hjelp ved uhell i Europa	121
Hjulbytte	107
Tiltrekningsmoment	109
Holdebrems, se håndbremse	29
Hovedbryter 12 V	63
Høyt gassforbruk	10, 47, 113
Høytrykksspyler, vaske med	91
Hvilespenning	55
Hvilestrøm	55

I

Igangsetting	
Etter lagring over vinteren	101
Etter midlertidig lagring	101
Innebelysning	40
Lyspærer, skifte	104
Innebelysning, feillokalisering	111
Innebygde apparater	69
Anvisninger	8
Innfellbart bord i kjøkkenbenken	40
Inngangsdør	31
Myggnetting	31
Innvendig dør, feillokalisering	118
Innvendig stell	94
Insektnettsjalusi, rengjøre	94
Insektnettsjalusi, vinduer	
Åpne	35
Stenge	35
Inspeksjoner	103
Inspeksjonsarbeider	103
Isofix-barnesikring	27

J

Jordfeilbryter	65
Kontrollere	68

K

Kabeltrommel	65
Kjettinger	21
Kjøleskap	29, 78
Avtining	79
Dørlås	80
Driftsmåter	78
Feillokalisering	116
Nattmodus, aktivere	79
Nattmodus, deaktivere	79
Oppsamlingskar, tømme	79
Slå av	79
Slå på	79
Still inn temperatur	79
Kjøleskapdør	
Åpne	80
Blokkere i luftestilling	80
Stenge	80
Kjøre med bobilen	25
Kjørehastighet	25
Kjøretøy, vaske	92
Kjøretøybelysning se utelys	104
Kloakktank	
Tømme	89
Uttak	89
Kloakktank se toalett-kassett	89
Kobling av tilhenger	9
Generelle råd	18
Sikkerhetsanvisninger	9
Komfyr se gasskomfyr	76
Kondens på akrylglass-dobbeltvinduet	33
Kondens på gulv-understellforskruinger	33
Kontroller se sjekkliste	22, 99
Kontroller, lovlige	103
Kontrollfrister	103
Kontrollfrister	103
Konvensjonell belastning	14
Køyeseng bak	45
Kupévarmer	
Basiskjøretøy, varme	74
Slå på	74
Kvelningsfare	8, 33

L

Lagring	
Avstengning, midlertidig (toalett)	90
Midlertidig	98
Over vinteren	100
Lampe i det bakre området	42
Lamper	40, 104
Betjene	40
Rengjøre	94
Lås	
Dører	31
Utvendig luke	32

Last	13
Beregning	16
Eksempel på beregning	16
Sammensetning	14
Last se også belastning	13
Ledningsbeskyttelsesbryter	68
Lekkasjevann i kjøretøyet	117
Lovlige kontroller	103
Luftdysene, stille inn	70
Lufting	33
Toalettrom	87
Lys, se lyspærer, skifte	104
Lyspærer, skifte	104
Innebelysning	104
Utelys	104

M

Miljøvernansvisninger	4
Møbelflater, rengjøre	94
Møbelklaffer, feillokalisering	118
Myggnetting, Heki-takluke	
Åpne	39
Stenge	39
Myggnetting, inngangsdør	
Åpne	31
Stenge	31
Myggnetting, rengjøre	94

N

Nakkestøtter	27
Nøkkelsett	13

O

Oppkjøringsklosser	29
Overbelastning	17
Overflater i rustfritt stål, rengjøres	95
Overnatting, underveis	122

P

Pære se lyspærer, skifte	104
Påfyllingsstuss for drivstoff	28
Panel (LT 100)	62
Hovedbryter 12 V	63
Panel, se også indikeringer	62
Passasjersele	27
Persienner	
Åpne	36
Stenging	36
Personlig utstyr	15
Plastdeler i toalett- og boenhet, rengjøre	94
Propangass	10, 48

Putetrekk, rengjøre	94
PVC-gulvbelegg	40
PVC-gulvbelegg, rengjøre	94

R

Reisesjekkliste	123
Rengjøre se stell	91
Rengjøre, vanntank	96
Reservedeler	104
Resirkuleringsvifte	70
Rør lampe	
Drei	41
Fjerne	42
Montere	41

S

Senger	43
Serienummer	105
Sikkerhets-/avtappingsventil varmeanlegg	72
Sikkerhetsanvisninger	7
Brannvern	7
Elektrisk anlegg	12
Kobling av tilhenger	9
Trafikksikkerhet	8
Vannanlegg	12
Sikkerhetsbelter	26
Rengjøre	95
Riktig festing	26
Sikring 230 V	68
Sikringer	
230 V sikring	65, 68
For Thetford-toalett	68
Sikringer 12 V	67
Ved boenhets-batteriet	68
Ved startbatteriet	67
Sikringer 12 V	67
For Thetford-toalett	68
Ved boenhets-batteriet	68
Ved startbatteriet	67
Sikringsboks	68
Sittegruppe, ominnredning til senger	46
Sitteplassforordning	28
Sjekkliste	
For igangsetting etter lagring	101
Før kjøring	22
Før reisen	123
Trafikksikkerhet	22
Ved lagring over vinteren	100
Ved midlertidig lagring	99
Skillevegg, uttakbar	20
Skjermholder	
Kjøreposisjon	43
TV-posisjon	43

Spesialutstyr	
Beskrivelse	3
Merking	3
Sikkerhetsanvisninger	8
Spillvannskran	86
Spillvannstank	86
Feillokalisering	117
Stell	97
Tømme	86
Spotlight	41
Dreie	41
Forskyve	41
Ta av	41
Startbatteri	
Feillokalisering	111
Lade	58
Sikringer	67
Stell	91
Blendingsfoldegardin	95
Blendingsgardin	94
Gardiner	94
Gasskomfyr	94
Gulvbelegg av PVC	94
Høytrykksspyler, vaske med	91
Innvendig stell	94
Innvendige plastdeler	94
Insektnettsjalusi	94
Lamper	94
Møbelflater	94
Myggnetting	94
Om vinteren	97
Overflater i rustfritt stål	95
Putetrekk	94
Sikkerhetsbelte	95
Spillvannstank	97
Stigtrinn	93
Stores	94
Teppegulv	94
Undergulv	93
Utslagsvask	94
Utvendig stell	91
Vannanlegg	96
Vannledninger	96
Vanntank	96
Vaske	92
Ved lagring over vinteren	100
Ved midlertidig lagring	98
Vindusruter	92
Stigtrinn	19, 29
Kjøre ut	19
Rengjøre	93
Stell	93
Trekke inn	19
Varselsignal	19
Stores, rengjøre	94
Støttelast	18

Strømsentral (EBL 31)	59
Monteringssted	60
Oppgaver	60
Symboler	
For instruksjoner	3
Gassavstengeventiler	54, 69

T

Takluke med smekklås	37
Åpne	37
Lukke	37
Takluker	36
Tanken	28
Tanklokk, se påfyllingsstuss til drivstoff	28
Teknisk tillatt totalvekt	13, 16
Tekniske data	4
Teppegulv, rengjøre	94
Tilbehør, montering	8
Tilhengerkobling	18
Med avtagbar kulehals	18
Tilkoblingsledning se 230 V-tilkobling	65
Tillatt totalvekt, se teknisk tillatt totalvekt	13
Tilleggsutstyr	15
Tiltrekkingsmoment, hjul	109
Toalett	88
Feillokalisering	117
Fyllenivåmåler	88
Midlertidig lagring	90
Sikring	68
Spyle ned	88
Vinterdrift	89
Toalett-kassett, holdebøyle	89
Toalettrom	87
Lufting	87
Tømming	
Kloakk	4
Søppel	4
Spillvann	4
Tomvekt	14
Trafikkbestemmelser i utlandet	121
Trafikksikkerhet	22
Anvisninger for	8
Sjekkliste	22
TV-anlegg	42
Tverrseng bak	43
Typeskilt	105

U

Undergulv, stell	93
USB-stikkontakt-element	42
Utelys	
Feillokalisering	111
Kontrollere	22
Lyspærer, skifte	104
Utslagsvask, rengjøre	94

Utvendig stell	91
Utvendige luker	32
Klaffelås	32

V

Vannanlegg	
Desinfisering	97
Drikkevann-påfyllingsstuss	82
Påfylling	83
Rengjøre	96
Sikkerhetsanvisninger	12
Stell	96
Tømme	85
Vannforsyning	
Feillokalisering	117
Generelt	81
Vannledninger, rengjøre	96
Vannpumpe	81, 83
Vanntank	
Rengjøre	96
Vann, fylle	84
Vann, tappe	85
Vannmengde, redusere	84
Vanntank se også vannanlegg	82
Varmeanlegg	69, 73
Driftsmåter	71
Feillokalisering	114
Første igangsetting	70
Luftdysene, stille inn	70
Resirkuleringsvifte	70
Varmluftfordeling	70
Varmluftfordeling	70
Varmlufts-varmeanlegg	
Feillokalisering	114
Resirkuleringsvifte	70
Varmtvannsbereder	
Frostbeskyttelse, slå på	75
Slå av	75
Slå på	75
Tømme	75
Vedlikehold	104
Varmtvannsberedning	69, 73
Driftsmåter	71
Feillokalisering	114
Sikkerhets-/avtappingsventil	72
Slå av	72
Slå på	71, 72
Tømme	73
Vann, fylle	73
Varselmerker	105
Vaske med høytrykksspyler	91
Vedlikeholdsarbeid	103
Veiavgiftsbestemmelsene i de europeiske landene	122
Vekt i kjøpreklar tilstand	14, 16

Vindu med åpning utover	34	Vinduer	33
Åpne.....	34	Blendingsfoldegardin.....	35
Blendingsfoldegardin	35	Insektnettsjalusi.....	35
Insektnettsjalusi	35	Vindusruter, rengjøre.....	92
Langvarig lufting	34	Vintercamping	122
Lukke	34	Vinterdrift	98
		Vintervedlikehold	97